

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

FÖLDTUDOMÁNYOK OSZTÁLYA

**A Földtudományok Osztálya és bizottságainak
beszámolója a 2016. évről**

Budapest, 2017. február 3.

1051 Budapest, Nádor utca 7. (1245 Budapest, Pf. 1000)

Telefon: +36 1 411-6350 / Fax: +36 1 411-6122 / E-mail: fold@titkarsag.mta.hu / www.mta.hu

Tartalom:

Tartalom	1. oldal
A földtudomány feladata	2. oldal
A Földtudományok Osztálya és bizottságai összefoglaló beszámolója a 2016. évről	3. oldal
A Földtudományok Osztálya beszámolója a 2016. évről	6. oldal
A Bányászati Tudományos Bizottság beszámolója a 2016. évről	28. oldal
A Földtani Tudományos Bizottság beszámolója a 2016. évről	33. oldal
A Geodéziai és Geoinformatikai Tudományos Bizottság beszámolója a 2016. évről	38. oldal
A Geofizikai Tudományos Bizottság beszámolója a 2016. évről	41. oldal
A Geokémiai, Ásvány- és Kőzettani Tudományos Bizottság beszámolója a 2016. évről	43. oldal
A Meteorológiai Tudományos Bizottság beszámolója a 2016. évről	49. oldal
A Paleontológiai Tudományos Bizottság beszámolója a 2016. évről	58. oldal
A Társadalom-földrajzi Tudományos Bizottság beszámolója a 2016. évről	61. oldal
A Természetföldrajzi Tudományos Bizottság beszámolója a 2016. évről	66. oldal
A Földtudományi Doktori Bizottság beszámolója a 2016. évről	76. oldal
A Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottság beszámolója a 2016. évről	77. oldal

A földtudomány feladata

A földtudomány a Föld alakját, erőtereit, felépítését, fejlődését, méreteit, térbeli tájékozását, a bolygó belsejében, felszínén és külső öveiben lejátszódó folyamatokat és ezek kölcsönhatásait vizsgálja, modellezi és jelzi előre. Ezen belül nagy figyelmet szentel az élő és élettelen földi szférák közötti kapcsolatok feltárásának. Jellemzője az időbeliség és térbeliség. A földtudomány célja megérteni a teljes földi rendszer múlt-, jelen- és jövőbeli viselkedését. Fontos integráló szerepe van nemcsak a társadalomtudományi, valamint az élő és élettelen természettudományi területek között, hanem egyben a fizika, kémia és biológia módszereinek alkalmazása révén az egész Föld és emberiség történetének, jelenének és várható fejlődési irányainak kutatásában is. Feladata a magyar földnek és a hazai környezet állapotának felmérése, értékelése, a tendenciák kimutatása és az eredmények közzététele.

A földtudomány nélkülözhetetlen a kormányzati döntésekhez szükséges alapinformációk megalkotásához is. Ilyenek többek között, az energiatermeléssel, nyersanyag-ellátottsággal, időjárási hatásokkal, vízügyi döntésekkel, természeti veszélyforrások elleni védelemmel, az életminőség javításával és a környezetvédelmi kérdésekkel kapcsolatos döntések is. Fontos tevékenységet fejtenek ki az egyes tudományterületek a természeti adottságaink védelme, turisztikai célú hasznosítása, műemlékvédelmi-, illetve helyreállítási munkálatok terén is, amelyek jelentős hatással vannak az ország gazdasági teljesítőképességére.

*(Pantó György – Ádám J. – Mészáros E.: Földtudomány
In: Glatz Ferenc (szerk.): Tudománypolitika Magyarországon II. A diszciplínák művelése.
2002 Budapest, MTA)*

ÖSSZEFOGLALÓ
a Földtudományok Osztálya és bizottságainak
2016. évi munkájáról

A Földtudományok Osztálya 2016 végén 833 köztestületi tagot fogott össze. A földtudományi köztestületi tagok közül 172 fő kandidátus, 485 fő PhD, 115 fő a tudomány doktora, illetve az MTA doktora, 2 fő az MTA levelező tagja és 25 fő az MTA rendes tagja. A tiszteleti tagok létszáma 22 fő, a külső tagoké 12 fő. 2016-ban a köztestületi tagok létszáma 18 fővel gyarapodott. Az osztály egységes eljárásrend szerint sikeresen működött közre az akadémiкусválasztás folyamatában: 2016. május 2-án, a 187. akadémiai közgyűlés első napján lezajlott az akadémiкусválasztás. Az osztály újonnan választott akadémikusai: Haas János és Kovács Zoltán, az MTA levelező, Demény Attila, Kocsis Károly és Pósfai Mihály az MTA rendes tagjai. A közgyűlés akadémiai külső taggá választotta Mojzsis, Stephen J., PhD és Tóth József, PhD-t és akadémiai tiszteleti tagságra Cloetingh, Sierd, PhD-t.

Az osztály havi rendszerességgel - május, július és augusztus kivételével - tart osztályüléseket. Figyelemmel kíséri, segíti és értékeli az osztály területére eső tudományos tevékenységet, állást foglal tudományos, tudománypolitikai, tudományszervezési kérdésekben, véleményt nyilvánít akadémiai kutatóintézetek és az MTA által támogatott kutatócsoportok tevékenységéről. Az osztály területén az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont összefogásával három akadémiai kutatóintézet (Földrajztudományi Intézet, Geodéziai és Geofizikai Intézet, valamint a Földtani és Geokémiai Intézet) és több MTA támogatású kutatócsoport működik. Az osztály segíti és figyelemmel kíséri a Magyar Földrajzi Társaság tevékenységét is, a Magyarhoni Földtani Társulattal szerződés szabályozta módon működik együtt.

Az osztály testületi feladatait tudományos bizottsági hálózat segítségével látja el: a sokszínű földtudomány művelését támogatja azzal, hogy felügyelete alatt kilenc tudományos bizottság és egy osztályközi állandó bizottság működik. A bizottságok többségének albizottságai is vannak, az albizottságok száma csaknem 25.

Az osztály köztestületi feladatai között első helyen említhető a tudományos minősítési rendszer működtetése, melynek keretében az MTA doktora tudományos címre benyújtott pályázatok elbírálásában 18 tagú külön doktori bizottság működik közre. Az elmúlt évben az osztály a bizottság bevonásával négy doktori pályázattal foglalkozott, 2016-ban két földtudományi szakember nyerte el az MTA doktora tudományos címet.

Az osztály 2016-ban is fogalmazott meg személyi javaslatokat különböző állami- és akadémiai díjakra, kitüntetésekre, szakértőket jelölt különböző testületekbe, védnökséget vállalt különböző tudományos rendezvényeken. 2016. március 15-én Magyarországon

köztársasági elnöke Széchenyi-díjat adományozott Pósfai Mihály geológus, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja részére, és a Magyar Érdemrend tisztí keresztjének polgári tagozata kitüntetését kapta Szabó Csaba PhD. Az augusztus 20-i állami ünnep kapcsán kitüntetésben részesültek: a Magyar Érdemrend középkeresztje kitüntetését vehette át Beluszky Pál, Széchenyi-díjas geográfus, a földrajztudomány doktora, a Magyar Érdemrend tisztikeresztje kitüntetését kapta Kocsis Károly, Széchenyi-díjas geográfus, az MTA rendes tagja, a Magyar Érdemrend lovagkeresztje kitüntetését kapta Csőke Barnabás, a műszaki tudomány kandidátusa és Kozma Gábor, PhD, geográfus, a Társadalom-földrajzi Tudományos Bizottság titkára. A Magyar Tudomány Ünnepe (MTÜ) rendezvénysorozat nyitóünnepségén Galács András, az MTA doktora az Eötvös József-koszorú díjat vehette át, ugyanezen alkalomból Sajgó Csanád, a földtudomány kandidátusa a MOL Tudományos Díjban részesült.

Az osztály az év folyamán több kiemelt rendezvényt szervezett: februárban nagy érdeklődés mellett rendezte meg az MTA földtudományi intézetei és támogatott kutatócsoportjai immáron hagyományos tudományos ülését, amelyen a meghívott előadók beszámoltak a közelmúltbeli tudományos eredményekről, szerteágazó tevékenységükről.

„I. Földrajztudományi Nap az Akadémián - Természet és társadalom a geográfia egységében” címmel márciusban került sor az osztály, valamint a Társadalom-földrajzi Tudományos Bizottság és a Természetföldrajzi Tudományos Bizottság tudományos ülésére. Áprilisban „ICOS – páneurópai légkör-bioszféra-óceán kutatóhálózat az éghajlatvédelem szolgálatában” címmel szervezett az Osztály és a Meteorológiai Tudományos Bizottság tudományos ülést.

Az MTA 187. közgyűlése tiszteletére a Földtani Tudományos Bizottság és a Geomatematikai Albizottság szervezett az Osztály közreműködésével „A geomatematikai tudományos kutatások nemzetközi tendenciái, hazai helyzete” címmel tudományos ülést. 2016. május 6-án került sor az MTA Környezettudományi Elnöki Bizottsága, a Műszaki Tudományok Osztálya, a Földtudományok Osztálya és a Fizikai Tudományok Osztálya együttes tudományos rendezvényére „Az új atomerőművi blokkok telephelyvizsgálatának tudományos eredményei” címmel, amelynek középpontjában a Paks II projekt telephelyvizsgálati programjának eredményei álltak. Nagy érdeklődés mellett került sor az MTA székházában tartott Geonapra: az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont, a Magyar Földtani és Geofizikai Intézet, a Magyarhoni Földtani Társulat, az Országos Meteorológiai Szolgálat, a Magyar Csillagászati Egyesület, a Magyar Dinoszaurusz Alapítvány, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem és az ELTE kutatói változatos programokkal várták az elsősorban fiatal korosztályhoz tartozó érdeklődőket. Júniusban „A napenergia hasznosításának helyzete és perspektívái” címmel szervezett tudományos ülés lebonyolításában közreműködött az osztály.

Az éve vége kiemelkedően gazdag volt tudományos rendezvényekben: októberben az Országos Meteorológiai Szolgálat és az Osztály közös szervezésében tudományos előadóülésen köszöntötték a 75 éves Major György akadémikust, 2016. november 9-én zajlott le az Osztály központi Magyar Tudomány Ünnepehez kapcsolódó rendezvénye „Oknyomozó földtudomány: a geoszféra fejlődése és kapcsolatrendszere” címmel. Az MTÜ rendezvénysorozatához kapcsolódva került sor „A vízgazdálkodás meteorológiai vonatkozásai – 42. Meteorológiai

Tudományos Napok” című rendezvényre a Meteorológiai Tudományos Bizottság, valamint az Agro- és Hidrometeorológiai Albizottság, és az Éghajlati Albizottság szervezésében. Decemberben ünnepi tudományos ülés volt Pantó György akadémikus (80 éves) tiszteletére az MTA CSFK Földtani és Geokémiai Intézete és a Geokémiai, Ásvány- és Kőzettani Tudományos Bizottság szervezésében, illetve Beluszky Pál, a földrajztudomány doktora (80 éves) tiszteletére a Társadalom-földrajzi Tudományos Bizottság szervezésében. Ugyancsak decemberben a Földtani Tudományos Bizottság mérnökgeológiai és környezetföldtani tematikájú tudományos előadói ülésén vehettek részt az érdeklődők, majd a földrajzi tudományos bizottságok által közösen működtetett Kartográfiai Albizottság és az ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszékének szervezésében a Térképészeti Tudományos Napra került sor.

A 2016. évben az osztályülések keretein belül hat alkalommal került sor tudományos, illetve tudománypolitikai jellegű összefoglaló előadásra.

Az Akadémia közfeladatainak ellátása részeként az osztály a könyv- és folyóirat-kiadás támogatásában is részt vállal: 2016-ban az MTA Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottságának egyetértésével négy rangos, az adott szakterület központi publikációs fórumaként nyilvántartott folyóirat és két könyv támogatására nyílt lehetőség több mint 6,15 millió Ft összértékben. Az osztály tagjai számos földtudományi szakmai folyóirat, periodika főszerkesztői, szerkesztői, vagy tagjai a szerkesztőbizottságoknak.

Az osztály tagjai külföldi szakmai útjainak és külföldi szakemberek hazai vendégfogadásának támogatásában is közreműködik: ennek keretében az osztály egyetértésével az Akadémia csaknem 2,22 millió Ft értékben támogatta az osztályhoz tartozó köztestületi tagok hét külföldi utazását.

Budapest, 2017. február 3.

Vörös Attila
osztályelnök

Bozó László
osztályelnök-helyettes

Az MTA Földtudományok Osztálya
2016. évi tevékenysége

1. A tudományos osztály tisztségviselői:

Osztályelnök: Vörös Attila, az MTA rendes tagja

Osztályelnök-helyettes: Bozó László, az MTA rendes tagja

2. A tudományos osztály létszáma: 61 fő

Akadémikus: 27 fő

Közgyűlési képviselő: 16 fő

Tanácskozási jogú tag: 13 fő

Állandó meghívott: 5 fő

3. A tudományos osztályhoz tartozó köztestületi tagok létszáma: 833 fő

Akadémikus: 27 fő (további 22 fő tiszteleti és 12 külső tag)

Tudomány és MTA doktora: 115 fő

Kandidátus: 172 fő

PhD: 485 fő

4. A tudományos osztályhoz tartozó tudományos, doktori és állandó bizottságok:

a. tudományos bizottságok:

1. Bányászati Tudományos Bizottság
2. Földtani Tudományos Bizottság
3. Geodéziai és Geoinformatikai Tudományos Bizottság
4. Geofizikai Tudományos Bizottság
5. Geokémiai, Ásvány- és Kőzettani Tudományos Bizottság
6. Meteorológiai Tudományos Bizottság
7. Paleontológiai Tudományos Bizottság
8. Társadalom-földrajzi Tudományos Bizottság
9. Természetföldrajzi Tudományos Bizottság

b. osztályközi tudományos bizottság:

–

c. doktori bizottságok:

Földtudományi Doktori Bizottság

d. állandó bizottság:

–

e. osztályközi állandó bizottság:

Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottság
(IV., V., VI., VII. és a VIII. osztállyal közös)

5. A tudományos osztály testületi munkája, ülései (időpont, helyszín, napirend, határozatok):

2015. január 20. – MTA Székház, Elnöki Tanácsterem

Napirend:

1./ Tudományos előadás: A magyarországi urbanizáció földrajzi kihívásai

Előadó: Kovács Zoltán, az MTA doktora

2./ Osztályelnöki tájékoztató

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

3./ Doktori ügyek (Ács Ferenc és Főzy István)

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

4./ Egyebek

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

Határozatok: –

2015. február 9. – MTA Székház, Kisterem

Napirend:

1./ Jelölés külső tagságra a Földtudományok Osztályán

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

2./ Jelölés tiszteleti tagságra a Földtudományok Osztályán

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

3./ Jelölés rendes tagságra a Földtudományok Osztályán

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

4./ Jelölés levelező tagságra a Földtudományok Osztályán

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

Határozatok: –

2015. március 22. – MTA Székház, Elnöki Tanácsterem

Napirend:

1./ Tudományos előadás: Sedimentary basins and continental topography: an integrated approach

Előadó: Prof. Sierd Auke Peter Leonard Cloetingh, Utrecht University

2./ Osztályelnöki tájékoztató

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

3./ Doktori ügyek: Bondár István doktori ügye

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

4./ A 2017. évi tisztújítást előkészítő Jelölőbizottság osztálydelegáltjainak megválasztása

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

5./ Egyebek

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

Határozatok: –

2015. április 19. – MTA Székház, Elnöki Tanácsterem

Napirend:

1./ Osztályelnöki tájékoztató

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

2./ Farsang Andrea doktori ügye

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

3./ Delegálás az MTA CSFK külső tanácsadó testületébe

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

4./ Egyebek

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

Határozatok: –

2015. június 16. – MTA Székház, Elnöki Tanácsterem

Napirend:

1./ A laboratóriumtól a múltbéli környezetváltozásokig - Tájékoztató az "MTA CSFK Lendület 2ka Paleoklíma" kutatócsoport tudományos eredményeiről

Előadó: Kern Zoltán, PhD, Lendület programvezető

2./ Osztályelnöki tájékoztató

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

3./ Doktori ügy: Magyar Enikő doktori ügye

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

4./ A 2017. évi Széchenyi-díjra és az Eötvös József-koszorúra beérkezett javaslatok elbírálása
Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

5./ Egyebek

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

Határozatok: –

2015. szeptember 22. – MTA Székház, Elnöki Tanácsterem

Napirend:

1./ A 2016. évi Szádeczky-Kardoss Elemér Díjak ünnepélyes átadása

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

2./ Dinoszaurusztójások a csontvázak árnyékában - Tájékoztató az "MTA-ELTE Lendület Dinoszaurusz Kutatócsoport" tudományos eredményeiről

Előadó: Ósi Attila, az MTA doktora, Lendület programvezető

3./ Osztályelnöki tájékoztató

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

4./ Egyebek

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

Határozatok: –

2015. október 20. – MTA Székház, Elnöki Tanácsterem

Napirend:

1./ Tudományos előadás: Geomatika - egy univerzális módszertani keret az MTA CSFK Geodéziai és Geofizikai Intézetében folyó geodéziai kutatásokhoz

Bán Dóra, Bányai László, az MTA doktora, Benedek Judit PhD, Mentes Gyula, az MTA doktora, Papp Gábor, a műszaki tudomány kandidátusa, Szűcs Eszter PhD

2./ Doktori ügy: Főzy István doktori ügye

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

3./ Osztályelnöki tájékoztató

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

4./ Egyebek

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

Határozatok: –

2015. november 17. – MTA Székház, Elnöki Tanácsterem

Napirend:

1./ Tudományos előadás: Főváros a hegyek lábánál - Budapest geológus szemmel

Előadó: Budai Tamás, az MTA doktora

2./ Osztályelnöki tájékoztató

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

3./ Az akadémiai díjakra beérkezett javaslatok elbírálása

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

4./ A 2017. évi akadémiai tisztújításhoz kapcsolódó aktuális feladatok

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

5./ Egyebek

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

Határozatok: –

2016. december 14. – MTA Székház, Elnöki Tanácsterem

Napirend:

1./ az MTA Földtudományok Osztálya akadémikusainak zárt ülése

Határozatok: –

6. A tudományos osztály 2016. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással (cím, időpont, helyszín, rövid szakmai értékelés, a program társadalmi hatásai, visszajelzések pl. sajtó, a látogatottsági adatok):

„Új eredmények a Magyar Tudományos Akadémia által támogatott csillagászati és földtudományi kutatások köréből”

A Magyar Tudományos Akadémia Földtudományok Osztálya, a Magyar Tudományos Akadémia csillagászati és földtudományi intézetei, támogatott kutatócsoportjai, valamint a Lendület-kutatócsoportok tudományos ülése.

Az ülés időpontja: 2016. február 10. (szerda) 9.30 óra

Helyszín: MTA Székház, Felolvasóterem (1051 Budapest, Széchenyi István tér 9. I. emelet)

Bevezető

Vörös Attila, az MTA Földtudományok Osztályának elnöke

Porszemcséktől a bolygóig - utazás a születő csillagok körül

Ábrahám Péter, Kereszturi Ákos, Kiss Csaba (MTA CSFK Csillagászati Intézet)

Felsőköpeny anomália és a litoszféra-asztenoszféra határ vizsgálata geokémiai és geofizikai módszerekkel – Köpenyxenolit-, magnetotellurikus és szeizmológiai eredmények

Klébesz Rita¹, Novák Attila¹, Patkó Levente², Gráczer Zoltán¹, Szanyi Gyöngyvér¹, Wesztergom Viktor¹, Szabó Csaba² (1MTA CSFK Geodéziai és Geofizikai Intézet, 2ELTE TTK Földrajz- és Földtudományi Intézet)

1Antarktiszi jégfuratokból mért víz stabilizotóp-adatok – súlyozási alternatívák, térbeli koherencia

Hatvani István Gábor, Kern Zoltán (MTA CSFK FGI 2ka Paleoklimatológia Lendület Kutatócsoport)

Városaink jövője: Hanyagolt és megújuló városrészek kihívásai hazánkban

Sassné Berényi Eszter, Kovács Zoltán (MTA CSFK Földrajztudományi Intézet)

A gravitációs hullámok nyomában

Frei Zsolt, Raffai Péter (MTA-ELTE EIRSA Lendület Asztrofizikai Kutatócsoport)

Dízelkorom és biomassza-füst sugárzáselnyelése a légkörben

Gelencsér András (MTA-PE Levegőkémiai Kutatócsoport)

A dunántúli-középhegységi triász dolomitok képződésének folyamatai és az azokat meghatározó tényezők

Haas János (MTA-ELTE Geológiai, Geofizikai és Űrtudományi Kutatócsoport)

A kristályba zárt idő: vulkáni kitörések idejének meghatározása cirkon U-Pb izotóp-elemzések alapján

Lukács Réka, Harangi Szabolcs (MTA-ELTE Vulkanológiai Kutatócsoport)

Izotópeloszlások és elemszintézis

Maria Lugaro¹, Fülöp Zsolt², Gyürky György², Ulrich Ott³ (1MTA CSFK CSI Lendület AGB Nukleáris Asztrofizika és Csillagpor Kutatócsoport, 2MTA Atomki, 3NyME Természettudományi és Műszaki Kar)

Dinoszaurusz tojások a csontvázak árnyékában: az iharkúti ősgerinces lelőhely vizsgálatának őslénytani, csontszövet-tani és tafonómiai eredményei

Ósi Attila, Botfalvai Gábor, Prondvai Edina, Szabó Márton (MTA-ELTE Lendület Dinoszaurusz Kutatócsoport)

Ember és természet: Emlősfajok kihalása a holocén során a Kárpát-medencében

Németh Attila¹, Bárány Annamária², Csorba Gábor³, Magyar Enikő¹, Pazonyi Pirokai¹, Pálffy József¹ (1MTA-MTM-ELTE Paleontológiai Kutatócsoport, 2Magyar Nemzeti Múzeum, 3Magyar Természettudományi Múzeum)

A Kab-hegyi tavacskák biogeográfiai jelentősége

Padisák Judit^{1,2}, Hubai Katalin², Lengyel Edina¹ (1MTA-PE Limnológiai Kutatócsoport, 2Pannon Egyetem Környezettudományi Intézet Limnológia Intézeti Tanszék)

Repedezett felszín alatti vízáradók hidrodinamikai jellemzőinek meghatározása

Szűcs Péter, Szegediné Darabos Enikő, Somogyiné Molnár Judit, Kovács Attila (MTA-ME Műszaki Földtudományi Kutatócsoport)

Zárszó

Szarka László Csaba (az MTA CSFK főigazgatója)

„I. Földrajztudományi Nap az Akadémián - Természet és társadalom a geográfia egységében”

A Magyar Tudományos Akadémia Földtudományok Osztálya, a Társadalom-földrajzi Tudományos Bizottság és a Természetföldrajzi Tudományos Bizottság tudományos ülése.

Az ülés időpontja: 2016. március 1. (kedd) 10.00 óra

Helyszín: MTA Székház, Felolvasóterem (1051 Budapest, Széchenyi István tér 9. I. emelet)

Bevezető

Vörös Attila, az MTA Földtudományok Osztályának elnöke

Földrajztudomány a nemzet- és honismeret szolgálatában: Magyarország Nemzeti Atlaszána új kiadása

Kocsis Károly, az MTA levelező tagja

A természet és a társadalom kölcsönkapcsolatai – globális nézőpont

Kerényi Attila, a földrajztudomány doktora – Szabó György, PhD

Természet- és tértermelés – kritikai geográfiai nézőpontok

Timár Judit, a földrajztudomány kandidátusa

Hazai nagyvárosok lakott területének természeti és társadalmi szempontú geoinformatikai minősítése

Gyenezse Péter, PhD – Bognár Zita

A Nagy Szulejmán zarándokvárosa Szigetváron: történeti földrajzi, geoarcheológiai és geofizikai kutatás

Pap Norbert, PhD – Kitanics Máté, PhD – Gyenezse Péter, PhD – Hancz Erika – Bognár Zita – Tóth Tamás, PhD – Hámori Zoltán

A természeti tényezők szerepe a fejlettségi különbségekben Kínában

Horváth Gergely, a földrajztudomány kandidátusa

Ipar- és településbiztonság: az új folyamatszabályozás szükségessége a Kárpát-medence belsejében

Schweitzer Ferenc, a földrajztudomány doktora – Kis Éva, a földrajztudomány kandidátusa

Nagylétesítmények telephelyválasztásának közlekedésbiztonsági kockázatai

Tiner Tibor, a földrajztudomány kandidátusa – Viczián István, PhD

Tájértékelés a tájdegradációra való érzékenység szempontjából

Kertész Ádám, a földrajztudomány doktora – Madarász Balázs, PhD –
Jakab Gergely, PhD – Pálinkás Melinda – Tóth Adrienn, PhD

Integrált tájértékelés lehetőségei a geográfiában: területhasználat- optimalizálás az ökoszisztéma szolgáltatások értékelésével

Keveiné Bárany Ilona, az MTA doktora – Kiss Márton Dániel – Kiss Miklós –
Gulyás Ágnes, PhD – Tanács Eszter, PhD

Térségi problémák a megújuló energiaforrások alkalmazásában: a bükkaljai eset

Szabó Mária Ottilia, az MTA doktora – Munkácsy Béla, PhD –
Michalkó Gábor, az MTA doktora – Budai Edina – Csüllög Gábor, PhD – Harmat
Ádám – Horváth Gergely, a földrajztudomány kandidátusa – Tamás László

Klímaváltozás, társadalom és gazdaság – új modellek a Nemzeti Alkalmazkodási
Térinformatikai Rendszerben

Czirfusz Márton, PhD – Farkas Jenő, PhD – Hoyk Edit, PhD

Felszíni és felszín alatti szélsőséges vízháztartások modellezési lehetőségei – társadalmi
jelentőségük

Mezősi Gábor, a földrajztudomány doktora – Blanka Viktória, PhD –
Ladányi Zsuzsanna, PhD – van Leeuwen Boudewijn, PhD –
Rakonczi János, az MTA doktora – Sipos György, PhD – Szatmári József, PhD

Tájszerkezet és szerves szénmegkötő képesség

Szalai Zoltán, PhD – Jakab Gergely, PhD – Kiss Klaudia – Madarász Balázs, PhD –
Varga György, PhD – Zacháry Dóra

A természeti és társadalmi tényezők szerepe Magyarország turizmusában

Aubert Antal, a földrajztudomány kandidátusa – Csapó János, PhD –
Gyuricza László, PhD – Jónás-Berki Mónika, PhD – Szabó Géza, PhD

Karsztvidékek természeti és társadalmi tényezőinek összefüggés-vizsgálata
térinformatikai módszerekkel

Telbisz Tamás, PhD – Bottlik Zsolt, PhD

Zárszó

Csorba Péter, az MTA doktora – Dövényi Zoltán, az MTA doktora

**ICOS – páneurópai légkör-bioszféra-óceán kutatóhálózat
az éghajlatvédelem szolgálatában**

A Magyar Tudományos Akadémia Földtudományok Osztálya és a Meteorológiai Tudományos Bizottság tudományos ülése.

Az ülés időpontja: 2016. április 12. (kedd) 10.00 óra

Helyszín: MTA Székház, Felolvasóterem (1051 Budapest, Széchenyi István tér 9. I. emelet)

Bevezető

Szarka László Csaba, az MTA levelező tagja, az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpontjának főigazgatója

Integrated Carbon and Greenhouse Gas Observations - a societal and a scientific challenge

Werner Leo Kutsch, az Integrated Carbon Observation System (ICOS) főigazgatója

ICOS: Open data to open our eyes for climate change

Alexander Vermeulen, az ICOS Carbon Portal igazgatója

**A geomatematikai tudományos kutatások
nemzetközi tendenciái, hazai helyzete**

A Magyar Tudományos Akadémia Földtudományok Osztálya és a Földtani Tudományos Bizottság tudományos ülése.

Az ülés időpontja: 2016. május 4. (szerda) 10.00 óra

Helyszín: MTA Székház, Felolvasóterem (1051 Budapest, Széchenyi István tér 9. I. emelet)

Megnyitó

Vörös Attila, az MTA rendes tagja, a Földtudományok Osztályának elnöke

Bevezető gondolatok

Haas János, a földtudomány doktora, a Földtani Tudományos Bizottság elnöke

A geomatematika és geostatistika hazai és nemzetközi helyzete, különös hangsúllyal a sztochasztikus szimulációk földtudományi alkalmazásaira

Geiger János, PhD, a Földtani Tudományos Bizottság Geomatematikai Albizottságának elnöke

Homogén csoportok keresése n-dimenziós térben és földtudományi alkalmazásai

Kovács József PhD – Kovács Solt – Magyar Norbert – Tanos Péter –

Hatvani István Gábor, PhD – Anda Angéla, az MTA doktora

Klasszifikáció és ordináció földtani megfontolásokkal

Horváth Janina, PhD – Jakab Noémi

Geometriai morfometria
Gulyás Sándor, PhD

Nem-lineáris idősorok a hidrogeológiai modellezésben
Márkus László, a matematikai tudomány kandidátusa – Kovács József, PhD

Periodicitás vizsgálati módszerek és alkalmazásuk vízszint és vízminőségi idősorokon
Garamhegyi Tamás – Kovács József, PhD – Hatvani István Gábor, PhD

Új típusú adatelemző módszerek a hidrogeológiában
Szűcs Péter, az MTA doktora – Turai Endre, PhD – Szabó Norbert Péter, PhD –
Ilyés Csaba

Zárszó
Geiger János, PhD, a Földtani Tudományos Bizottság Geomatematikai
Albizottságának elnöke

Az új atomerőművi blokkok telephelyvizsgálatának tudományos eredményei

Az MTA Környezettudományi Elnöki Bizottsága, a VI. Műszaki Tudományok Osztálya, a
X. Földtudományok Osztálya és a XI. Fizikai Tudományok Osztálya
közös tudományos ülése.

Az ülés időpontja: 2016. május 6. (péntek) 9.00 óra
Helyszín: MTA Székház, Nagyterem (1051 Budapest, Széchenyi István tér 9. II. emelet)

Megnyitó
Németh Tamás, az MTA rendes tagja, a Környezettudományi Elnöki Bizottság
elnöke

Az új atomerőművi blokkok engedélyezési rendszere és tudományos felügyelete
Aszódi Attila PhD, kormánybiztos

A telephelyvizsgálatra vonatkozó nukleáris biztonsági és tudományos követelmények
Prof. Dr. Katona Tamás János, Pécsi Tudományegyetem

A telephely földtani jellemzése
Dr. Chikán Géza, geológus, kartográfus

Geodinamikai-tektonikai szintézis
Prof. Emer. Dr. Horváth Ferenc, ELTE

A földrengés- és talajfolyósodás veszély elemzése
Dr. Tóth László, szeizmológus, MTA CSFK Geodéziai és Geofizikai Intézet

Geotechnikai és hidrogeológiai jellemzés

Dr. Nagy László, docens, BME és Mező Gyula, hidrogeológus, Golder Kft.

Meteorológiai körülmények és veszélyek

Konkolyné Bihari Zita, osztályvezető, OMSZ

Hidrológiai jellemzés

Dr. Galambos István, tudományos főmunkatárs, VITUKI

Antropogén/technogén veszélyek jellemzése

Kelemen István, mérnök, CK-Trikolor Kft.

A napenergia hasznosításának helyzete és perspektívái

Az MTA Környezettudományi Elnöki Bizottságának (KÖTEB) „Energetika és Környezet” Albizottsága, az MTA Agrártudományok Osztálya, az MTA Műszaki Tudományok Osztálya, az MTA Kémiai Tudományok Osztálya, az MTA Földtudományok Osztálya, az MTA Fizikai Tudományok Osztálya és az MTA Műszaki Tudományok Osztálya Energetikai Tudományos Bizottságának tudományos ülése.

Az ülés időpontja: 2016. június 16. (csütörtök) 13.30 óra

Helyszín: MTA Székház, Felolvasóterem (1051 Budapest, Széchenyi István tér 9. I. emelet)

Megnyitó

Ádám József, az Albizottság elnöke

Napenergia-hasznosítás – hazai és nemzetközi helyzetkép

Dr. Farkas István (egyetemi tanár, SZIE)

A napenergia aktív hőhasznosítása

Varga Pál (ügyvezető igazgató, Naplopó Kft.)

A napenergia fotovillamos hasznosítása

Pálfy Miklós (ügyvezető igazgató, Solart-System Kft.)

Harmadik generációs napelemek

Gali Ádám (tud. tanácsadó, MTA Wigner Fizikai Kutatóközpont)

A napenergia passzív hasznosítása az épületekben

Dr. Zöld András (egyetemi tanár, DE)

A napenergia fotoszintetikus hasznosítása

Dr. Vass Imre (igazgató, MTA Biológiai Kutatóközpont)

A napenergia várható hatása a villamos energia rendszer üzemére

Dr. Szeredi István (ny. főmunkatárs, MVM Zrt.)

A napenergia hasznosítás környezeti és társadalmi hatásai
Kapros Zoltán (szakértő, MEKH)

Naphőerőművek

Dr. Gács Iván (egyetemi docens, BME), Mayer Martin János (egyetemi hallgató, BME)

Zárszó

Horváth Ákos (az Albizottság titkára)

Ünnepi tudományos ülés a 75 éves Major György akadémikus tiszteletére

A Magyar Tudományos Akadémia Földtudományok Osztálya és az Országos Meteorológiai Szolgálat tudományos ülése.

Az ülés időpontja: 2016. október 3. (hétfő), 10 óra

Helyszín: MTA Székház, Felolvasóterem (1051 Budapest, Széchenyi István tér 9. I. emelet)

Major György: szubjektív emlékeim

Mészáros Ernő, az MTA rendes tagja (MTA, OMSZ)

Major György - a hazai és a nemzetközi tudományos élet kimagasló alakja

Tánczer Tibor, a földtudomány kandidátusa (OMSZ)

Korlátok és lehetőségek a globálsugárzás hosszútávú trendjeinek detektálásában (dimming or brightening)

Nagy Zoltán (OMSZ)

Esettanulmány egy Belgium feletti heves zivatarról

Putsay Mária, a földtudomány kandidátusa, Simon André, PhD, Szenyán Ildikó, Nagy Attila, Diószeghy Márta, PhD és Kerényi Judit, PhD (OMSZ)

A légkör nedvességtartalmának műholdas mérése

Borbás Éva, PhD (University of Wisconsin)

Tűzdetektálás az új generációs poláris műholdak VIIRS adataiból

Csiszár Iván, PhD (NOAA)

Légköri aeroszolok műholdas mérése felhők közelében

Várnai Tamás, PhD (NASA)

Elnöki köszöntés

Radics Kornélia, PhD (OMSZ)

Oknyomozó földtudomány: a geoszférák fejlődése és kapcsolatrendszere

A Magyar Tudományos Akadémia Földtudományok Osztálya tudományos ülése.

Az ülés időpontja: 2016. november 9. (szerda), 10 óra

Helyszín: MTA Székház, Felolvasóterem (1051 Budapest, Széchenyi István tér 9. I. emelet)

Alpi hegységképződés és a Pannon-medence kialakulása

Horváth Ferenc, az MTA doktora, Eötvös Loránd Tudományegyetem Geofizikai és Űrtudományi Tanszék

Geoszférák harca: litoszféra-asztenoszféra kölcsönhatás és földkéregfejlődés

Harangi Szabolcs, az MTA doktora, Eötvös Loránd Tudományegyetem Kőzettan-Geokémiai Tanszék

A Föld különleges légkörének kialakulása és fejlődése

Mészáros Ernő, az MTA rendes tagja, MTA Veszprémi Területi Bizottsága

A földtörténet rendkívüli eseményeinek oknyomozása

Pálfy József, az MTA levelező tagja, Eötvös Loránd Tudományegyetem Általános és Alkalmazott Földtani Tanszék és MTA-MTM Paleontológiai Kutatócsoport

A vízgazdálkodás meteorológiai vonatkozásai (42. Meteorológiai Tudományos Napok)

A Magyar Tudományos Akadémia Földtudományok Osztálya Meteorológiai Tudományos Bizottságának Agro- és Hidrometeorológiai Albizottsága, valamint Éghajlati Albizottsága tudományos ülése.

Az ülés időpontja: 2016. november 24-25. (csütörtök-péntek)

Helyszín: MTA Székház, Nagyterem (1051 Budapest, Széchenyi István tér 9. II. emelet)

Köszöntő

Rácz András, Környezetügyért felelős helyettes államtitkár, Földművelésügyi Minisztérium

Megnyitó

Major György, az MTA rendes tagja

Current and future priorities for climate research, in the context of the world climate research programme.

Boram Lee, World Climate Research Programme (WCRP), World Meteorological Organization

International Cooperation in Water Management - Experiences from the Danube River Basin.

Kovács Péter, főosztályvezető, Belügyminisztérium, Ivan Zavadsky, executive secretary, International Commission for the Protection of the Danube River, Benedikt Mandl, technical expert, Public Participation and Communication, International Commission for the Protection of the Danube River

Meteorológiai információk szerepe a vízgazdálkodásban.

Radics Kornélia, PhD, elnök, Országos Meteorológiai Szolgálat

A vízgazdálkodási hazai irányvonalai, problémái.

Somlyódy Balázs, főigazgató, Országos Vízügyi Főigazgatóság

A szélsőséges hidrometeorológiai események előfordulásai hazai mérések alapján.

Lakatos Mónika PhD, éghajlati szakértő, Országos Meteorológiai Szolgálat

Új regionális éghajlati projekciók a meteorológiai szélsőségek jövőbeli alakulására.

Szépszó Gabriella PhD, meteorológus, Országos Meteorológiai Szolgálat

Szélsőséges meteorológiai események alakulása a jövőben.

Bartholy Judit, az MTA doktora, tanszékvezető egyetemi tanár, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Pongrácz Rita PhD, egyetemi adjunktus, Eötvös Loránd Tudományegyetem

A magyarországi aszályhelyzet és mérhetősége.

Szalai Sándor, a földrajztudomány kandidátusa, egyetemi docens, Szent István Egyetem

A meteorológia szerepe az árvíz okozta problémák elkerülésében.

Csík András, osztályvezető, Országos Vízügyi Főigazgatóság, Varga György, vízkészlet-gazdálkodási referens, Országos Vízügyi Főigazgatóság

A belvíz-veszélyeztetettség Magyarország síkvidéki területein.

Bozán Csaba, osztályvezető, tudományos munkatárs, Agrárkutatói és Innovációs Központ, Öntözési és Vízgazdálkodási Önálló Kutatási Osztály, Körösparti János, tudományos munkatárs, Agrárkutatói és Innovációs Központ, Öntözési és Vízgazdálkodási Önálló Kutatási Osztály, András Gábor PhD, tudományos munkatárs, Agrárkutatói és Innovációs Központ, Öntözési és Vízgazdálkodási Önálló Kutatási Osztály, Túri Norbert, fiatal kutató, Agrárkutatói és Innovációs Központ, Öntözési és Vízgazdálkodási Önálló Kutatási Osztály, Pásztor László PhD, tudományos főmunkatárs, Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományi Kutatóközpont, Talajtani és Agrokémiai Intézet

Debrecen-Kismacs és Debrecen-Látóképek mérőállomás talajnedvesség adatsorainak elemzése.

Nagy Zoltán, osztályvezető, Országos Meteorológiai Szolgálat

A referencia evapotranszpiráció meghatározása különböző módszerekkel hazai adatokon.
Varga Zoltán PhD, egyetemi docens, Széchenyi István Egyetem

Az ultrahangos mérőeszközök elterjedése a vízrajzi szolgálatban.
Lábdy Jenő, osztályvezető, Országos Vízügyi Főigazgatóság

A talajnedvesség mérése és modell alkalmazása.
Rajkai Kálmán, az MTA levelező tagja, Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományi Kutatóközpont, Talajtani és Agrokémiai Intézet

Távérzékelés alkalmazása a vízgazdálkodási paraméterek meghatározásában, Hidrológiai SAF.

Kerényi Judit, meteorológus szakértő, Országos Meteorológiai Szolgálat, Gnandt Boglárka, tudományos munkatárs, Országos Vízügyi Főigazgatóság

A vízgazdálkodás meteorológiai paramétereinek operatív előrejelzése, igények és lehetőségek.
Ihász István, modellező szakértő, Országos Meteorológiai Szolgálat, Horváth Ákos, a földrajztudomány kandidátusa, obszervatórium vezető, Országos Meteorológiai Szolgálat, Nagy Attila, modellező szakértő, Országos Meteorológiai Szolgálat, Szintai Balázs PhD, osztályvezető, Országos Meteorológiai Szolgálat, Bonta Imre PhD, őosztályvezető, Országos Meteorológiai Szolgálat, Mátrai Amarilla, előrejelző szakértő, Országos Meteorológiai Szolgálat

A mezőgazdasági vízgazdálkodás módszerei a vízfelhasználás csökkentésére.
Jolánkai Márton, a mezőgazdasági tudomány doktora, egyetemi tanár, Szent István Egyetem, Kassai M. Katalin PhD, intézetigazgató, Szent István Egyetem, Tarnawa Ákos PhD, egyetemi adjunktus, Szent István Egyetem, Pósa Barnabás, tanszéki mérnök, Szent István Egyetem, Birkás Márta, az MTA doktora, egyetemi tanár, Szent István Egyetem

A mezőgazdasági vízgazdálkodás, az öntözés szerepe.
Kolossváry Gábor, főosztályvezető, Országos Vízügyi Főigazgatóság

Az erdőtelepítés klimatikus és hidrológiai konzekvenciái a szárazsági határon – globális és magyar vonatkozások.
Mátyás Csaba, az MTA rendes tagja, Nyugat-magyarországi Egyetem, Gribovszki Zoltán PhD, egyetemi tanár, Nyugat-magyarországi Egyetem, Gálos Borbála PhD, egyetemi adjunktus, Nyugat-magyarországi Egyetem

A felszíni vízháztartás elemeinek vizsgálata intenzív csapadékok esetében.
Domján Anita PhD hallgató, Pécsi Tudományegyetem, Nagy Gábor PhD hallgató, Pécsi Tudományegyetem, Ronczyk Levente, adjunktus, Pécsi Tudományegyetem, Geresdi István, az MTA doktora, egyetemi tanár, Pécsi Tudományegyetem, Czigány Szabolcs PhD, egyetemi docens, Pécsi Tudományegyetem

Vízgazdálkodással kapcsolatos információk és elemzések a Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszerben.

Pálvölgyi Tamás, a földrajztudomány kandidátusa, igazgatóhelyettes, Magyar Földtani és Geofizikai Intézet

A transznacionális vízgazdálkodás támogatása, a CarpatClim adatbázis.

Bihari Zita, osztályvezető, Országos Meteorológiai Szolgálat

Ünnepi tudományos ülés a 80 éves Pantó György akadémikus tiszteletére

A Magyar Tudományos Akadémia Földtudományok Osztálya, az MTA Geokémiai, Ásvány- és Kőzettani Tudományos Bizottsága és az MTA CSFK Földtani és Geokémiai Intézete tudományos ülése.

Az ülés időpontja: 2016. december 1. (csütörtök), 10 óra

Helyszín: MTA Székház, Kisterem (1051 Budapest, Széchenyi István tér 9. II. emelet)

Köszöntő

Vörös Attila, az MTA rendes tagja, a Földtudományok Osztályának elnöke

Áttekintés a Földtani és Geokémiai Intézet munkájáról

Demény Attila, az MTA rendes tagja, az MTA CSFK FGI igazgatója

A Kárpát-Pannon térség neogén-kvarter vulkanizmusa: egy geokémiai perspektíva

Harangiz Szabolcs, az MTA doktora, a GÁK Tudományos Bizottság elnöke

Az Alföld metamorf aljzatának fejlődése és felépítése: lépések egy új litosztratigráfiai beosztás felé

M. Tóth Tivadar, az MTA doktora, az SZTE ÁGK Tanszékének vezetője

Környezetgeokémiai és -ásványtani kutatások a Földtani és Geokémiai Intézetben

Sipos Péter PhD, tudományos főmunkatárs, MTA CSFK FGI

A Déli-Kárpátok késő pleisztocén gleccsereinek rekonstrukciója és kozmogén izotópos kronológiája

Ruszkiczay-Rüdiger Zsófia PhD, tudományos főmunkatárs, MTA CSFK FGI,

Madarász Balázs PhD, Régis Braucher PhD, Prof. Dr. Petru Urdea, Kern Zoltán

PhD

Ünnepi tudományos ülés a 80 éves Beluszky Pál tiszteletére

A Magyar Tudományos Akadémia Földtudományok Osztálya, az MTA Társadalom-földrajzi Tudományos Bizottsága és a Magyar Földrajzi Társaság tudományos ülése.

Az ülés időpontja: 2016. december 5. (hétfő), 10 óra

Helyszín: MTA Székház, Kisterem (1051 Budapest, Széchenyi István tér 9. II. emelet)

Megnyitó

Vörös Attila, az MTA rendes tagja, a Földtudományok Osztályának elnöke

Köszöntők

MTA KRTK RKI: Pálné Kovács Ilona igazgató, az MTA levelező tagja, MTA CSFK FTI: Kocsis Károly igazgató, az MTA rendes tagja, MTA TTB: Dövényi Zoltán elnök, az MTA doktora, MFT: Gábris Gyula elnök, az MTA doktora és Berényi István professor emeritus, a földrajztudomány doktora

Előadások

Budapest társadalmi térszerkezetének átalakulása

Kovács Zoltán, az MTA levelező tagja, kutatóprofesszor, egyetemi tanár (MTA CSFK FTI és SZTE), Szabó Balázs PhD, tudományos munkatárs (MTA CSFK FTI), Dövényi Zoltán, az MTA doktora, egyetemi tanár (PTE TTK FI)

Állami beavatkozás, társadalom-átalakítás, település- és településhálózat-átszabás

Hajdú Zoltán, az MTA doktora, tudományos tanácsadó (MTA KRTK RKI)

A modernizáció és a fejlettség területi különbségeinek változása Magyarországon a XX. században

Győri Róbert PhD, tanszékvezető egyetemi docens (ELTE FFI)

„Meglepetések”

Tiner Tibor, a földrajztudomány kandidátusa, tudományos főmunkatárs (MTA CSFK FTI), Sikos T. Tamás, az MTA doktora, egyetemi tanár (SZIE), Kókai Sándor, a földrajztudomány kandidátusa, igazgató, egyetemi magántanár (NYE TFI)

Zárszó

Mészáros Rezső, az MTA rendes tagja, professor emeritus (SZTE)

Mérnökgeológia: a jelen és a jövő kihívásai

Az MTA Földtani Tudományos Bizottsága előadóülése a Földtudományok Osztályának közreműködésével

Az ülés időpontja: 2016. december 7. (szerda), 10 óra

Helyszín: MTA Székház, Felolvasóterem (1051 Budapest, Széchenyi István tér 9. I. emelet)

Megnyitó

Vörös Attila, az MTA rendes tagja, a Földtudományok Osztályának elnöke

Bevezető gondolatok

Haas János, az MTA levelező tagja, a Földtani Tudományos Bizottság elnöke

Ongoing challenges in Engineering Geology for tunneling in difficult ground
Prof. Paul G. Marinos, IAEG past president

A Mórágyi Gránit Formáció kőzetmechanikai minősítésének eredményei és kihívásai a biztonsági értékelés és a statikai tervezés szempontjából
Kovács László

Mérnökgeológia alkalmazhatósága szennyezett területek kármentesítésében
Madarász Tamás PhD; Szabó Imre PhD; Kovács Balázs PhD; Mikita Viktória PhD;
Kántor Tamás, Kolencsikné Tóth Andrea, Székely István, Szűcs Péter, az MTA
doktora

Városi geológia - antropogén hatások: a budapesti Rudas-fürdő travertinó kiválásának anatómiája
Mindszenty Andrea, az MTA doktora

Hagyományos módszerek és a jövő technológiájának alkalmazhatósága a mérnökgeológiában
Török Ákos, az MTA doktora

Térképészeti Tudományos Nap a Térképek Nemzetközi Éve alkalmából

A Magyar Tudományos Akadémia Földtudományok Osztálya Társadalom- és Természetföldrajzi Tudományos Bizottságainak Kartográfiai Albizottsága és az Eötvös Loránd Tudományegyetem Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszéke tudományos ülése.

Az ülés időpontja: 2016. december 9. (péntek) 10.00 óra

Helyszín: MTA Székház, Kisterem (1051 Budapest, Széchenyi István tér 9. II. emelet)

Megnyitó – üdvözlés

Georg Gartner, a Nemzetközi Térképészeti Társulás volt elnöke (Bécsi Műszaki Egyetem)

A Reneszánsz térképészete

Klinghammer István, az MTA rendes tagja (ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszék)

„Magyarország Nemzeti Atlasza” legújabb kiadása

Kocsis Károly, az MTA rendes tagja (MTA CSFK Földrajztudományi Intézet),
Nemerkényi Zsombor PhD (MTA CSFK Földrajztudományi Intézet)

Magyar László térképei Kolozsvártól Gotháig

Bartos-Elekes Zsombor PhD (Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Magyar Földrajzi Intézet),
Nemerkényi Zsombor PhD (MTA CSFK Földrajztudományi Intézet)

Tematikus térképek virtuális glóbuszokon

Gede Mátyás PhD (ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszék)

Gondolatok a modern kartográfiáról

Zentai László, az MTA doktora, a Nemzetközi Térképészeti Társulás főtitkára
(ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszék)

7. A tudományos osztály díjai (2016. évi díjak és nyertesek):

A MOL Tudományos Díj kuratóriuma 2016. szeptember 28-án tartott ülésén úgy döntött, hogy idén a *”bazai szénhidrogén-kutatás elősegítése, a molekuláris szerves geokémiai módszerek megalapozása és a módszertan gazdagítása terén szerzett kiemelkedő érdemeiért”* Sajgó Csanád: *„Szerves geokémiai módszerek alkalmazása, hasznosítása a bazai kőolajkutatásban”* pályamunkája részesült díjazásban. A díj átadására a Magyar Tudomány Ünnepe nyitórendezvényének keretében, Budapesten került sor.

A Szádeczky-Kardoss Elemér díj kuratóriuma 2016. szeptember 1-jén tartott ülésén úgy döntött, hogy 2016-ban három díjat ad ki, helyezés megjelölése nélkül (a nevek abc sorrendben szerepelnek): Jankovics Mária Éva – Origin and ascent history of unusually crystal-rich alkaline basaltic magmas from the western Pannonian Basin (*szerzőtársak: Dobosi Gábor, Embey-Isztin Antal, Kiss Balázs, Sági Tamás, Harangi Szabolcs és Ntaflós Theodoros*), Kocsis Tibor Ádám – Biodiversity dynamics and environmental occupancy of fossil azooxanthellate and zooxanthellate scleractinian corals (*szerzőtárs: Wolfgang Kiessling*) és Lábó Eszter – Study of longwave radiative transfer in stratocumulus clouds by using bin optical properties and bin microphysics scheme (*szerzőtárs: Geresdi István*). A díjak átadására a szeptemberi osztályülés keretében került sor.

8. A tudományos osztály tagjainak elismerései 2016-ban (díjak, kitüntetések):

A tudományos bizottságok beszámolóí alapján a következő földtudományi szakemberek (ABC sorrendben) részesültek különböző elismerésekben:

- Beluszky Pál, a földrajztudomány doktora, a Magyar Érdemrend középkeresztje,
- Bóhm József, a műszaki tudomány kandidátusa, Geofil Díj (Miskolc város)
- Bóhm József, a műszaki tudomány kandidátusa, Kulturális Örökségvédelmi és Városfejlesztési Díj (Selmecebánya)
- Csőke Barnabás, a műszaki tudomány kandidátusa, a Magyar Érdemrend lovagkeresztje,
- Galács András, az MTA doktora, Eötvös József-koszorú díj,
- Gede Mátyás PhD, ELTE Ígéretes Kutatója díj és ELTE rektori Kiválósági Pályázat díjazottja
- Klinghammer Istvánt, az MTA rendes tagja, ELTE díszdoktora
- Kocsis Károly, az MTA rendes tagja, a Magyar Érdemrend tisztikeresztje,
- Konrád Gyula, a földtudomány kandidátusa, Prinz-díj professzori fokozat kitüntetés (Pécsi Tudományegyetem)
- Kozma Gábor PhD, a Magyar Érdemrend lovagkeresztje,
- Lóczy Dénes, az MTA doktora, Magyar Földrajzi Társaság Kőrösi Csoma Sándor Emlékérme

- Márton Mátyás, az MTA doktora, Lázár deák emlékérem
- Michalkó Gábor, MTA doktora, az év idegenforgalmi oktatója - 2015, (SZVT Kutatási és Fejlesztési Központ)
- Mucsi Gábor PhD, Bolyai Kutatási Ösztöndíj
- Nagy Lajos, Signum Aureum Universitatis (Miskolci Egyetem)
- Ósi Attila, az MTA doktora, 2016 Magyar Felfedező Nagydíj (Magyar Földrajzi Társaság/ A Földgömb az Expedíciós Kutatásért Alapítvány)
- Pósfai Mihály geológus, az MTA rendes tagja , Széchenyi-díj,
- Sajgó Csanád, a földtudomány kandidátusa, MOL Tudományos Díj
- Szabó Csaba PhD, Magyar Érdemrend tiszti keresztjének polgári tagozata
- Zentai László, az MTA doktora, ELTE rektori Kiválósági Pályázat díjazottja

9. A tudományos osztály 2016. évi kiadványai:

A tudományos osztálynak nincsenek saját kiadványai, az osztály által a könyv- és folyóirat-kiadási akadémiai keretből támogatásra javasolt, 2016-ban megjelent kiadványok:

- Lóczy Dénes: Geomorfológia I. Földfelszíni folyamatok és formák (monográfia, egyetemi tankönyv)
- Budai Tamás: Budapesti geokalauz (ismeretterjesztő monográfia) valamint
- Acta Geodaetica et Geophysica
- Central European Geology
- Geographical Bulletin
- Földrajzi Közlemények

10. 2016. évi rövid összefoglaló: külön dokumentumban

Budapest, 2017. február 3.

Vörös Attila
osztályelnök

Bozó László
osztályelnök-helyettes

**Az MTA X. Földtudományok Osztálya
Bányászati Tudományos Bizottsága (BTB)
2016. évi tevékenysége**

1. A bizottság tisztségviselői:

Elnök: Kovács Ferenc, az MTA rendes tagja

Titkár: Bóhm József, a műszaki tudomány kandidátusa

A munkabizottságok és a tisztségviselők:

• **Bányászati, Geotechnikai és Nyersanyagelőkészítési Munkabizottság**

Elnök: Debreczeni Ákos, a műszaki tudomány kandidátusa

Titkár: Mucsi Gábor, PhD

• **Szénhidrogénipari és Geotermikus Munkabizottság**

Elnök: Tihanyi László, műszaki tudományok kandidátusa

Titkár: Turzó Zoltán, PhD

2. Tudományos bizottság létszáma: 24

Akadémikus: 3

MTA doktora és tudomány doktora: 2

Kandidátus: 7

PhD: 12

3. Tudományos bizottsághoz tartozó köztestületi tagok száma: 71

Akadémikus: 3

Tudomány és MTA doktora: 8

Kandidátus: 26

PhD: 37

4. A bizottság ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok stb.):

A BTB 2016-ban *bizottsági ülést* a 2016 május 2-6 között Dr. Zambó János akadémikus születésének 100. évfordulója alkalmából rendezett megemlékezés-sorozat keretében, **2016. május 6.-án tartott.**

Helyszín: Miskolci Területi Akadémiai Bizottság székháza

Megtárgyalt napirend:

- Tájékoztatás az elmúlt időszak eseményeiről (Előadó: Dr. Kovács Ferenc)
- A 2016. évi programok előzetes egyeztetése (Előadó: Dr. Bóhm József)
- Tájékoztató a Bányászati Ergonómiai és Bánya-egészségügyi munkacsoport munkájáról (Előadó: Dr. Varga József)
- Egyebek

5. A bizottság albizottságainak ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok, stb.):

Bányászati, Geotechnikai és Nyersanyagelőkészítési Munkabizottság/Albizottság

2016 február 18-án egyeztetésre került sor a a Munkabizottság keretében működő Bányászati Ergonomiai Munkacsoport jövőjéről, a korábban megkezdett kutatások lezárásáról, amelyre a BTB keretében szervezett szakmai-tudományos konferencia keretében kerül sor. A Munkabizottság/Albizottság 2016-ban külön albizottsági ülést, vagy szakmai konferenciát nem szervezett, a 2016 május 2-6 közötti rendezvény szervezésében és megvalósításában vállalt feladatokat.

Szénhidrogénipari és Geotermikus Munkabizottság/Albizottság

2016. június 17.-én a Miskolci Egyetemen Szakmai-tudományos konferenciát szervezett

II. INNOVATÍV TECHNOLÓGIÁK A FLUIDUMBÁNYÁSZATBAN

A konferencia programja:

Dócs Roland PhD hallgató ME-AFKI: Polimer-tenzid hatódugó besajtolásának hatásai homokkő tárolókban

Pásztor Ádám PhD hallgató: A perforációk gyűjtőterének hatása a kutak hozam-egyenletére

Bánki Dániel földtudományi mérnök: Analitikai összefüggések alkalmazása kutak elvizesedésének vizsgálatára

Mallár Bence termelési munkatárs MOL Nyrt.: Intelligens szabályozás bevezetése hazánkba - Rudazatos mélyszivattyúzás területén

Koncz Ádám, tanársegéd, ME KFGI: Laboratóriumi mérések jelentősége a mélyfúrési folyadéktechnológiában

Szabó Tibor egyetemi docens, ME KFGI: Mechanikus eszközök robbanásbiztonsága

Turzó Zoltán int. ig. egyetemi docens, ME KFGI: "Gőzlift"?

Zsemkó Márk okl. olaj- és gázmérnök: Hőtranszport modell számítás speciálisan kialakított repedésrendszerekre

Chován Péter, távvez. engineering vezető, FGSZ Zrt.: Biztonsági filozófiai a távvezetékek létesítésében

Horánszky Beáta, egy. tanársegéd, ME KFGI: A CO₂ szállítás új elemei: hubok és klaszterek

Galyas Anna Bella, PhD hallgató - Szunyog István, egy. docens, ME KFGI: A biogázok adalékgázként történő földgázhálózati betáplálásának peremfeltételei

Livo László ügyv., Marketinfo Bt.: A szűrés hozadéka a fluidumbányászatban

Galyas Anna Bella, PhD hallgató, ME KFGI: Gázátadó állomásokon beépített nyomásszabályozók turbó-expanderrel történő kiváltásának vizsgálata

Tóth Anikó Nóra, egy. docens, ME KFGI: Geotermikus oktatás tapasztalatai a Kőolaj és Földgáz Intézetben

Livo László, ügyv., Marketinfo Bt.: Fluidumok meghatározó szerepe az Európai Unió energia ellátásában

Szunyog István, egy. docens - Galyas Anna Bella, PhD hallgató, ME KFGI: A földgáz energiataralmának meghatározása különböző referenciaállapotokon

Tibanyi László, prof. emer. - Kis László, tanársegéd, ME KFGI: Geotermikus erőművek modellezése

*Tóth Ákos, okl. olaj- és gázmérnök, ME-KFGI: CCS Pilot- a hazai savanyú gáz kész-
letek kitermelésének jövője*

*Tibanyi László, prof. emer. - Köteles Tünde, PhD hallgató, ME KFGI: Kompresz-
zorok hulladék hőjének hasznosítása*

*Szabó Zoltán, üzemvitel irányító mérnök, FGSZ Zrt.: Akinek nincs bicskája - Gáz-
veszteség nélküli vezeték tisztítási technológia bemutatása*

- 6. A bizottság 2016. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással (cím, időpont, hely-
szín, szakmai értékelés, visszajelzések):**

A BTB 2016 május 2-6 között megemlékezés sorozatot szervezett

Dr. Zambó János születésének 100. évfordulója alkalmából

(Rendezvénysorozat programja: 1. melléklet)

A megemlékezés-sorozat keretében sor került Zambó János sírhelyének megkoszorúzására (részvevők száma: 20 fő), a Miskolci Egyetemen lévő szobrának koszorúzására (részvevők száma 50 fő), valamint, a Miskolci Területi Akadémiai Bizottság székházában tartott, Zambó János szakmai, tudományos és vezetői munkásságát bemutató emlékülésre (részvevők száma: 80 fő).

A színvonalas megemlékezés-sorozat minden tekintetben pozitív visszajelzést kapott

- 7. A bizottság által adott díjak:**

Nem volt

- 8. A bizottság tagjainak elismerései (díjak, kitüntetések) 2016-ben:**

Prof. Dr. Csőke Barnabás	A Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkereszt
Dr. Nagy Lajos:	Signum Aureum Universitatis (Miskolci Egyetem)
Dr. Mucsi Gábor:	Bolyai Kutatási Ösztöndíj
Dr. Bóhm József	Geofil Díj (Miskolc város)
Dr. Bóhm József (Selmecebánya)	Kulturális Örökségvédelmi és Városfejlesztési Díj

- 9. A bizottság 2016. évi kiadványai:**

Nem volt

- 10. Egyéb** (az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos bizottság tagjaihoz v. köztestületi tagjaihoz kötődő kiemelkedő eredmény, esemény, javaslatok a bizottság további munkájára, javaslat a bizottsághoz tartozó köztestületi tagság képviselőire és aktivizálására):

2017. január 30.

Dr. Kovács Ferenc s. k.
elnök

Dr. Bóhm József s. k.
titkár

MEGEMLÉKEZÉS

(Feledy Gyula alkotása 1974)

**Prof. Dr. hc. mult. Dr. Zambó János
születésének 100. évfordulójáról**

2016. május 2-6
MISKOLC

Zambó János 1916. május 2.-án született, egy nyolcgyermekes földműves családban Hegykőn (Sopron megye). Édesapja Zambó Géza, édesanyja Bellovits Jusztfina. Az elemi iskola hat osztályát szülőfalujában végezte és ezt követően került Sopronba a Szentbenedekrendi Szent Asztrik Katolikus Gimnáziumba, ahol 1936-ban kitüntetéses érettségi bizonyítványt szerzett. 1937-ben iratkozott be a Magyar Királyi József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Bánya-, Kohó-, és Erdőmérnöki Karára. Kitüntetéses Bányamérnöki oklevelét 1942. februárjában szerezte meg. 1942. március 1. és 1942. augusztus 31. között tanársegédként dolgozott. Különböző mérnöki feladatok ellátására 1942. július 1-től 1943. január 31-ig a M.K. Állami Ercbányászat Recski Üzemében, 1943. február 1-től 1943. szeptember 18-ig, a Csucsomi üzemében, majd 1944. december 20-ig az Aranyidai üzemében kapott megbízást. 1943. december 22-én m. kir. mérnöki kinevezést kapott. 1944. december 20. és 1945. március 20. között tényleges katonai szolgálatot teljesített. 1945. május 5-én amerikai hadifogságba került, ahonnan 1946. március 30-án tért haza. 1946. július 1-től ismét az egyetemre került, a Geodéziai és Bányaméréstani Tanszékre, ahol előbb tanársegéd, majd adjunktus. 1947. év elején szerzett műszaki doktori címet. Egyetemi állományát 1948. augusztus 31-ig megtartva, 1947. december 15-ével a Magyar Állami Szénbányáknál kapott különböző feladatokat, előbb a Padragi Szénbánya üzemvezetője, majd az Ajkai Bányák Igazgatóhelyettese, később 1953. augusztusig a Középdunántúli Szénbányászati Tröszt főmérnöke, megbízott igazgatója. volt. Kiemelkedő szakmai-tudományos munkássága elismeréseként 1952.-ben a műszaki tudományok kandidátusává minősítették. 1953. július 15-ei hatállyal másodállásban egyetemi tanári kinevezést kapott a R. M. Nehézipari Műszaki Egyetem Soproni Bányamérnöki Kar Bányaművelés tan II. tanszékére és a tanszékvezetői feladatokkal is megbízták, amelyet 1984. március 31-ig látott el. 1953-1954 között a Bányászati Kutatóintézet igazgatója volt. 1955-től főállású egyetemi tanár, 1955-1959 között a Bányamérnöki Kar dékánja volt. A Bányamérnöki Kar Miskolcra költözését követően 1959. szeptember 1-től a Nehézipari Műszaki Egyetem rektorhelyettese, majd 1961-72 között az egyetem rektora. Tudományos munkásságának elismeréseként a Magyar Tudományos Akadémia 1961-ben levelező, 1973-ban rendes taggá választotta. 1971-1984 között az MTA Bányászati Tanszéki Munkaközösség vezetője, 1979-1990 között a MTA Miskolci Akadémiai Bizottság alapító-első elnöke volt. Egyetemi tanári beosztása alól 1995. április 1-vel mentették fel. 2000. december 3-án bekövetkezett haláláig „emeritus professor” volt a Miskolci Egyetemen.

A megemlékezés szervezői:

Miskolci Egyetem,
ME Műszaki Földtudományi Kara,
MTA X. Földtudományok Osztály
Bányászati Tudományos Bizottsága,
MTA Miskolci Területi Bizottsága,
OMBKE Egyetemi Osztálya,

TISZTELETTEL MEGHÍVJÁK

**Dr. Zambó János születésének
100. évfordulója
alkalmából rendezett megemlékezésekre**

*Az eseményekre a szervezők
Tisztelettel hívják és várják
professzor úr egykori tanítványait, munkatársait,
tisztelőit, a hazai bányászat korábbi és mai szakembereit,
a Miskolci Egyetem oktatóit és hallgatóit*

E S E M É N Y E K

2016. május 2. hétfő

12⁰⁰ Az emlékezés virágainak elhelyezése Zambó János professzor sírján
Találkozás 11⁴⁵-kor a Mindszenti temető bejáratánál (Technika Háza mögött)

2016. május 3. kedd

13⁰⁰ - Miskolci Egyetem, A/4 épület Főbejárat

Dr. Zambó János mellszobrának megkoszorúzása

A szobornál koszorút helyeznek el a Miskolci Egyetem, a Műszaki Földtudományi Kar, a Bányászati és Geotechnikai Intézet és Tanszék, az MTA X. Földtudományok Osztálya, az OMBKE vezetői, képviselői

2016. május 6. péntek

10⁰⁰ -12⁰⁰ MAB Székház, Miskolc Erzsébet tér

E M L É K Ü L É S

Zambó János szakmai, tudományos és vezetői munkásságának bemutatása

Levezető elnök: Prof. DR. ROÓSZ. ANDRÁS
az MTA rendes tagja, a MAB elnöke

- NÉMETH GYÖRGY okl. bányamérnök, ny. vezérigazgató
Zambó János a praktizáló üzemi bányamérnök
a középduánántúli bányászatban 1947-1953
- PROF. DR. KOVÁCS FERENC, az MTA rendes tagja
Zambó János a professzor, a kutató, a tudós
- DR. BÖHM JÓZSEF címzetes egyetemi tanár
Zambó János kari és egyetemi vezetői munkássága

Az MTA Földtudományok Osztálya
Földtani Tudományos Bizottságának 2016. évi tevékenysége

1. A bizottság tisztségviselői:

Elnök: Haas János, az MTA levelező tagja

Titkár: Cserny Tibor; PhD

Al- és munkabizottságok a tisztségviselők feltüntetésével:

- Geomatematikai Albizottság
elnök: Geiger János; MTA doktora; titkár: Kovács József; PhD
- Hidrogeológiai Albizottság
elnök: Székely Ferenc; MTA doktora; titkár: Szűcs Péter; MTA doktora
- Rétegtani Albizottság
elnök: Selmeczi Ildikó; PhD; titkár: Szentpétery Ildikó; PhD
- Szedimentológiai Albizottság
elnök: Hipps Kinga; PhD; titkár: Tőkés Lilla; PhD

2. Tudományos bizottság létszáma: 20

Akadémikus: 3

MTA doktora és tudomány doktora: 9

Kandidátus: 0

PhD: 8

3. Tudományos bizottsághoz tartozó köztestületi tagok száma: 75

Akadémikus: 1

Tudomány és MTA doktora: 14

Kandidátus: 16

PhD: 45

4. A bizottság ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok stb.):

Időpont: 2016. október 24.

Helyszín: MTA Titkárság (1051 Budapest, Nádor u. 7.) fsz. 29.

Napirend:

- 1./ A 2017. évi akadémiai kitüntetésekre (Akadémiai Aranyérem, Akadémiai Díj, Akadémiai Újságírói Díj) javaslatok megbeszélése – Haas János
- 2./ Az MTA megújult tudományági nomenklatúrájának ismertetése és megbeszélése – Haas János
- 3./ a Földtani Tudományos Bizottság 2017. évi munkatervének megbeszélése
- 4./ Egyebek

Határozatok:

FTB 1/2016.10.24. határozat: Akadémiai Aranyéremre a Bizottságnak saját köztestületi tagjainak sorából nincs javaslata. Ugyanakkor, egyhangúan támogatja a Paleontológiai Tudományos Bizottság **Géczy Barnabás** akadémikus jelölésére vonatkozó tavalyi javaslatát, amennyiben azt idén is megújítják.

FTB 2/2016.10.24. határozat: Akadémiai Díjra a Bizottság elnöke és titkára **Török Ákost**, az MTA doktorát javasolja. A javaslatot a jelenlévők egyhangúan támogatják.

FTB 3/2016.10.24. határozat: Akadémiai Újságírói Díjra a Bizottságnak nincs jelöltje.

FTB 4./2016.10.24. határozat: az MTA Doktori Tanács elnökének, Zalai Ernő akadémikusnak a megújított tudományági nomenklatúrával kapcsolatosan megküldött levelét a Bizottság megtárgyalta, véleményét kialakította, azt egyhangúlag támogatta (1. sz.

melléklet). A Bizottság felkéri az Osztály vezetőségét arra, hogy azt az Osztályülés jóváhagyása esetén továbbítsa az MTA Doktori Tanácsának.

5. A bizottság albizottságainak ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok, stb.):

- Geomatematikai Albizottság

1. Albizottsági ülés:

Időpont: 2016.május 4.; **helyszín:** Szeged, JATE

Napirend: a „8th Croatian-Hungarian and 19th Hungarian geomathematical congress” részletes programjának megbeszélése. A konferencia témája: Geomathematics - present and future of geological modelling. Helyszíne: Trakošćan (Horvátország). Időpontja: 2016. május 26-28. A konferencia szakmai előadásait a 2. sz. melléklet tartalmazza. Az előadások kiadványban jelentek meg (ISBN 978-953-59036-1-1). A konferencián résztvevők száma: 30 fő.

2. Albizottsági ülés:

Időpont: 2016.december 16.; **helyszín:** Gödöllő

Napirend: a 2017. évi 20. Geomatematikai konferencia előkészítő megbeszélése

- Hidrogeológiai Albizottság

Időpont: 2016. december 14.; **helyszín:** MTA Székház, Képesterem

Napirend: 1./ PhD doktoranduszaink kutatási eredményeinek bemutatása a felszínalatti vizeink minőségének állapotáról (a szakmai előadásokat a 3. sz. melléklet tartalmazza).

2./ a 2017. évi munkaterv megbeszélése

3./ Egyebek

Határozat:

HgAb 1/2016.12.14. határozat: az Albizottság elfogadta, hogy a 2017. tavaszi albizottsági ülésen a kúthidraulika területén elért hazai eredmények bemutatására kerüljön sor.

HgAb 2/2016.12.14. határozat: az Albizottság munkájában való részvételre felkérjük Tóth József professzor urat (Kanada), az MTA külső tagját.

- Szedimentológiai Albizottság

1. Albizottsági ülés:

Időpont: 2016. 01. 28.; **helyszín:** Budapest, ELTE

Napirend: „Új eredmények a szedimentológiában” szakmai előadóülés (program 4. sz. melléklet), 41 fő részvételével

2. Albizottsági ülés:

Időpont: 2016. 10. 14-15.; **helyszín:** Gerecse

Napirend: terepbejárás a gerecsei kainozoos képződmények és paleomorfológiai elemek vizsgálata témában (részletes program 5. sz. melléklet), 30 fő részvételével

6. A bizottság 2016. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással (cím, időpont, helyszín, szakmai értékelés, visszajelzések):

„Mérnökgeológia: a jelen és a jövő kihívásai” (a Földtani Tudományos Bizottság előadóülése a X., Földtudományok Osztályának közreműködésével)

Ideje: 2016. december 7.

Helyszíne: MTA Székház, Felolvasó-terem

Program: 6. sz. melléklet

A rendezvény záró eseménye volt a 6 évvel ezelőtt megkezdett sorozatnak, ahol a Földtani Tudományos Bizottság képviselői (albizottságai, bizottsági tagjai, meghívott előadói) bemutatták egyes szakterületeinek nemzetközi helyzetét és hazai kihívásait. a nagysikerű

rendezvény-sorozaton 60-100 fő közötti érdeklődő hallgatóság volt jelen, a 2016-oson kb. 60 fő. A jelenlévő egyetemi oktatók egyhangú javaslata az volt, hogy a sorozat előadásait az egyetemi földtudományi oktatásba fel kell venni.

7. A bizottság által adott díjak: -

8. A bizottság tagjainak elismerései (díjak, kitüntetések) 2016-ben:

- 1./ Haas Jánost, a Bizottság elnökét, az Osztály javaslatára az Akadémikusok Gyűlése az MTA levelező tagjának megválasztotta.
- 2./ Konrád Gyula a Pécsi Tudományegyetem Prinz-díj professzori fokozat kitüntetésbe részesült.

9. A bizottság 2016. évi kiadványai: -

10. Egyéb (az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos bizottság tagjaihoz v. köztestületi tagjaihoz kötődő kiemelkedő eredmény, esemény, javaslatok a bizottság további munkájára, javaslat a bizottsághoz tartozó köztestületi tagság képviselőjére és aktivizálására):

- 1./ A Bizottság aktívan részt vett a 2016. május 13-ai Geo-nap programjának megszervezésében és kivitelezésében.

Budapest, 2017. január 19.

Haas János s. k.
elnök

Cserny Tibor s. k.
titkár

1. sz. melléklet

A Földtani Tudományos Bizottság állásfoglalása az MTA Doktori Tanács által megújított tudományági nomenklatúráról

1./ A Bizottság sajnálattal állapította meg, hogy az MTA Doktori Tanácsa nem vette figyelembe a Bizottságunk által korábban összeállított, és az Osztálynak megküldött javaslatainkat.

2./ A Bizottság tagjai a megtárgyalásra megküldött listát alaposan áttekintették, és nyomatékosan kéri az osztály vezetését a kialakult tudományági felosztás ismételt átgondolására. A Bizottság véleménye továbbra is az, hogy a nemzetközi és a hazai gyakorlatnak megfelelően a földtudományok tudományterületen belül a földtan (=geológia) lehet a következő hierarchikus szint, ami a közelmúltban elfogadott rendszer szerint tudomány-részterület. Tehát ezen belül tudományágként értelmezhetők a következő diszciplínák, amelyek a megadott kritériumoknak mindenben megfelelnek: ásványtan, kőzettan, geokémia, geomatematika, őslénytan, rétegtan, szerkezetföldtan, szedimentológia, vízföldtan, szénhidrogénföldtan, teleptan, mérnökgeológia, környezetföldtan.

3./ Amennyiben - praktikus okok miatt - a jelenleg létező tudományos bizottságok képeznék a tudományági felosztás alapvető rendező elvét, akkor nem érthető az ásványtan, a kőzettan és a geokémia külön tudományágként való besorolása, hiszen ezek együtt alkotnak egyetlen bizottságot.

4./ Ha a fentiekben vázolt javaslatunk ellenére a földtan tudományágként való besorolása nem változik, akkor a földtanon belül a következő kutatási szakterületek elfogadását tartjuk indokoltnak: geomatematika, rétegtan, szerkezetföldtan, szedimentológia, vízföldtan, szénhidrogénföldtan, teleptan, mérnökgeológia, környezetföldtan.

A „Geomathematics - present and future of geological modelling” című*8th Croatian-Hungarian és 19th Hungarian geomathematical congress**(Trakošćan, Horvátország, 2016. május 26-28.)***Program**

- Mihály Apro: 3D modelling of a Lower-Pannonian hydrocarbon reservoir sandstone group
- Szabolcs Borka, Janina Horváth and János Geiger: Geometrical parametrization of structural elements of deep-water clastic depositional systems: a case study from Pannonian-basin
- Marko Cvetković: Application of Standard Deviation Trends on Well Log Data in Miocene, Pliocene and Pleistocene Sediments for Definition of Well Log Markers in Sava Depression, Pannonian Basin
- István Gábor Hatvani, Adrienne Clement, János Korponai and József Kovács: The effect of climatic parameters on the nutrient cycle in the Kis-Balaton Water Protection System on a daily scale determined by wavelet coherence analysis
- András Gulácsi: Setting up a cost-effective agricultural drought monitoring system using spectral indices derived from MODIS satellite images in Hungary
- Janina Horváth, Szabolcs Borka, János Geiger: Optimisation of cluster facies - why, how and how much cluster?
- Maja Hren, Marko Gaćina and Domagoj Vulin: Coupling reservoir permeability with granulometric heterogeneity using programming language R.
- Noémi Jakab: Connectivity metrics and density-based clustering for uncertainty assessment
- Piroska Kassai and István Sisák: Spatial structure analysis of a geological map for digital soil mapping purposes
- Péter János Koroncz, Ferenc Fedor: Experimental investigation of stress-dependent petrophysical behaviour of reservoir rocks
- Zoran Kovač, Krešimir Pavlič and Zoran Nakić: Influence of dissolved oxygen on nitrates concentration in Zagreb aquifer
- Ana Majstorović Bušić, Mohamad Alzenab and Kristina Novak Zelenika: Applications of different mapping methods for sandstone distribution in south-eastern part of Sava Depression
- Kristina Novak Zelenika, Renata Vidaček, Tomislav Ilijaš and Petar Pavić: Petrophysical modelling of the Upper Pannonian reservoirs in Sava Depression
- Krešimir Pavlič and Zoran Kovač: Trend analysis of mean and high river flows from stations in karstic Kupa catchment
- Luka Prša and Mirela Ferenčak: New approach in depositional environment reconstruction – Environmental Coefficient (Ce)
- David Rukavina, Bojan Matoš, Bruno Tomljenović and Bruno Saftić: Neotectonic active faults in the Eastern part of Sava Depression: Implications to tectonic evolution based on 2D seismic data and 3D subsurface structural modelling

**PhD doktoranduszok kutatási eredményeinek bemutatása a felszínalatti vizeink
minőségének állapotáról**

(MTA Székház, Képesterem, 2016. december 14.)

Program:

Rotárné Szalkai Ágnes (NyMe, MFGI): Termálvíz termelés hatására bekövetkező vízminőségi változások a Nyugat- Dunántúl térségében.

Maller Márton (BME): A visszatérő tatai források helyszíni vizsgálata – mérési módszerek és az eredmények értékelése.

Kerékgyártó Tamás (MFGI, ME): Víz–kőzet kölcsönhatás vizsgálata Alföldi mintaterületen. Geotermikus rendszerek működése.

Bodor Petra (ELTE): Termálforrás megcsapolódáshoz köthető vízminőség változások in-situ tanulmányozása a Gellért tóban.

Osvald Máté (SZTE): Mikroorganizmusok szerepe a geotermikus energia hasznosításában, tekintettel a visszasajtolásra.

Székelly István (ME): Innovatív laboratóriumi eszközök fejlesztése és alkalmazása szennyezőanyagok terjedési paramétereinek meghatározására.

4. sz. melléklet

„Új eredményeink a szedimentológiában”

előadás

(2016. január 28., ELTE, Mauritz terem)

Program

Báldi Katalin, Veledits F., Coric S., Lemberkovics V., Lőrincz K., Shevelev M.

New discovery of mid-Miocene (Badenian) evaporites inside the Carpathian arc - possible implications for global climate change and Paratethys salinity

Haas János, Lukoczki G., Budai T. Demény A.

A dunántúli-középhegységi késő-triász dolomitok képződésének körülményei

Győri Orsolya, Mindszenty A., Hips K., Haas J.

Peculiar fabric of a Jurassic resedimented carbonate: A result of silica diagenesis? (Gerecse Mts., Hungary)

Szőcs Emese, Hips K., Bendő Zs., Beke B., Fodor L.

A kora-miocén Pétervásárai Homokkő diagenézis története: kalcit cement és rezervoár potenciál

Török Ágnes, Mindszenty A., Swennen R.

Biotic or abiotic precipitation? Examples of carbonate microfabric from Pleistocene travertines (Gazda quarry, Süttő, Hungary)

Pável Edina, Lemberkovics V.

New results of geological and geochemical investigations and basin modelling of the Neogene sequence, southern part of the Great Hungarian Plain, Hungary - case study

Hips Kinga, Haas J, Győri O.

Triász szinszediment törésekhez kapcsolt dolomitoidosodás - tűzköves dolomit a Budai-hegyekben és a Csóvári-blokkban

Benkó Zsolt

Radiometrikus kormeghatározási módszerek alkalmazási lehetőségei medencesüllyedés történeti rekonstrukciókban, áttekintés

Újvári Gábor, Kok Jasper F., Varga Gy., Kovács J.

A lösz fizikája: mit jelentenek a szemcseösszetételi proxy-k és felhasználhatóak-e a negyedidőszaki klímaváltozások rekonstruálására?

Cserkész-Nagy Ágnes, Sztanó O.

Negyedidőszaki klímarekonstrukció a tiszai nagyfelbontású szeizmikus szelvények alapján

Németh Alexandra

Négy recens cseppkő vékonycsiszolatos mikroszkópi elemzése a Baradla-barlangból

Virág Magdolna, Mindszenty A., Kiss K., Kele S., Czuppon Gy., Palcsu L., Surányi G., Braun M., Weidinger T., Hegedűs A., Leél-Óssy Sz.

Hipogén és epigén karsztos folyamatok hatása és nyomai a Szemlő-hegyi-barlang kiválásaiban (Budapest)

Thamó-Bozsó Edit, Csillag G., Fűri J., Nagy A., Magyarai Á.

Luminescence dating of feldspar from Danube terrace sediments on the Pest Plain (Hungary)

5. sz. melléklet

Terepbejárás a gerecsei kainozoos képződmények és paleomorfológiai elemek vizsgálatára (2016.10.14-15.)

A terepbejárás az utóbbi évtizedben a Gerecsében és környékén megismert kainozoos képződmények új szedimentológiai, őslénytani, szerkezeti és geomorfológiai eredményeit mutatja be, és számos nyitott kérdésre keres – szakmai diszkusszió keretében – választ. Fontos nyitott kérdések, amelyek együttes továbbgondolást/terepi vitát igényelnek: eocén/oligocén/pliocén-kvarter kavicsstakarók kora, eredete, eocén felszínfejlődés és karsztosodás, majd üledékképződés, a Gerecse paleogén és pannóniai lefedettségének kora, mértéke, a kitakaródás kora, a szerkezeti elemek szerepe a pannóniai üledékképződésben, negyedidőszaki felszínfejlődés.

Vezetők: Bartha István, Beke Barbara, Budai Soma, Csillag Gábor, Fodor László, Kercksmár Zsolt, Kövér Szilvia, Magyar Imre, Selmeczi Ildikó, Sztanó Orsolya, Zalai Zsófia

Program

2016. október 14.

1. Dunaalmás, K: abráziós kavics — *a Gerecse nyugati peremvetőinek pannóniai előtti, alatti és utáni aktivitása: mennyi lehetett a meglevő, ill. aktívan alakuló topográfia?*
2. Dunaalmás, É, Iván-halála-völgy, pannóniai kavics, homok, puhatestűek, kréta homokkövön. Cumani-eredet bemutatása. — *Hol lehetett a földrengés vetője? Mi a következménye az ősföldrajzra? A környezet eocén üledékei*
3. Neszmély, Disznóskúti-völgy, pannóniai deltaképződmények üledékföldtani bélyegei — *Miért más az áramlás iránya a Gerecse ÉNy-i előterében? Fedve volt-e a Gerecse, mikor és mennyivel?*
4. Neszmély-Süttő között (opcionális feltárás), pannóniai homok, agyag, kvarter törmelékes üledékek (ha megvan még a fal)
5. Lábatlan, magánvágóhíd melletti ("Pláza-völgy"), vagy a cementgyár mögötti feltárás: homokos, tarka agyagos eocén — a Bajnai Tagozat finomszemű változata
6. Lábatlan, Bersek-hegy, homokkő, konglomerátum, édesvízi mészkő — *hogyan néz ki a kréta sorozat eocén fedője?*

2016. október 15.

1. Opcionális feltárás: Pusztamarót, Hosszúdomb: pediment-maradvány yardang tetején. — *Felszínfejlődés*
2. Pusztamarót, Cigány-Bükk: nem datált breccsa, csigákkal. — *Lehetséges kor, kérdéses eredet megvitatása, szerepe a paleogén vagy miocén deformációban.*
- 3.-5. Bagoly- völgy előfordulásai: Vörös-híd, új fejtősor déli része. Vető menti üledékes kitöltés, barlangkitöltések, Vörös-híd, régi kettős kőfejtő: Vető menti üledékes kitöltés, barlangkitöltések, „Grand-Canyon”: barlangkitöltés, maradványkavics. — *eredet, karstosodás, felszínfejlődés a paleogénben (miocénben?) szerkezeti következmények.*
6. Opcionális feltárás: Alsó-Látó-hegy keleti lejtője, kavics. — *Kora bizonytalan*
7. Opcionális feltárás: Bánya-hegy: Kavicsos, tűzkőklasztos hasadékkitöltés. — *Szerkezeti üzenet, kérdéses korrall*
8. Vértestolna, faluvég: oligocén homokkő. — *keresztretegzés*
9. Vértestolna, Pes-kő, eocén fúrónyomok. — *Eocén sziklás partok a Gerecsében.*
10. Tarján, Szűnyog-tó: szellyuk, kvarter pediment. — *hogy néz ki a biztos kvarter kavicslepel?*
11. Tatabánya, Keselő-kő: kovás üregkitöltés. — *paleogén(?) felszínalakulás*

6. sz. melléklet

Mérnökgeológia: a jelen és a jövő kihívásai
(2016. december 7., MTA Székház, Felolvasó-terem)

Program

Az előadóülés megnyitója

Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

Bevezető gondolatok

Haas János, az MTA levelező tagja, elnök

MTA Földtani Tudományos Bizottság

Ongoing challenges in Engineering Geology for tunneling in difficult ground

Prof. Paul G. Marinos, IAEG past president

A Mórágyi Gránit Formáció kőzetmechanikai minősítésének eredményei és kihívásai a biztonsági értékelés és a statikai tervezés szempontjából

Kovács László

Mérnökgeológia alkalmazhatósága szennyezett területek kármentesítésében

Madarász Tamás, PhD; Szabó Imre, PhD; Kovács Balázs PhD; Mikita Viktória, PhD;

Kántor Tamás, Kolencsikné Tóth Andrea, Székely István, Szűcs Péter, az MTA doktora

Városi geológia - antropogén hatások: a budapesti Rudas-fürdő travertinó kiválásának anatómiája

Mindszenty Andrea, az MTA doktora

Hagyományos módszerek és a jövő technológiájának alkalmazhatósága a mérnökgeológiában

Török Ákos, az MTA doktora

Kérdések, hozzászólások, zárszó

Az MTA Földtudományok Osztálya
Geodéziai és Geoinformatikai Tudományos Bizottságának 2016. évi tevékenysége

1. A bizottság tisztségviselői:

Elnök: Mentés Gyula, az MTA doktora
Alelnök: Völgyesi Lajos, az MTA doktora
Titkár: Földvály Lóránt PhD

Al- és munkabizottságok a tisztségviselők feltüntetésével:

- Felsőgeodézia és Geodinamika Albizottság:
elnök: Völgyesi Lajos, az MTA doktora
titkár: Kenyeres Ambrus PhD

- Geoinformatikai Albizottság:
elnök: Barsi Árpád PhD
titkár: Tóth Zoltán PhD

2. Tudományos bizottság létszáma: 18

Akadémikus: 3
MTA doktora és tudomány doktora: 4
Kandidátus: 3
PhD: 8

3. Tudományos bizottsághoz tartozó köztestületi tagok száma: 57

Akadémikus: 2
Tudomány és MTA doktora: 9
Kandidátus: 15
PhD: 33

4. A bizottság ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok stb.):

1. ülés: 2016. január 28, 10:00; Földmérési és Távérzékelése Intézet (FÖMI)

Napirendi pontok:

1. Előadások:

Fekete Gábor: FÖMI aktualitások

Balla Csilla: 3D eredmények és elképzelések a FÖMI-ben

Iván Gyula: Földügyi aktualitások hazánkban és a világban

Az előadások célja a FÖMI tevékenységének megismerése és a szervezeti átalakítások lehetséges formáinak megismerése volt, mivel a geodéziai kutatások szoros kapcsolatban vannak a FÖMI tevékenységével. Határozathozatalra nem volt szükség.

2. Egyebek:

Az egyebek pontban Mentés Gyula ismertette Utasi Zoltán köztestületi tagsági kérelmében indított az internetes szavazás sikerességét.

Mentés Gyula jelezte továbbá, hogy a MTA CSFK GGI ügyében alakított ad-hoc bizottság (lásd 3/2015. határozat 2015.06.16-án) munkájára az MTA CSFK vezetésében beállt változások következtében a továbbiakban nincs szükség.

Mentes Gyula jelezte, hogy az IUGG prágai közgyűléséről tervezett beszámoló megtartására jelen ülésen már nincs idő, azonban részletes ismertetése a Geodézia és Kartográfia aktuális számában elolvasható.

Papp Gábor felhívta a figyelmet az idén novemberben ismét megrendezésre kerülő Geomatikai Szemináriumra, Ádám József pedig ismertette, hogy az IAG és az IASPE következő közgyűlése Kobeben lesz, továbbá kérte az MFTTT tagdíjak befizetését.

Mentes Gyula jelezte, hogy a bizottság a következő ülést Székesfehérváron, a Geoinformatikai Intézetben (GEO) tartja.

2. ülés: 2016. november 10, 10:00; MTA CSFK Geodéziai és Geofizikai Intézet

Napirendi pontok:

1. Előadások:

Kiss László: Az MTA CSFK GGI aktualitásai

Előadásában Kiss László bemutatta a CSFK felépítését, jelenlegi működésének feladatait (alapkutatás, kiemelt társadalmi hasznosságú tevékenységek), kereteit (központi, stabil költségvetés, melyben az intézetek tudományos autonómiája mégis megerősödött; újabban hangsúlyos a projektorientált szemlélet kialakítása). Az előadás kitért a GGI helyzetére is, melynek kutatási témái, a földmegfigyelés, távérzékelés, stb. felfutó, pályázat képes témáknak mondható. Kiss László megemlítette, hogy a GGI szerepet kíván vállalni az ESA földmegfigyelési adatok nemzeti tárolásában. Összességében fontos lenne a CSFK egyes intézetei közötti interdiszciplináris témák erősítése, így pl. a földtudományi tapasztalatok átültetése egyéb bolygók, égitestek esetére.

Az előadás utáni beszélgetés során Mentés Gyula és Ádám József rávilágított, hogy egyéb naprendszeri bolygók vizsgálata során a geodéziai és geodinamikai módszereket jelenleg is alkalmaz a kutatói gyakorlat. Bányai László felhívta a figyelmet az ESA adatbank interdiszciplináris jellegére.

Kiss László kérdésére Ádám József ismertette, hogy az MTA kutatóhálózatának átvilágítása történik jelenleg, melynek anyaga egyelőre kidolgozás alatt van.

Földváry Lóránt felhívta a figyelmet, hogy az MTA CSFK kötött bérkerete miatt nehézkes a munkatársak előmenetele, melyre Kiss László válaszában jelezte, hogy azért megoldható.

Rózsa Szabolcs: Földváry Lóránt: A geodézia jövője

A vitaindító előadás során Rózsa Szabolcs bemutatta több oldalról a szakma nehézségeit: hallgatói létszám csökken, OTKA-n nincsenek nyertes pályázataink, a földhivatalokból a kormányhivatalok alá sorolása óta kiszorultak a földmérők, a FÖMI integrálása a BFKH alá, gyenge akadémiai reprezentáció, stb. Felmerül a kérdés, mit léphet a GTB a geodézia megmentéséért?

Első hozzászólóként Horváth Gábor István reálisnak ítélte meg a helyzetelemzést, további részletek bemutatása után jelezte, hogy az FM minden körülmények között igyekszik a szakmaiságot megőrizni.

Kenyeres Ambrus kifejtette, hogy kormányhivatalként K+F-et nem lehet végezni, erőtlen ígéret van a K+F fenntartására, felhívta továbbá a figyelmet a FÖMI átsorolása során tapasztalt szakmai összefogás hiányára. Horváth Gábor István jelezte, hogy az FM szeretné a K+F-et és a nemzetközi kapcsolatokat átvenni. Koppán András és Király Géza is említett széthúzásra utaló példákat a közel múlt eseményei során, az MFGI átsorolása és az ESA adatbank kapcsán is. Király Géza jelezte továbbá, hogy az NyME érdekei szembe mennek a szakma érdekeivel. Bányai László jelezte, hogy az évek során az OTKA zsűriiben sem lehetett az összefogást érvényre juttatni.

Az ülés résztvevői abban egyetértettek, hogy a szakma hatékony lépések nélkül elsorvad, megfelelő lépésekre és szakmai összefogásra van szükség. Rózsa Szabolcs és Földváry Lóránt az intenzív marketing fontosságát hangsúlyozták. Az összefogás igénye kapcsán Horváth Gábor István jelezte, hogy a FÖMI megmentése kapcsán megvolt, mégis kevésnek bizonyult. Ádám József jelezte, hogy az MF'TTT is levelet írt a FÖMI ügyében, eredménytelenül.

Ádám József felvetette, hogy az Európai Földmérők Napja kapcsán ankétot kellene rendezni a témában, melyet a bizottság elfogadott. Mindamellet többen a gyorsabb lépések szükségességére hívták fel a figyelmet.

Végezetül Rózsa Szabolcs javasolta, hogy a szakmai szervezetek összefogását kezdeményezze a GG'TB, továbbá állítson fel egy ad hoc bizottságot az összefogás, marketing, geodézia jövője kapcsán. A javaslatot a bizottság elfogadta.

2. A bizottság jövő évi tervei

A bizottságnak Mentés Gyula felvázolta, hogy a 2017 évben két bizottsági ülést tervez. Egy ülést tervez Székesfehérváron, témája az oktatás problémái és a hazai kutatás helyzete. Egy másik ülést a Debreceni Egyetem Természetföldrajzi és Geoinformatikai Tanszékén tartanánk, melynek témája a geodéziai kutatások. A bizottság a jövő évi terveket elfogadta.

3. Egyebek: -

5. **A bizottság albizottságainak ülései** (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok, stb.): -
6. **A bizottság 2016. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással** (cím, időpont, helyszín, szakmai értékelés, visszajelzések): -
7. **A bizottság által adott díjak:** -
8. **A bizottság tagjainak elismerései** (díjak, kitüntetések) **2016-ben:** -
9. **A bizottság 2016. évi kiadványai:** -
10. **Egyéb** (az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos bizottság tagjaihoz v. köztestületi tagjaihoz kötődő kiemelkedő eredmény, esemény, javaslatok a bizottság további munkájára, javaslat a bizottsághoz tartozó köztestületi tagság képviselőire és aktivizálására):

2017. január 27.

Mentés Gyula
..... s. k.
elnök

Földváry Lóránt
..... s. k.
titkár

Az MTA X. Osztálya
a Geofizikai Tudományos Bizottság 2016. évi tevékenysége

1. A bizottság al- és munkabizottságai a tisztségviselők feltüntetésével:

Elnök: Horváth Ferenc, az MTA doktora

Alelnök: –

Titkár: Pethő Gábor, a műszaki tudomány kandidátusa

2. Tudományos bizottság létszáma: 23

Akadémikus: 4

MTA doktora és tudomány doktora: 6

Kandidátus: 8

PhD: 5

3. Tudományos bizottsághoz tartozó köztestületi tagok száma: 74

Akadémikus: 4

Tudomány és MTA doktora: 8

Kandidátus: 27

PhD: 39

4. A bizottság ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok stb.):

2016. május 27, Budapest, MOL székház Nemzetközi Tárgyaló

Napirend:

1. **Dr. Horváth Ferenc** (GTB elnök) *megnyitója*
2. **Somfai Attila** (vezető geológus): *a MOL Csoport hazai és külföldi upstream és downstream tevékenységének a bemutatása*
3. **Sebe István**: *Geofizikai méréstervezés és kivitelezés*
4. **Dr. Wittmann Géza**: *A megfelelő szeizmikus migrációt a megfelelő helyen, avagy migrációs algoritmusok eredményeinek összehasonlítása és alkalmazásuk az adott geológiai és értelmezési feladatnak megfelelően*
5. **Zahuczki Péter**: *Recent advances in seismic interpretation in MOL Group practice – Case histories from Middle East to Northern Europe*
6. **Dr. Csontos László**: *Szeizmikus adatok tektonikai értelmezése*
7. **Dr. Tóth József**: *Új szakmai kihívások a MOL mélyfúrési geofizika számára*
8. **Buláth Zsolt**: *A Mol képzés-fejlesztési programjai*
9. *Diskusszió*
10. **Dr. Horváth Ferenc, Somfai Attila**: *zárszó*

Erre az ülésre azért került sor, mert egyrészt a MOL-nak meghatározó szerepe van a hazai geofizikai-földtani kutatási és oktatási tevékenységében (is), másrészt korábban a GTB részéről még nem volt ilyen találkozó (a MOL jogelődjével sem). Az előadások lehetővé tették a MOL Csoport geofizikusai legújabb földtani-geofizikai kutatási eredményei megismerését. Az elért eredményeket a GTB nagyra értékeli. Elismerve a MOL oktatásban nyújtott segítségét a GTB elnöke szerint a MOL a jelenlegihez képest több támogatást is nyújthatna a földtudományi képzést folytató egyetemeknek.

5. **A bizottság albizottságainak ülései** (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok, stb.): -
6. **A bizottság 2016. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással** (cím, időpont, helyszín, szakmai értékelés, visszajelzések):

Inverziós Ankét, 2016. nov. 14, **Miskolc**, MAB Székház (részben az MTA MAB Bányászati, Föld- és Környezettudományi Szakbizottság szervezésében). Az általában két évente megrendezésre kerülő tudományos rendezvény a korábbi évekhez hasonlóan nívós volt, összesen 15 (magyar vagy angol nyelvű) előadással (a tervezett program a <http://mta.hu/esemenynaptar/2016-11-14-inverziós-anket-2016-593> oldalon található, a tényleges program a http://www.uni-miskolc.hu/~geofiz/Program-Inverzi%C3%B3s%20Ank%C3%A9t-2016_3.k%C3%B6rlev%C3%A9l.pdf szerinti). Az elismert kutatók előadásai mellett az ankét lehetőséget biztosított fiatal, fokozatot már szerzett vagy fokozat megszerzése előtt álló kutatók a geofizikai inverzió, geofizikai tomográfia elméleti és gyakorlati témáiban elért eredményeinek bemutatására.

7. **A bizottság által adott díjak:** -
8. **A bizottság tagjainak elismerései** (díjak, kitüntetések) **2016-ban:** -
9. **A bizottság 2016. évi kiadványai:** -
10. **Egyéb** (az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos bizottság tagjaihoz v. köztestületi tagjaihoz kötődő kiemelkedő eredmény, esemény, javaslatok a bizottság további munkájára, javaslat a bizottsághoz tartozó köztestületi tagság képviselőjére és aktivizálására):

A Geofizikai Tudományos Bizottság 2016 május 27-i ülésén egyöntetűen (100%-os igen szavazattal) támogatta **Herein Mátyás köztestületi tagfelvételi** kérelmét 56.52% leadott szavazat (23-ból 13 GTB tag állásfoglalása) mellett.

A MTA Földtudományok Osztálya rendezésében az **„Oknyomozó földtudomány: a geoszférák fejlődése és kapcsolatrendszere”** című tudományos előadó ülésén **Horváth Ferenc** professzor **„Alpi hegységképződés és a Pannon-medence kialakulása”** címmel tartott előadást 2016. november 9-én.

2017. január 31.

Horváth Ferenc sk.

.....
elnök

Pethő Gábor sk.

.....
titkár

**Az MTA Földtudományok Osztálya
Geokémiai, Ásvány- és Kőzettani Tudományos Bizottságának 2016. évi tevékenysége**

1. A bizottság tisztségviselői:

Elnök: Harangi Szabolcs, az MTA doktora
Titkár: Németh Tibor PhD

Al- és munkabizottságok a tisztségviselők feltűntetésével:

- Archeometriai Albizottság
Elnök: dr. Szakmány György
Titkár: dr. Bajnóczi Bernadett
- Geonómiai és Planetológiai Albizottság
Elnök: Dr. Kubovics Imre, a földtudomány doktora
Titkár: Dr. Bérczi Szaniszló, a földtudomány kandidátusa
- Környezetgeokémiai Albizottság
Elnök: dr. Gondi Ferenc
Titkár: dr. Sipos Péter
- Nanoásványtani Albizottság
Elnök: Dr. Pósfai Mihály, az MTA tagja
Titkár: dr. Kovácsné Kis Viktória dr.
- Szerves Geokémiai Albizottság
Elnök: Dr. Sajgó Csanád, kandidátus
Titkár: dr. Schubert Félix
- Felsőoktatási Munkabizottsága
Elnök: dr. Weiszbürg Tamás
Alelnök: dr. Bozsó Gábor, dr. Zajzon Norbert
Titkár: Kis Annamária

2. Tudományos bizottság létszáma: 24

Akadémikus: 6
MTA doktora és tudomány doktora: 7
Kandidátus: 3
PhD: 8

3. Tudományos bizottsághoz tartozó köztestületi tagok száma: 98

Akadémikus: 6
Tudomány és MTA doktora: 13
Kandidátus: 19
PhD: 66

4. A bizottság ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok stb.):

2016. december 1. Ünnepi tudományos ülés a 80 éves Pantó György akadémikus tiszteletére. MTA Székház, Kisterem. Az egyetlen napirendi pont az ünnepi előadóülés volt köszöntővel és öt előadással.

5. A bizottság albizottságainak ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok, stb.):

Archeometriai Albizottság

2016. november 30. Magyar Nemzeti Múzeum, Díszterem (Budapest, Múzeum krt. 14-16.)
Napirend: előadóülés.

Geonómiai és Planetológiai Albizottság

2016. április 21. ülés

2016. május 26. ülés

2016. október 20. ülés

Minden ülést az ELTE TTK Közéttan-Geokémiai Tanszék könyvtárában tartottak.

Környezetgeokémiai Albizottság

2016. március 21. Szendrei Géza emlékülés. ELTE.

Az albizottság 2016 tavaszán majd őszén, interaktív módon, elektronikus körlevelek útján mérte fel a tagok véleményét az albizottság rendezvényeinek tematikájával és az albizottság kapcsolatrendszere esetleges bővítésének megvitatására. Határozatok az elkövetkezendő rendezvények tematikájával kapcsolatban születtek, miszerint tovább folytatjuk a korábban megkezdett, és az albizottság történetében legsikeresebb ankét-sorozat, az elemek geokémiája folytatását, először a szelénnel, várhatóan 2017 tavaszán.

Nanoásványtani Albizottság

2016. január 22–23. 11. Téli Ásványtudományi Iskola, Balatonfüred. Két napos előadóülés.

Szerves Geokémiai Albizottság

2016. május 3. Tudományos előadóülés. MTA Kutatóház, MTA CSFK FGI, Budapest.

2016. november 15. Nemzetközi tudomány előadóülés. MTA Kutatóház, MTA CSFK FGI Budapest.

Felsőoktatási Munkabizottság

2016. november 17–18. Az ásványtani, közéttani és geokémiai felsőoktatási műhelyek éves találkozója. Miskolci Egyetem, Ásványtani-Földtani Intézet.

6. A bizottság 2016. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással (cím, időpont, helyszín, szakmai értékelés, visszajelzések):

2016. december 1. Ünnepi tudományos ülés a 80 éves Pantó György akadémikus tiszteletére. MTA Székház, Kisterem. Program: Az ünnepi előadóülés öt kiváló tudományos előadással köszöntötte a 80 éves Pantó György akadémikust. A rendezvényen 43 kolléga vett részt. Program: Vörös Attila: Köszöntő

Demény Attila: Áttekintés a Földtani és Geokémiai Intézet munkájáról

Harangi Szabolcs: A Kárpát-Pannon térség neogén-kvarter vulkanizmusa: egy geokémiai perspektíva

M. Tóth Tivadar: Az Alföld metamorf aljzatának fejlődése és felépítése: lépések egy új litosztratigráfiai beosztás felé

Sipos Péter: Környezetgeokémiai és -ásványtani kutatások a Földtani és Geokémiai Intézetben
Ruszkiczay-Rüdiger Zsófia, Madarász Balázs, Régis Braucher, Petru Urdea, Kern Zoltán: A Déli-Kárpátok késő pleisztocén gleccsereinek rekonstrukciója és kozmogén izotópos kronológiája
Az előadásokat követően állófogadás az ünnepelt tiszteletére a Tudós Kávézóban.

Archeometriai Albizottság

2016. november 30.: „*Az archeometriai kutatás táguló körei II.*” c. egész napos előadóülés több mint 70 fő részvételével. Az ülésen 14 előadás hangzott el az archeometria széles palettájáról. Az ülés első felében főként kő anyagú régészeti leletek (örlő- és malomkövek, csiszolt kőbalták, obszidiánok) kutatása témakörben, az ülés második felében fémtárgyakról és díszítéseikről (pl. hasfalvi korong, római kori nielló), faműtárgyak anyagának meghatározásáról, valamint középkori, kora újkori és Zsolnay kerámiákról. Előadók: Péterdi Bálint, T. Biró Katalin, Kasztovszky Zsolt, Kristály Ferenc, Kereskényi Erika, Váczi Benjámin, Kulcsár Gabriella, Szabó Géza, Török Béla, Mozgai Viktória, Tuzson Eszter, Hajtó Kornélia, Györkös Dorottya, Bajnóczi Bernadett. Az ülést Szakmány György, az Albizottság elnöke nyitotta meg, zárszót mondott T. Biró Katalin, a társrendező Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társulat Archeometriai Műhelyének vezetője.

Az ülés végén Ridovics Anna, a Magyar Nemzeti Múzeum főmuzeológusa tartott képes beszámolót „*Az archeometriai módszerek jelentősége a múzeumi kerámia-gyűjtemények vizsgálatánál*” című, 2016 októberében a Magyar Nemzeti Múzeumban és az MTA CSFK Földtani és Geokémiai Intézetben tartott nemzetközi továbbképzésről. A beszámoló végén került sor az archeometria tudományterületen aktívan működő, az archeometriai albizottság megalapítását is javasoló Tóth Mária ünnepi köszöntésére, valamint a „*Szerezd a magad kis mesterségét...*” – *Archeometriai, régészeti és művészettörténeti tanulmányok Tóth Mária tiszteletére*” c. kötet átadására az ünnepeltnek.

Geonómiai és Planetológiai Albizottság

2016. április 21. Rövid összefoglaló a 2015, december 10-én megtartott konferenciáról (Kubovics Imre 90 éves). Kereszty Zsolt bemutatja meteoritgyűjteményének új fölfedezését, a Kölked meteoritot. Aktuális tennivalók a meteoritikában (ELTE Repository Home). Egyebek: Hargitai Henrik és Kereszturi Ákos új könyve a Springer kiadónál: *Encyclopaedia of Planetary Landforms*.

2016. május 26. Repository home a Magyar Természettudományi Múzeumban és az ELTÉ-n. Papp Gábor és János Melinda elmondja, hogy szívesen közreműködnek abban, hogy a Magyar Természettudományi Múzeum Ásványtára, és az ELTE TTK Természettudományi Múzeum Ásványtára egyszerre nyerjék el (visszanyerjék) a hivatalos repository home státuszt. Munkaterv a 2016-os évre: A 2017 évi Hidroszféra konferencia tervezése. A 2014 évi Pedoszféra konferencia előadásainak kötetbe rendezése.

2016. október 20. 1. Pedoszféra kötet állása. Weidinger Tamás beszámol szerkesztői munkájáról, aminek eredményeként összeállt a Pedoszféra konferencia írásos anyaga, mintegy 250 oldal terjedelemben. A kötet az ELTE TTK Meteorológia Tanszékének periodikájában jelenik meg (ISBN és ISSN számmal), elektronikus formában. 2. Póka Teréz elkészítette az első tervezetet a Hidroszféra konferenciára. az Albizottság megvitatta Póka Teréz programjavaslatát.

Környezetgeokémiai Albizottság

2016. március 21. Szendrei Géza emlékülés. ELTE.

Értékelés: Az előadóülés több szakmai szervezettel közösen szerveződött (MFT Agyagásványtani Szakosztály, MFT Ásványtani-Geokémiai Szakosztály, MTT Talajásványtani Szakosztály, MTA TAKI, MTM). Az ülésen 8 meghívott előadó mutatta be Szendrei Géza szakmai pályafutását (Papp Gábor), talajásványtani tevékenységét (Tóth Tibor), szakmai közéleti tevékenységét (Viczián István – MFT; Gondí Ferenc – Környezetgeokémiai Albizottság, Németh Tibor – MTT, Weiszbürg Tamás – MECC2010), egyetemi oktatói pályafutását (Tóth Erzsébet) és emberi oldalát (Császár

Géza). Az előadások után a nagyszámú hallgatóság közül is többen megemlékeztek Szendrei Gézáról.

Nanoásványtani Albizottság

2016. január 22–23. 11. Téli Ásványtudományi Iskola, Balatonfüred.

2016-ban a téli iskola előadásainak fókuszában az egyensúlyi folyamatok álltak. Meghívott előadóink 6 „iskolás” előadásának köszönhetően feleleveníthettük termodinamikai, kalorimetriai ismereteinket, illetve betekintést nyerhettünk a vizes geokémiai egyensúlyok modellezésébe. Egy impresszív előadásnak köszönhetően fogalmat alkothattunk a folyamatok atomi szintű vizsgálatait célzó kvantumkémiai számítási módszerekről is. 19 előadás hangzott el a résztvevők legújabb kutatási eredményeiről. Hallottunk barlangi kalcium-karbonátképződésről, a nanogyémantok szerkezetvizsgálatáról, agyagásványok átalakulásairól, sugárkárosodott cirkon doménméretének modellezéséről. Az interdiszciplináris előadások mellett, mint pl. a csont szerves komponensét adó nanokristályos Ca-foszfát, illetve anatóz fotokatalizátor szerkezetvizsgálata, kőzettani és teleptani témájú kutatások (metamorf reakciók, eplényi Mn-ércesedés, csurgalékvíz-modellezés) eredményei is bemutatásra kerültek. A korábbi évekhez hasonlóan 2016-ban is több előadás számolt be az archeometria terén elért eredményekről, továbbá, hallhattunk a műalkotások kémiai megvilágításának tudományos megközelítéséről. Kultúrtörténeti vonatkozásai miatt (is) üdítő élménynek számítottak a Szent Korona drágaköveinek történetéről és szimbolikájáról szóló előadások.

Szerves Geokémiai Albizottság

2016. május 3. Tudományos előadóülés. MTA Kutatóház, MTA CSFK FGI, Budapest. Az előadóülés központi témája Algyő és a DK-Alföld volt kb. 20 fő részvételével. Program:

Sajgó Csanád: Rövid bevezető

Dank Viktor Az algyői mező felfedezésének körülményei

Milota Katalin, Szentgyörgyi Károly, Gombos Csaba: Algyő mező anyakőzeteinek valószínűsítése, további kérdések és feladatok

Fekete József, Sajgó Csanád: Algyői kőolaj frakciók H és C stabilizotópos vizsgálata

Blahó János, Sóla Angelika: Az algyői szénhidrogén telepek rendszere különös tekintettel a telepek kommunikációs lehetőségeire, "Blahó system" alkalmazása

Sajgó Csanád, Fekete József, Brukner-Wein Alice és Kárpáti Zoltán: Molekuláris mutatók (biomarkerek) eloszlása a dél-kelet magyarországi kőolajokban, különös tekintettel az aciklusos reguláris izoprenoid szénhidrogénekre

Valcz Gyula: Palagáz É-Amerikában egy tapasztalt olajgeológus szemével, a Wikipédia adatai alapján

2016. november 15. Nemzetközi tudományos előadóülés a Pannon medence DK-i sarkának kutatásáról. MTA Kutatóház, MTA CSFK FGI Budapest. Az előadóülésen a több mint 30 résztvevő a Belgrádi Egyetem munkatársának kiváló előadásaiból ismerhette meg Szerbia CH-telepeinek geokémiai jellemzőit. Program:

Sajgó Csanád: Short introduction

Ksenija Stojanovic (Belgrádi Egyetem): Organic geochemical approaches in the interpretation of different geological substrates” including geochemical characterisation:

i) Crude oils in Serbia,

ii) Miocene Source rocks of crude oils in north and middle Banat;

iii) Backa crude oils: from the Velebit oil field (Velebit –Mórahalom~25km) and crude oils from the Turija oil field (Turija-Röske~80km, Velebit –Turija~65km);

iv) Reconstruction of sedimentation history of Neogene lacustrine sediments from the Valjevo-Mionica Basin (30 km-re DNy-ra Belgrádtól).

v) Oil shales from the Aleksinac deposit

Sajgó Csanád és Fekete József: Preliminary comparisons of crude oils, within Pannonian Basin, from Backa and Banat area (Serbia) with those of from southern part of Great Hungarian Plain based on MSSV chromatograms of whole oils and isotope analyses and isotope type-curves (stable carbon and hydrogen).

Felsőoktatási Munkabizottság

2016. november 17–18. Az ásványtani, kőzettani és geokémiai felsőoktatási műhelyek éves találkozója (Miskolci Egyetem, Ásványtani-Földtani Intézet)

A találkozó első napján került sor a házigazda műhely részletes bemutatkozására. Az Ásványtani-Földtani Intézet összefoglaló ismertetését követően továbbá az ott folyó oktatási és kutatási tevékenység általános (Mádai Ferenc) áttekintése után a vendéglátó tanszék szakemberei (Németh Norbert, Zajzon Norbert, Less György, Szakáll Sándor, Velledits Felicitász, Kristály Ferenc, Horváth Réka) mutatták be friss kutatási eredményeiket. Bulátkó Kornél és Leskó Máté a Miskolci Egyetemen működő „student chapter”-ek tevékenységeiről számoltak be, míg Földessy János ismertette az asvanykincs.hu honlap tartalmát, továbbá együttműködésre kérte fel a résztvevőket a weboldal fejlesztését illetően. Az előadások két nagyobb szekcióban zajlottak, melyek között egy szervezett laborlátogatás keretein belül alkalmunk nyílt megtekinteni az egyetemen működő laborokat is.

A második napon közös diskusszió során lehetőség nyílt két nagyobb, felsőoktatást érintő aktuális téma megvitatására. Elsőként Weiszburg Tamás, majd Máдай Ferenc osztotta meg a hallgatósággal a felsőoktatási alap- és mesterképzések képzési és kimeneti követelményeiről szóló 18/2016 (VIII. 5.) új EMMI rendelet nyomán a szakterületünket érintő (kutató és mérnöki) szakoknál a következő hónapokban elvégzendő intézményi tanterv-és tantárgyfejlesztési feladatokat. Ezután pedig a jelenlévők hozzászólásai, tapasztalatai következtek (Harangi Szabolcs (ELTE), Szakmány György (ELTE), Rózsa Péter (DE), M. Tóth Tivadar (SZTE), Kovács János (PTE)). Ezt követően Gherdán Katalin az „Év ásványa – év ősmaradványa”, Máдай Ferenc pedig az „Év nyersanyaga” MFT projekt 2016-os tapasztalatairól számoltak be és röviden beszéltek a 2017-es tervekről is, ismertette az érintett tanszékek, ill. szakműhelyek hozzá kapcsolódó feladatait. A délelőtt második felében a résztvevő társintézmények és szakmai műhelyeik 2015/2016-os főbb alkalmazott és alap kutatási eredményeinek, beruházásainak, fejlesztéseinek, oktatási helyzetének, együttműködéseinek rövid összefoglalása következett. A bemutató intézmények között szerepelt a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (Török Ákost távollétéből adódóan Weiszburg Tamás helyettesítette), a Debreceni Egyetem (Rózsa Péter), az Eötvös Loránd Tudományegyetem Ásványtani Tanszéke (Weiszburg Tamás), az Eötvös Loránd Tudományegyetem Kőzetan- Geokémiai Tanszéke (Harangi Szabolcs, Oláh István), a Herman Ottó Múzeum (Fehér Béla), a Magyar Természettudományi Múzeum (Jánosi Melinda), a Pásztói Múzeum (Gherdán Katalin), a Pécsi Tudományegyetem (Kovács János) és a Szegedi Tudományegyetem (M. Tóth Tivadar) (3. számú melléklet).

A kétnapos országjáró rendezvény-sorozat jövőre is folytatódik. Időpontja változatlanul november harmadik hetének csütörtöke és pénteke (2017. november 16–17.) a műhelytalálkozó házigazdája a Debreceni Egyetem lesz.

7. A bizottság által adott díjak:

8. A bizottság tagjainak elismerései (díjak, kitüntetések) 2016-ben:

Pósfai Mihály, bizottsági tag, a Nanoásványtani Albizottság elnöke 2016. március 15-én *Széchenyi Díjat* kapott a környezeti ásványtan területén, elsősorban az élő szervezetekben képződő mágneses

ásványok vizsgálatával kapcsolatos eredményei, valamint nemzetközi szinten is nagyra értékelt tudományos és oktatói tevékenysége elismeréseként.

Sajgó Csanád, a Szervesgeokémiai Albizottság elnöke *MOL Tudományos Díj*ban részesült.

Szabó Csaba, bizottsági tag, a Nanoásványtani Albizottság tagja 2016. március 15-én a *Magyar Érdemrend tisztikeresztjének polgári tagozata* kitüntetésben részesült a kőzettan és a geokémia területén elért tudományos eredményei, a határon túli magyar felsőoktatás újraindítását elősegítő, valamint a külföldi és határon túli magyar egyetemeken végzett, elhivatott oktatói tevékenysége elismeréseként.

9. A bizottság 2016. évi kiadványai:

Az Archeometriai Albizottság 2015. évi ülésének előadásaiból készült publikációk az Archeometriai Műhely c. elektronikus folyóirattal együttműködésben a folyóirat 2015/3 számában jelentek meg.

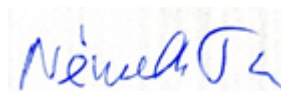
10. Egyéb (az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos bizottság tagjaihoz v. köztestületi tagjaihoz kötődő kiemelkedő eredmény, esemény, javaslatok a bizottság további munkájára, javaslat a bizottsághoz tartozó köztestületi tagság képviselésére és aktivizálására):

Az Archeometriai Albizottság tagja, Török Béla a 2015-ben alakult UISPP (International Union of Prehistoric and Protohistoric Sciences) Commission on Archaeometry of Pre- and Protohistoric Inorganic Artifacts, Materials and Technologies elnökekének megszervezte a bizottság 1. tudományos konferenciáját „*A pre- és protohistorikus fémek és más szervesetlen anyagok legújabb eredményei és vizsgálati módszerei*” címmel (2016. október 24., Miskolc), amelyen 11 előadás hangzott el.

2017. január 31.

Harangi Szabolcs

..... s. k.
elnök

..... s. k.
titkár

**Az MTA Földtudományok Osztálya
Meteorológiai Tudományos Bizottságának 2016. évi tevékenysége**

1. A bizottság tisztségviselői:

Elnök: Dr. Bartholy Judit tanszékvezető, Eötvös Loránd Tudományegyetem
Meteorológiai Tanszék 1117 Budapest Pázmány Péter sétány 1/a, bari@ludens.elte.hu

Aelnök: -

Titkár: Dr. Lakatos Mónika, Országos Meteorológiai Szolgálat, 1024 Budapest, Kitaibel P.
u. 1, lakatos.m@met.hu

Al- és munkabizottságok a tisztségviselők feltűntetésével:

- Agro- és Hidrometeorológiai Albizottság
Elnök: Dr. Szalai Sándor, kandidátus
Titkár: Dr. Varga Zoltán PhD, Nyugat-Magyarországi Egyetem, Mezőgazdaság- és
Élelmiszertudományi Kar, 9200 Mosonmagyaróvár Deák tér 1., +36 96 566 677,
varzol@mtk.nyme.hu
- Éghajlati Albizottság
Elnök: Dr. Radics Kornélia, PhD
Titkár: Dr. Pongrácz Rita, PhD, Eötvös Loránd Tudományegyetem Meteorológiai
Tanszék 1117 Budapest Pázmány Péter sétány 1/a., +36 1 3722 500/661,
prita@nimbus.elte.hu
- Légkördinamikai és Szinoptikus Meteorológiai Albizottság
Elnök: Dr. Weidinger Tamás, kandidátus
Titkár: Dr. Szintai Balázs, PhD, Országos Meteorológiai Szolgálat, 1024 Budapest,
Kitaibel P. u. 1., +36 1 346 4705, szintai.b@met.hu
- Légkörfizikai és Levegőkémiai Albizottság
Elnök: Dr. Geresdi István, MTA doktora
Titkár: Dr. Ács Ferenc, kandidátus, Eötvös Loránd Tudományegyetem
Meteorológiai Tanszék 1117 Budapest Pázmány Péter sétány 1/a., +36 30 29 29
408, acs@caesar.elte.hu
- Légköri Erőforrás Albizottság
Elnök: Dr. Tar Károly, a földrajztudomány kandidátusa
Titkár: Pieczka Ildikó PhD, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Meteorológiai
Tanszék, 1117 Budapest, Pázmány Péter sétány 1/A, +36 1 372 2500 / 6616,
pieczka@nimbus.elte.hu.

2. Tudományos bizottság létszáma: 22

Akadémikus: 4

MTA doktora és tudomány doktora: 8

Kandidátus: 6

PhD: 4

3. Tudományos bizottsághoz tartozó köztestületi tagok száma: 83

Akadémikus: 4

Tudomány és MTA doktora: 14

Kandidátus: 23

PhD: 46

4. A bizottság ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok stb.):

Időpont: 2016. január 7. (csütörtök), 11 óra.

Helyszín: az Országos Meteorológiai Szolgálat tanácsterme
Budapest II., Kitaibel Pál utca 1. I. emelet

Napirend:

1. Beszámoló a 2015. évi Meteorológiai Tudományos Napokról
2. Témajavaslatok megbeszélése a Meteorológiai Tudományos Napokra, a teljes ciklusra: 2016, 2017, 2018
3. Köztestületi tagfelvételek
4. Aktuális teendők: MTB honlap feltöltése, január végi beszámoló
5. Egyebek

Az ülés rövid összefoglalója:

OMSZ elkészítette a Meteorológiai Tudományos Napok archívumát. 1975-től az előadások listája és elérhetősége az OMSZ weboldalán megtekinthető;

Javaslat 2016 novemberi Meteorológiai Tudományos napok témájára: „Víz a meteorológiában”, szervezők: Agro- és Hidrometeorológiai Albizottság és Éghajlati Albizottság

2018-ra érkezett „klímaszolgáltatások” témát illetően előzetesen egyetértett a bizottság.

A tudományági nomenklatúra megújítása az albizottságok javaslatai alapján megtörtént. Megvitatta a bizottság, hogy a „Légkör” című folyóiratban megjelent cikkek tudományos közleménynek vagy ismeretterjesztő cikkeknek minősüljenek. A hozzászólások alapján maradhat a kettősség, mivel az MTMT-ben meg lehet jelölni, hogy egy cikket hova sorolunk, tudományos szakkikkeknek minősítjük-e, vagy sem, a szerző felelőssége legyen a besorolás.

Időpont: 2016. július 7. (csütörtök), 14 óra.

Helyszín: az Országos Meteorológiai Szolgálat tanácsterme
Budapest II., Kitaibel Pál utca 1. I. emelet

Napirend:

1. A 2016. évi Meteorológiai Tudományos Napok programjavaslatának megbeszélése
2. Egyebek

Az ülés rövid összefoglalója:

A 2016. évi Meteorológiai Tudományos Napokra készült programjavaslatot (1. Melléklet). A javaslat kidolgozásában az Agro és Hidrometeorológiai Albizottság és az Éghajlati Albizottság részéről Szalai Sándor, Varga Zoltán és Pongrácz Rita vettek részt. A bizottság részéről az alábbi javaslatok hangzottak el részben az eredeti javaslat módosításában, részben pedig további előadások tekintetében, amiket a szervezők figyelembe vettek a végleges program kialakításakor. A javasolt menetrendet, az előadás címek és absztraktok tekintetében a szervezők elfogadták. Az MTÜ programjába történő beillesztéshez augusztus 10-ig be kell érkezni a pontos szerzői listának és az előadás címének.

Szalai Sándor az MTB támogató hozzájárulását kérte ahhoz, hogy az Agro és Hidrometeorológiai Albizottság által tervezett novemberi PannEx (<https://sites.google.com/site/projectpannex/home>) nemzeti szeminárium a Bizottság javaslatára az MTÜ programsorozat rendezvényeként kerülhessen megrendezésre. A Bizottság véleménye szerint a meteorológia nagyobb szerephez kell, hogy jusson a programban. A bizottság döntött, hogy három előadással hozzájárul a programhoz.

5. A bizottság albizottságainak ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok, stb.):

Agro- és Hidrometeorológiai Albizottság

2016. április 8. 10:00 óra;

Helyszín: Széchenyi István Egyetem, Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar, Biotechnológiai Oktató és Bemutó Központ (Mosonmagyaróvár, Lucsony u. 2., I. emelet);
Előadói ülés: Az „Agroklíma 2” kutatási projekt eddigi eredményeinek bemutatása

Program:

Jolánkai Márton - Tarnawa Ákos - Birkás Márta - Tasi Julianna - Percze Attila (Szent István Egyetem, Mezőgazdasági és Környezettudományi Kar, Növénytermesztési intézet):

Klímaváltozás és növénytermesztés

Tarnawa Ákos - Jolánkai Márton (Szent István Egyetem, Mezőgazdasági és Környezettudományi Kar, Növénytermesztési intézet): Döntéstámogató rendszer modellek néhány növényre

Führer Ernő (Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ, Erdészeti Tudományos Intézet):

Erdészeti klímaosztályok lehatárolásának öko-fiziológiai alapjai és azok alkalmazási lehetősége a gyakorlatban

Illés Gábor (Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ, Erdészeti Tudományos Intézet): A klímaváltozáshoz való erdészeti alkalmazkodás döntéstámogatói lehetőségei

Nyéki Anikó - Kovács Attila József - Milics Gábor - Neményi Miklós (Széchenyi István Egyetem, Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar, Biológiai Rendszerek és Élelmiszeripari Műszaki Intézet): Kukorica hozam érzékenységi vizsgálat a klímaváltozás hatásainak figyelembevételével, különös tekintettel a precíziós technológiáknál alkalmazott döntéstámogató modellekre (AgMIP)

2016. november 17. 9:00

Helyszín: Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományi Kutatóközpont, Talajtani és Agrokémiai Intézet (1022 Budapest, Herman Ottó u. 15., 2. épület, fszt. Tanácsterem); A mezőgazdasági tevékenységek alkalmazkodása az időjárási és éghajlati szélsőségekhez - Második PannEx magyar nemzeti szeminárium („A magyar tudomány ünnepe” rendezvénysorozat keretében)

Társszervezők: a Magyar Meteorológiai Társaság Agro- és Biometeorológiai Szakosztálya, az MTA Talajtani, Vízgazdálkodási és Növénytermesztési Tudományos Bizottsága és az ICID Nemzeti Bizottsága

Program:

9.00-9.20: José Camacho (World Meteorological Organization): A GEWEX tevékenysége

9.20-9.40: Lakatos Mónika (Országos Meteorológiai Szolgálat): A PannEx lehetőségei és feladatai

9.40-10.00: Szépszó Gabriella (Országos Meteorológiai Szolgálat): A modelleredmények hasznosíthatósága

10.00-10.20: Bartholy Judit - Pongrácz Rita (Eötvös Lóránd Tudományegyetem): Az éghajlatmodellek szerepe a mezőgazdasági döntéstámogatásban

10.20-10.40: Surek György (Földmérési és Távérzékelési Intézet): Terméshozam becslése műholdas információk figyelembe vételével

10.40-11.00: Jolánkai Márton - Tarnawa Ákos (Szent István Egyetem): Döntéstámogatói rendszerek a növénytermesztésben

11.00-11.20: Neményi Miklós - Nyéki Anikó - Milics Gábor - Kovács Attila József (Széchenyi István Egyetem): Kukorica hozamérzékenységének vizsgálata a DSSAT döntéstámogató technológia transzfer modellel

11.20-11.40: Szünet

11.40-12.00: Templ Barbara (Magyar Tudományos Akadémia, Ökológiai Kutatóközpont): Virágzás ideje és az éghajlatváltozás

12.00-12.20: Harangozó Mária - Molnár Péter - Becsákné Tomay Enikő (Országos Vízügyi Főigazgatóság): A hazai öntözés jövője

12.20-12.40: Tóth Helga - Szintai Balázs - Kullmann László (Országos Meteorológiai Szolgálat): Aszálymonitoring az ImagineS projekt eredményei alapján az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

12.40-13.00: Berki Imre (Nyugat-magyarországi Egyetem): A klímaváltozás hatása a fák növekedésére

13.00-13.20: Führer Ernő (Nemzeti Agrárkutatói és Innovációs Központ, Erdészeti Tudományos Intézet): Erdészeti klímaosztályok lehatárolása, a FAI index

13.20-13.40: Molnár Sándor (Szent István Egyetem): Mesterséges intelligencia alkalmazása a mezőgazdaságban és szerepe a fenntarthatóságban

13.40-14.00: Zárszó

2016. november 24-25.

Helyszín: MTA Székház, Nagyterem Budapest V., Széchenyi István tér 9. II. emelet; 42. Meteorológiai Tudományos Napok: A vízgazdálkodás meteorológiai vonatkozásai, közös szervezés az Éghajlati Albizottsággal

Részletes program a 6. pontban

2016. december 8. 9:00 óra

helyszín: Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományi Kutatóközpont, Talajtani és Agrokémiai Intézet (1022 Budapest, Herman Ottó u. 15., 2. épület, fszt. Tanácsterem)

Land Degradation Neutrality – „PannEx Nemzeti Szeminárium” című előadói nap. Társszervezők: az ICID Magyar Nemzeti Bizottsága, a PannEx regionális hidroklimatológiai kezdeményezés programbizottsága, az MTA ATK Talajtani és Agrokémiai Intézet, a Magyar Talajtani Társaság

Program:

9.00-9.20 Jamal Annagylyjova (UNCCD): A UNCCD LDN programja

9.20-9.40 Molnár Péter (OVF, UNCCD nemzeti kapcsolattartó): A UNCCD magyarországi végrehajtása és tervezett LDN programunk

9.40-9.50 Lakatos Mónika (OMSZ, PannEx nemzeti kapcsolattartó): A PannEx program és lehetőségei

9.50-10.10 Szabó József (MTA ATK TAKI): Talajdegradációs rendszer

10.10-10.30 Berényi-Üveges Judit: A Talajmonitoring Rendszer (TIM)

10.30-10.50 Tóth Gergely (JRC): Talajminősítési rendszer

10.50-11.10 Kávészünet

11.10-11.30 Maucha Gergely (FÖMI): Területfogyasztás és talajfedés térképezése a Copernicus földfelszín monitorozási program részeként

11.30-11.50 Tóth Tibor (MTA ATK TAKI): Szikesedés

11.50-12.10 Pirkó Béla (MTA ATK TAKI): Nitrátérzékeny területek

12.10-12.30 Lakatos Mónika (OMSZ): Az intenzív csapadékok előfordulásának és erozivitásának elemzése automata adatok alapján

12.30-12.50 Jakab Gergely (MTA FKI): Vízérózió

12.50-13.10 Négyesi Gábor (DE) A szélerózió folyamata Magyarországon

Éghajlati Albizottság

Időpont: 2016.12.01. előadó ülés

Helyszín: Budapest – Országos Meteorológiai Szolgálat földszinti előadóterme

Program:

Johannes Cullmann (director, WMO Climate and Water Department): WMO climate and water priorities

Bihari Zita (osztályvezető, OMSZ Éghajlati Osztály): Climate activities at the Hungarian Meteorological Service
határozat nem született

Légkördinamikai és Szinoptikus Meteorológiai Albizottság

Időpont: 2016. február 25.

Helyszín: Országos Meteorológiai Szolgálat

Előadói ülés

Roger Randriamampianina (Norvég Meteorológiai Intézet / OMSZ): A megfigyelések hatása az AROME - Arctic mezoskálájú numerikus időjárás előrejelző modellre az északi sarkkör térségében

Időpont: 2016. április 25.

Helyszín: Országos Meteorológiai Szolgálat

Előadói ülés

Böloni Gergely (Goethe Universität Frankfurt am Main / OMSZ): Légköri gravitációs (nehézségi) hullámok és a nagyskálájú áramlás kölcsönhatása: új parametrizáció fejlesztése egy idealizált modellben

Tóth Helga (OMSZ): Biomassza és talajnedvesség szimuláció és asszimiláció az OMSZ-nál az IMAGINES project keretében

Időpont: 2016. május 26-28.

Helyszín: Országos Meteorológiai Szolgálat, ELTE TTK

Előadássorozat és doktori kurzus

(ELTE Meteorológiai Tanszékkal közös szervezés)

Előadó: Tóth Zoltán (NOAA)

Téma: légköri folyamatok előrejelezhetősége (4 előadásból álló rövid kurzus)

Időpont: 2016. június 10.

Laborlátogatás

(MTA MTB Légkörfizikai és Levegőkémiai Albizottsággal közös szervezés)

Helyszínek: ELTE Kármán Laboratórium és BMGE Áramlástan Tanszék Kármán

Tódor Szélcsatorna Laboratórium

Időpont: 2016. július 26.

Helyszín: Országos Meteorológiai Szolgálat

(Magyar Meteorológiai Társasággal közös szervezés)

Előadói ülés

Szunyogh István (Texas A&M University, Department of Atmospheric Sciences College Station, Texas, United States): Néhány gondolat az adatasszimiláció matematikai modelljének értelmezéséről.

Az ülésen kerül átadásra az MMT 2015. évi szakirodalmi Nívódíja. A jutalmazott könyv: Szunyogh, I., 2014: Applicable Atmospheric Dynamics: Techniques for the Exploration of Atmospheric Dynamics. World Scientific.

Légkörfizikai és Levegőkémiai Albizottság

2016. június 10. péntek

Közös szervezés a Légkördinamikai és Szinoptikus Meteorológiai Albizottsággal. Az előadások helyszínei:

délelőtt: ELTE, Kármán Laboratórium, házigazdák: Dr. Jánosi Imre és Dr. Vincze Miklós
délután: Budapesti Műszaki Egyetem, Áramlástan Tanszék, Kármán Tódor Szécsatorna
Laboratórium, házigazdák: Dr. Kristóf Gergely és Dr. Balogh Miklós
Az előadások a Laborokban folyó mind a múltban teljesített, mind a jelenben teljesülő
munkákról adtak áttekinthető és érthető képet.

Légekőri Erőforrás Albizottság

2016. március 17, 14 óra

Helyszín: OMSz (Budapest, Kitaibel P. u 1.):

Szabó Szilárd – Horváth Miklós: Tetősíkok, mint a napenergia-termelés színterei -
Tetősík adatok automatizált előállításának és a beérkező globálsugárzás számításának
kérdései.

Gál Tamás: Szoláris energia-bevétel számítása összetett városi felszínnek esetén.

2016. november 16, 11 óra,

Helyszín: MTA DAB Székház (Debrecen, Thomas Mann u. 49)

SODAR szeminárium: Honnan fúj a szél? - A repülésmeteorológiától az energetikáig

Lázár István: A debreceni SODAR mérések története.

Kardos Péter: A SODAR/RASS berendezés szerepe az operatív előrejelzési és
veszélyjelzési feladatokban Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtéren.

Weidinger Tamás: Nemzetközi határreteg mérési expedíció Szegeden: távérzékelési
módszerek, turbulencia modellezés.

Tóth Helga: Szél- és szélenergia előrejelzés az Országos Meteorológiai Szolgálatnál.

Lázár István: Kísérlet az optimális Hellmann-kitevő meghatározására SODAR
adatokból.

Tar Károly: Az inflexiók magasságról a SODAR mérések alapján.

- 6. A bizottság 2016. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással (cím, időpont,
helyszín, szakmai értékelés, visszajelzések):**

A vízgazdálkodás meteorológiai vonatkozásai (42. Meteorológiai Tudományos Napok)

Az ülés időpontja:

2016. november 24–25. (csütörtök - péntek)

Az ülés helyszíne:

MTA Székház, Nagyterem

1051 Budapest, Széchenyi István tér 9. II. emelet

Program

2015. november 24., csütörtök 9.00 – 10.45

9.00-9.10: Köszöntő: Rácz András

9.10-9.15: Megnyitó: Major György

Levezető elnök: Major György

Megnyitó előadások:

9.15-9.45: Boram Lee: Current and future priorities for climate research, in the context of the
World Climate Research Programme

9.15-9.45: Boram Lee: Current and future priorities for climate research, in the context of the
World Climate Research Programme

9.45-10.05: Kovács Péter – Ivan Zavadsky – Benedikt Mandl: International Cooperation in Water
Management - Experiences from the Danube River Basin

10.05-10.25: Radics Kornélia: Meteorológiai információk szerepe a vízgazdálkodásban

10.25-10.45: Somlyódy Balázs: A vízgazdálkodási hazai irányvonalai, problémái
10.45-11.10: Kávészünet

2015. november 24., csütörtök 11.10 – 13.10

Levezető elnök: Radics Kornélia

Szélsőséges meteorológiai események hatásai a vízgazdálkodásra:

11.10-11.30: Lakatos Mónika: A szélsőséges hidrometeorológiai események előfordulásai hazai méréseken

11.30-11.50: Szépszó Gabriella: Új regionális éghajlati projekciók a klímaváltozás magyarországi hatásainak vizsgálatára

11.50-12.10: Bartholy Judit – Pongrácz Rita: Szélsőséges meteorológiai események alakulása a jövőben

12.10-12.30: Szalai Sándor: A magyarországi aszályhelyzet és mérhetősége

12.30-12.50: Csík András - Varga György: A meteorológia szerepe az árvíz okozta problémák elkerülésében

12.50-13.10: Bozán Csaba - Körösparti János - András Gábor - Túri Norbert - Pásztor László: A belvív-veszélyeztetettség Magyarország síkvidéki területein

13.10-14.00: Ebédészünet

2015. november 24., csütörtök 14.00 – 16.20

Levezető elnök: Bartholy Judit

Poszter szekció:

14.00-14.40: A poszterek bemutatása 2-2 percben

Bíróné Kircsi Andrea - Hoffmann Lilla - Bihari Zita - Lakatos Mónika - Szentimrey Tamás: Éghajlati normálok statisztikai tulajdonságai Magyarországon

Czuppon György - Bottyán Emese - Haszpra László - Weidinger Tamás: A magyarországi csapadék eredete és stabilizotóp-összetétele

Csáki Péter - Herczeg András - Kalicz Péter - Gribovszki Zoltán: A klímaváltozás hatása a vízmérlegre, esettanulmányok magyarországi vízgyűjtőkön

Führer Ernő - Jagodics Anikó - Möring Andrea - Horváth László - Fonyó Tamás - Pödör Zoltán: Erdészeti klímaosztályok csapadékviszonyai

Gálos Borbála: Fafajok klimatikus tere és a meghatározó szélsőséges éghajlati események várható tendenciái

Halupka Gábor – Szalai Sándor: A meteorológiai hatások megjelenése a városi parkok vízgazdálkodásában

Kis Anna - Bartholy Judit - Pongrácz Rita - Szabó János Adolf: Éghajlati modell meghajtású osztott hidrológiai modell alkalmazása a Felső-Tisza vízgyűjtőjének lefolyás becslésére

Mona Tamás - Ács Ferenc - Horváth Ákos: Jellegzetes planetáris határréteg-magasság napi menetek a Kárpát-medence nyári időszakában

Nagy Gábor - Ronczyk Levente - Czigány Szabolcs - Halmai Ákos - Pirkhoffer Ervin - Geresdi István: Az éghajlatváltozás hatása Pécs város csapadékdinamikájára

Simon Brigitta - Soós Gábor - Anda Angéla - Kucserka Tamás: Az "A" kád párolgásának változása betelepített makrofiták és üledék (iszap) jelenlétében

Tamás János - Riczu Péter - Gálya Bernadett - Nagy Attila: Precíziós mezőgazdaság és vízgazdálkodás

Tóth Helga - Szintai Balázs - Kullmann László - Barcza Zoltán: A talajnedvesség és felszín feletti biomasz modellje az ImagineS projektben

A vízgazdálkodásban szerepet játszó paraméterek mérése:

14.40-15.00: Nagy Zoltán – Dobos Attila – Rácz Csaba: Debrecen-Kismacs és Debrecen-Látókép mérőállomás talajnedvesség adatsorainak elemzése

- 15.00-15.20: Varga Zoltán: A referencia evapotranspiráció meghatározása különböző módszerekkel hazai adatokon
- 15.20-15.40: Lábdy Jenő: Az ultrahangos mérőeszközök elterjedése a vízrajzi szolgálatban
- 15.40-16.00: Rajkai Kálmán: A talajnedvesség mérése és modell alkalmazása
- 16.00-16.20: Kerényi Judit – Gnandt Boglárka: Távérzékelés alkalmazása a vízgazdálkodási paraméterek meghatározásában, Hidrológiai SAF

2015. november 25., péntek 9.30 – 12.30

Levezető elnök: Szalai Sándor

Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz:

- 9.30-10.00: Ihász István - Horváth Ákos - Nagy Attila - Szintai Balázs - Bonta Imre - Mátrai Amarilla: A vízgazdálkodás meteorológiai paramétereinek operatív előrejelzése, igények és lehetőségek
- 10.00-10.20: Jolánkai Márton - Kassai M. Katalin - Tarnawa Ákos - Pósa Barnabás - Birkás Márta: A mezőgazdasági vízgazdálkodás módszerei a vízfelhasználás csökkentésére
- 10.20-10.40: Kolossváry Gábor: A mezőgazdasági vízgazdálkodás, az öntözés szerepe
- 10.40-11.00: Mátyás Csaba - Gribovszky Zoltán - Gálos Borbála: Az erdőtelepítés klimatikus és hidrológiai konzekvenciái a szárazsági határon – globális és magyar vonatkozások
- 11.00-11.20: Szünet
- 11.20-11.40: Domján Anita - Nagy Gábor - Ronczyk Levente - Geresdi István - Czigány Szabolcs: A felszíni vízháztartás elemeinek vizsgálata intenzív csapadékok esetében
- 11.40-12.00: Pálvölgyi Tamás - Fancsik Tamás - Czira Tamás - Kovács Attila - Rotárné Szalkai Ágnes - Selmeczi Pál - Szőcs Teodóra - Tóth György: Vízgazdálkodással kapcsolatos információk és elemzések a Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszerben
- 12.00-12.20: Bihari Zita: A transznacionális vízgazdálkodás támogatása, a CarpatClim adatbázis
- 12.20-12.30: Zárszó

A Meteorológiai Tudományos Napok immáron 42. alkalommal került megrendezésre. A vízgazdálkodás és a meteorológia kapcsolata rendkívül időszerű téma, ugyanis az éghajlat változékonysága és változása következtében gyakoribbá váltak a szélsőséges vízjárású helyzetek. Az áradások és aszályok, belvizek kezelése komoly kihívást jelent a vízgazdálkodás számára. A légköri eredetű csapadék tér és időbeli eloszlásának ismerete, az egyre pontosabbá váló időjárás előrejelzések felhasználása támogatja a vízgazdálkodás rövid és hosszú távú feladatának megoldását. A tanácskozás lehetőséget adott a vízgazdálkodás és a meteorológia területén tevékenykedő szakemberek konzultációjára. Kb. hatvan fő vett részt a rendezvényen.

7. A bizottság által adott díjak:

8. A bizottság tagjainak elismerései (díjak, kitüntetések) 2016-ban:

9. A bizottság 2016. évi kiadványai:

42. Meteorológiai Tudományos Napok: A vízgazdálkodás meteorológiai vonatkozásai. Az előadások összefoglalóiból absztrakt kötet is készült: doi: 10.21404/42.MTN.2016). Az előadások PDF-ben, valamint a korábbi Meteorológiai Tudományos Napok anyagai 1975-től elérhetők az OMSZ honlapján: http://met.hu/omsz/rendezvenyek/index.php?id=1704&hir=42._Meteorologiai_Tudomanyos_Napok_%E2%80%93_2016

- 10. Egyéb** (az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos bizottság tagjaihoz v. köztestületi tagjaihoz kötődő kiemelkedő eredmény, esemény, javaslatok a bizottság további munkájára, javaslat a bizottsághoz tartozó köztestületi tagság képviselőjére és aktivizálására):

2017. január

Bartholy Judit

..... s. k.
elnök

Lakatos Mónika

..... s. k.
titkár

**Az MTA Földtudományok Osztálya
Paleontológiai Tudományos Bizottságának 2016. évi tevékenysége**

1. A bizottság tisztségviselői:

Elnök: Hably Lilla, az MTA doktora

Titkár: Erdei Boglárka PhD

Al- és munkabizottságok a tisztségviselők feltüntetésével: -

2. Tudományos bizottság létszáma: 20

Akadémikus: 3

MTA doktora és tudomány doktora: 9

Kandidátus: 3

PhD: 5

3. Tudományos bizottsághoz tartozó köztestületi tagok száma: 43

Akadémikus: 3

Tudomány és MTA doktora: 12

Kandidátus: 8

PhD: 23

4. A bizottság ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok stb.):

2016 június 15, Helyszín: Magyar Természettudományi Múzeum, Növénytár

Az ülés napirendje:

1. Tudományos előadás: Ősi Attila – Mezozoikumi gerincesek kutatása Magyarországon: új lelőhelyek, új perspektívák

2. Pálffy József : A tudományos publikációk minősítése az MTA-n és az MTMT-ben: IF avagy Q1, Q2...?

Pálffy József röviden beszámolt a nemrégiben bevezetett, elsősorban az egyéni tudományometriai adatokat érintő változásokról. A bizottság megállapította, hogy egyértelmű hátrányát a rendszernek egyenlőre nem látja, azonban az MTMT rendszere sokszor pontatlanul, vagy egyáltalán nem jelöli egyes folyóiratok helyét, amit feltétlenül korrigálni kell.

3. Egyebek.

Magyar Enikő június 14-én sikeresen, 90%-al megvédte MTA doktori értekezését. A Magyar Posta bélyegsorozatot adott ki 2016. június 8-án Hably Lilla szakmai irányításával "Földtani kincseink" címen - hazai híres ősnövényekkel, ill. híres lelőhelyekkel.

2016 december 12, Helyszín: Magyar Természettudományi Múzeum, Növénytár

Az ülés napirendje:

1. Tudományos előadás: Hír János – Középső miocén (bádeni és szarmata korú) aprógerinces faunák kutatásának eredményei az utóbbi két évtized során a Kárpát-medencében.

2. Magyar Imre, bizottságunk doktor képviselője tájékoztatót a X. Osztály eseményeiről, valamint a 2017 évi Őslénytani Vándorgyűlés szervezéséről, előkészületeiről.

Fózy István szeptember 28-án sikeresen, 86%-al megvédte MTA doktori értekezését.

5. A bizottság albizottságainak ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok, stb.): nincsenek albizottságok

6. A bizottság 2016. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással (cím, időpont, helyszín, szakmai értékelés, visszajelzések):

19. Magyar Őslénytani Vándorgyűlés, 2016. május 26-28, Kozárd

A bizottsághoz tartozó köztestületi tagok, a Magyarhoni Földtani Társulat Őslénytani-Rétegtani szakosztálya vezetőségének szervezésében megrendezésre került vándorgyűlésen az átlagosnál többen, 68-an vettek részt, 31 előadás és 19 poszter került bemutatásra. A Nemzeti Kulturális Alap támogatása tette lehetővé 13 hallgató részvételét, valamint egy sikeres 0. napi program megrendezését az Ecsegi Általános Iskola diákjai számára. A terepbejárás a Nógrád-Novohrad Geopark területén határokon átnyúló szakmai kapcsolatok ápolását tette lehetővé, Ajnácskőn háromnyelvű ismertető tábla avatására került sor a híres gerinces lelőhely, a Csontos-árok bejáratánál. A vándorgyűlésen bemutatott hallgatói előadások és poszterek értékelésére is sor került, az MFT és a Hantken Miksa Alapítvány különdíjakat is felajánlott.

7. A bizottság által adott díjak:

8. A bizottság tagjainak elismerései (díjak, kitüntetések) 2016-ben:

Prof. Galács András – Eötvös József-koszorú

Magyari Enikő és Főzy István sikeresen megvédte MTA doktori értekezését.

Prof. Ősi Attila – 2016 Magyar Felfedező Nagydíj – Magyar Földrajzi Társaság/ A Földgömb az Expedíciós Kutatásért Alapítvány

9. A bizottság 2016. évi kiadványai:

BARBACKA M., POPA M.E., MITKA J., BODOR E., PÜSPÖKI Z. & MCINTOSH R.W. 2016: A quantitative approach for identifying plant ecogroups in the Romanian Early Jurassic terrestrial vegetation. - *Palaeogeography, Palaeoclimatology, Palaeoecology* **446**: 44–54.

BARBACKA M., PACYNA G., PIENKOWSKI G. & ZIAJA J. 2016: New data about *Matonia braunii* (Göppert) Harris from the Early Jurassic of Poland and its ecology. - *Geological Quarterly* **60**(4): 857–868.

UTESCHER T., ERDEI B. & HABLY L. 2016: Late Miocene Vegetation of the Pannonian Basin. – *Palaeogeography, Palaeoclimatology, Palaeoecology*.
<http://dx.doi.org/10.1016/j.palaeo.2016.02.042>

HENROT A., UTESCHER T., ERDEI B., DURY M., HAMON N., RAMSTEIN G., KRAPP M., HEROLD N., GOLDNER A., FAVRE E., MUNHOVEN G. & FRANÇOIS L. 2016: Middle Miocene climate and vegetation models and their validation with proxy data. – *Palaeogeography, Palaeoclimatology, Palaeoecology*. <http://dx.doi.org/10.1016/j.palaeo.2016.05.026>

KONIECZYŃSKI K., PISERA A. & FŐZY I. 2016: Early Cretaceous cyrtocrinids (Crinoidea) from the Gerecse Mountains, northern Hungary. – *Neues Jahrbuch für Paleontologie, Abhandlungen*, 279(2), 155–166.

PRICE, G., FŐZY I. & PÁLFY J. 2016: Carbon cycle history across the Jurassic –Cretaceous boundary: new data from Hungary and a new global $\delta^{13}\text{C}$ stack. – *Palaeogeography, Palaeoclimatology, Palaeoecology*, 451, 46–61.

SCHERZINGER A., SCHWEIGERT G. & FŐZY I. 2016: First record of the Mediterranean zonal index *Mesosimoceras cavouri* (Gemmellaro, 1872) in the Upper Jurassic (Pseudomutabilis Zone, semicostatum γ horizon) of SW Germany and its stratigraphical significance. – *Volumina Jurassica*, 14, 145–154.

HABLY L. & SEBE, K. 2016: A late Miocene termophilous flora from Pécs-Danitzpuszta, Mecsek Mts., Hungary. – *Neues Jahrbuch für Geologie und Paläontologie* 279(3): 261-271.

HÍR J., VENCZEL M., CODREA V., ANGELONE CH., VAN DEN HOEK OSTENDE L., KIRSCHER U. & PRIETO J. (2016): Badenian and Sarmatian s. str. from Carpathian area: Overview and ongoing research on Hungarian and Romanian small vertebrate evolution.– *Comptes Rendus Palevol*, 15: 863-875.

KÖVECSI S.-A.; SILYE L.; LESS GY. AND FILIPESCU S. (2016): Odd partnerships among middle Eocene (Bartonian) Nummulites: Examples from the Transylvanian (Romania) and Dorog (Hungary) Basins. *Marine Micropaleontology* 127, 1, 86-98, DOI: 10.1016/J.MARMICRO.2016.07.008

KOVÁČ M.; PLAŠIENKA D.; SOTÁK J.; VOJTOK R.; OSZCZYPKO N.; LESS GY.; ČOSVIĆ V.; FÜGENSCHUH B. AND KRÁLIKOVÁ S. (2016): Paleogene palaeogeography and basin evolution of the Western Carpathians, Northern Pannonian domain and adjoining areas. *Global and Planetary Change* 140, 9-27. DOI: 10.1016/J.GLOPLACHA.2016.03.007

VÖRÖS, A. 2016: Early Jurassic (Pliensbachian) brachiopod biogeography in the western Tethys: The Euro-Boreal and Mediterranean faunal provinces revised. –*Palaeogeography, Palaeoclimatology, Palaeoecology*, **457**: 170–185.

VÖRÖS, A., KOCSIS, Á. T. & PÁLFY, J. 2016: Demise of the last two spire-bearing brachiopod orders (Spiriferinida and Athyridida) at the Toarcian (Early Jurassic) extinction event. – *Palaeogeography, Palaeoclimatology, Palaeoecology*, **457**: 233–241.

VÖRÖS, A., TAMÁS, K. & BUDAI, T. 2015: Új adatok a Balaton-felvidék középső-triász rétegtanához (New data to the Middle Triassic stratigraphy of the Balaton Highland (HUNGARY)). – *Földtani Közlöny*, 145 (4): 315–324.

ÓSI, A., PRONDAI, E., MALLON, J., BODOR, E. R. 2016: Diversity and convergences in the evolution of feeding adaptations in ankylosaurs (Dinosauria: Ornithischia). *Historical Biology*. 1-32. doi :10.1080/08912963.2016.1208194.

ÓSI, A. BODOR, E., MAKÁDI, L. RABI, M. 2016: Vertebrate remains from the Upper Cretaceous (Santonian) Ajka Coal Formation, western Hungary. *Cretaceous Research*, 57, 228–238.

SZABÓ, M., GULYÁS, P., ÓSI, A. 2016: Late Cretaceous (Santonian) *Atractosteus* (Actinopterygii, Lepisosteidae) remains from Hungary (Iharkút, Bakony Mountains). *Cretaceous Research* 60, 239-252.

BOTFALVAI G, HAAS, J., MINDSZENTY A., ÓSI, A. 2016: Facies Architecture and Paleoenvironmental implications of the Upper Cretaceous (Santonian) Csehbánya Formation at the Iharkút vertebrate locality (Bakony Mountains, northwestern Hungary) *Palaeogeography, Palaeoclimatology, Palaeoecology*. 441(4), 659–678.

10. Egyéb (az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos bizottság tagjaihoz v. köztestületi tagjaihoz kötődő kiemelkedő eredmény, esemény, javaslatok a bizottság további munkájára, javaslat a bizottsághoz tartozó köztestületi tagság képviselőjére és aktivizálására):

A bizottság tagságából került ki az NKFIH-OTKA FT1 zsűri elnöke – Kázmér Miklós, és a zsűri két további tagja. Az MTA Földtudományi Doktori Bizottság elnöke – Pálffy József.

2017. január 18.

Prof. Hably Lilla s. k.
elnök

Erdei Boglárka PhD s. k.
titkár

Az MTA Földtudományok Osztálya
Társadalom-földrajzi Tudományos Bizottságának 2016. évi tevékenysége

1. A bizottság tisztségviselői:

Elnök: Prof. dr. Dövényi Zoltán, MTA Doktora

Titkár: Dr. Kozma Gábor, PhD

Al- és munkabizottságok a tisztségviselők feltüntetésével:

• **Gazdaságföldrajz Albizottság**

Elnök: Dr. Nagy Erika, a földrajztudomány kandidátusa

Alelnök: –

Titkár: Dr. Molnár Ernő, PhD

• **Politikai földrajzi Albizottság**

Elnök: Dr. Pap Norbert, PhD

Alelnök: –

Titkár: Dr. Reményi Péter, PhD

• **Településföldrajzi Albizottság**

Elnök: Dr. Csapó Tamás, a földrajztudomány kandidátusa

Alelnök: –

Titkár: Dr. Bajmócy, PhD

• **Történeti Földrajzi Albizottság**

Elnök: Dr. Kókai Sándor, a földrajztudomány kandidátusa

Alelnök: –

Titkár: Dr. Csüllög Gábor, PhD

• **Turizmusföldrajzi Albizottság**

Elnök: Dr. Aubert Antal, a földrajztudomány kandidátusa

Alelnök: Dr. Dávid Lóránt, PhD

Titkár: Prof. dr. Michalkó Gábor, az MTA doktora

2. Tudományos bizottság létszáma: 25

Akadémikus: 4

MTA doktora és tudomány doktora: 7

Kandidátus: 5

PhD: 9

3. Tudományos bizottsághoz tartozó köztestületi tagok száma: 160

Akadémikus: 3

Tudomány és MTA doktora: 14

Kandidátus: 26

PhD: 120

4. A bizottság ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok stb.):

2016. március 29. 10.00, MTA Nádor Irodabáz, 1051 Budapest, Nádor utca 7.

- napirend: Papp Norbert előadása az MTA doktora cím elnyerésére beadandó disszertációjáról

- határozat: a bizottság jelenlévő tagjai – a vitában elhangzott javaslatok figyelembevételével – egyhangúlag támogatták a disszertáció benyújtását

2016. október. 11. 13.00, MTA Nádor Irodabázis, 1051 Budapest, Nádor utca 7.

- napirend: Kozma Gábor előadása az MTA doktora cím elnyerésére beadandó disszertációjáról
- határozat: a bizottság jelenlévő tagjai – a vitában elhangzott javaslatok figyelembevételével – egyhangúlag támogatták a disszertáció benyújtását

2016. november 29. 13.45, Szegedi Tudományegyetem, Gazdaság- és Társadalomföldrajzi Tanszéke, 6722 Szeged, Egyetem út 2.

- napirend
 1. Hírek és információk az MTA és a X. Osztály tevékenységéről
 2. Az albizottságok beszámolója a 2016. évben végzett munkáról, és a 2017-ben tervezett tevékenységek bemutatása
 3. Az új KKK-nak megfelelő tantervek kidolgozásának jelenlegi helyzete az egyes felsőoktatási intézményekben
 4. Egyebek
- határozat
 1. A bizottság elfogadta az egyes albizottságok 2016. évi tevékenységéről szóló beszámolókat

5. A bizottság albizottságainak ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok, stb.):

1. *Gazdaságföldrajzi Albizottság*

a. 2016. 03. 23. – Debreceni Egyetem

- Tudományos vitaülés, panelvita – *Elmélet és empiria – A globális értéktermelési hálózatok koncepciójának érvényessége a periférikus gazdaságok kontextusában* Előadók: Molnár Ernő, Nagy Gábor, Lux Gábor – hozzászólók: Barta Györgyi, Czirfusz Márton, Gyuris Ferenc, Kiss Éva, Nagy Erika.

- Szervezeti kérdések (moderátor: Kozma Gábor, a Bizottság titkára): Gazdaságföldrajzi albizottság megalakítása, tisztségviselők megválasztása.

- Határozatok: A gazdaságföldrajzi műhely működésének formalizálása a Társadalomföldrajzi Bizottságon belül. Önálló szekció szervezése a Magyar Földrajzi Konferencián. Kapcsolatfelvétel az MFT Módszertani Szakbizottságával, közös vitaülés megszervezése. (Az albizottság programja megjelent a Tér és Társadalom 2016/2. számában.)

b. 2016. 06. 03. – ELTE Lágymányosi Campus

- Vita a földrajzoktatás tartalmi átalakításáról, az ehhez szükséges lépések megtervezése (társszervező: MFT Módszertani Szakbizottsága). Előadók: Nagy Erika, Makádi Mariann.

- Határozatok: Új szemléletű gazdaságföldrajzi oktatásra van szükség, ennek megvitatására széles körű fórumot kell szervezni; Új egyetemi tankönyvek elkészítésére van szükség.

c. 2016. 06. 28. – SZTE Egyetem utcai épület

- A tankönyvek és az érvényes kerettanterv gazdaságföldrajzi tartalmának áttekintése. Alternatív megközelítés és struktúra megfogalmazása a gazdaságföldrajzi oktatásban, a 10. évfolyamos tananyagra fókuszáltnak. Előadó: Pál Viktor.

- Határozatok: Alternatív tantervi struktúra megfogalmazása a 10. osztályos tananyaghoz; Tematikus „konferenciaközi” panelvita megszervezése a Magyar Földrajzi Napok keretében a gazdaságföldrajzi tananyag megújításáról.

d. 2016. 08. 25-26. – EKE Főépülete, Eger, Magyar Földrajzi Konferencia

- Tematikus szekció (38 fő résztvevővel): *Potenciálok és korlátok – a gazdasági szerkezetváltás dilemmái az európai perifériákon* (12 előadás 2 szekcióban, moderátorok: Nagy Erika, Molnár Ernő) – a megjelenő konferenciakötetbe készült összefoglaló (2 old.).
 - *Oktatás-módszertani panel* (46 fővel) közösen szervezve az MFT Módszertani Szakbizottságával. Előadók: Czírfusz Márton, Pál Viktor, Nagy Erika. (Külön határozat nem született.)
- e. 2016. 12. 19. – ELTE Déli Tömb – 15 fővel
- *A Földrajzi Közlemények különszám* koncepciójának kialakítása. Előadó: Bottlik Zsolt, Egedy Tamás, illetve a cikktervvel jelentkezett 9 tag rövid felvezetése a tervezett tanulmányairól.
 - *A tanárképzés tartalmi megújítása*, gazdaságföldrajzi tartalmú tárgyak egyetemi képzésben történő megjelenésének áttekintése. Előadók: Molnár Ernő (DE), Czírfusz Márton, Gyuris Ferenc (ELTE), Pál Viktor, Boros Lajos (SZTE), Siskáné Szilasi Beáta (ME), Forman Balázs (BCE).
 - *Egyetemi gazdaságföldrajzi tankönyvek* megírása. Előadó: Nagy Erika.

2. Településföldrajzi Albizottság

- 2016. április 14 Bük – A Településföldrajzi Tanulmányok című folyóirat kiadásával kapcsolatos legfontosabb teendők megvitatása

3. Történeti Földrajzi Albizottság

- 2016. október 20-21., Budapest – a Történeti Földrajzi Albizottság szervezeti felépítésével, a Történeti Földrajzi Közlemények megjelentetésével és a Történeti Földrajzi honlap elkészítésével kapcsolatos ügyek megbeszélése
Előadók: Prof. Dr. Dövényi Zoltán, Dr. habil Kókai Sándor, Dr. Szulovszky János, Dr. Csüllög Gábor

4. Turizmusföldrajzi Albizottság

- 2016. március 1. Budapest, MTA Székház (I. Földrajztudományi Nap az Akadémián esemény keretében). Téma: a hazai turizmusföldrajz kutatási eredményeinek anyanyelvi disszeminálása, önálló turisztikai folyóirat létrehozásának támogatása.
- 2016. október 14. Pécs, Pécsi Tudományegyetem. Téma: a nemzeti turizmusfejlesztésről szóló törvény tervezetének megvitatása, a turizmusföldrajz feladatai az átalakuló irányítási rendszerben.

6. A bizottság 2016. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással (cím, időpont, helyszín, szakmai értékelés, visszajelzések):

1. Társadalomföldrajzi Tudományos Bizottság

- a., A Társadalomföldrajzi és Természetföldrajzi Tudományos Bizottság közös szervezésében került sor a Magyar Tudományos Akadémián 2016. március 1-én az 1. Földrajztudományi Nap az Akadémián – Természet és társadalom a geográfia egységében című tudományos ülésre, amelyen 16 előadás hangzott el. A program rendkívül sikeres és népszerű volt (a résztvevők száma meghaladta a 70 főt), és jól szimbolizálta a társadalom- és a természetföldrajz közötti szoros kapcsolatot.
- b. A Társadalomföldrajzi Tudományos Bizottság szervezésében került sor a Magyar Tudományos Akadémián 2016. december 5-én a „Tudományos ülés a 80 éves Beluszky Pál tiszteletére” című rendezvényre, amelyen három tudományos előadás hangzott el.

2. Politikai Földrajzi Albizottság

A Politikai Földrajzi Albizottság fontos szerepet töltött be a Budapesten 2016. október 20-21-én sorra került X. Magyar Politikai Földrajzi Konferencia megszervezésében. A jubileumi rendezvényen 87 regisztrált résztvevő volt, és 12 szekcióban több mint 50 előadás hangzott el.

3. Településföldrajzi Albizottság

A Településföldrajzi Albizottság szervezésében került sor 2016. április 14-15-én Bükön a 13. Településföldrajzi Konferenciára, amelyen 36 előadó vett részt

4. Történeti Földrajzi Albizottság

- A Történeti Földrajzi Albizottság is részt vett a 2016. május 27-én Szerencsen megrendezett Kárpát-medence történeti vallásföldrajza című konferencia megszervezésében, amelyen a bizottság több tagja is előadás tartott, és a bizottság tagjai nevéhez fűződik a konferenciakötet megszerkesztése.
- A Történeti Földrajzi Albizottság is részt vett a 32. Nyírségi Földrajzi Napok megszervezésében, amelynek keretében, 2016. november 8-án Nyíregyházán a Történeti Földrajzi alszekcióban 7 előadásra került sor

5. Turizmusföldrajzi Albizottság

- 2016. október 14-én *Környezet-Biztonság-Turizmus* címmel Pécsen, a Zsolnay Kulturális Negyedben, a PTE Földrajzi Intézet Turizmus Tanszék szervezésében az Albizottság aktív közreműködésével került sor a VIII. Országos Turisztikai Konferenciára, amelyen 4 szekcióban 45 előadás hangzott el. A tanácskozás a hazai turizmusföldrajzi szakma egyik legrangosabb seregszemléje, amely éves rotációval váltja egymást az ugyancsak az Albizottság részvételével a Kodolányi János Főiskola szervezte Magyar Turizmusföldrajzi Szimpóziummal.
- Az Albizottság aktív közreműködésével valósulhatott meg a 2016. évi Magyar Földrajzi Napok (2016. augusztus 25–26., Eger) Turizmusföldrajz szekciója, amely a rangos belföldi esemény legnagyobb létszámú szekciója volt, közel 20 előadás hangzott el a legkülönbözőbb témákban.

7. A bizottság által adott díjak: nem volt ilyen

8. A bizottság tagjainak elismerései (díjak, kitüntetések) 2016-ben:

- Prof. dr. Beluszky Pál, MTA doktora – Magyar Érdemrend középkeresztje
- Prof. dr. Kocsis Károly, akadémikus – Magyar Érdemrend középkeresztje
- Dr. Kozma Gábor, PhD – Magyar Érdemrend lovagkeresztje
- Prof. dr. Michalkó Gábor, MTA doktora - az év idegenforgalmi oktatója (2015), átadva 2016. 02.01. Adományozó SZVT Kutatási és Fejlesztési Központ.

9. A bizottság 2016. évi kiadványai:

1. Gazdaságföldrajzi Albizottság

- Az albizottság programja megjelent a Tér és Társadalom 2016/2. számában (pp. 161-164, szerző: Nagy Erika – és még sokan mások)
- A Magyar Földrajzi Konferenciáról megjelenő konferenciakötetbe készült szekció összefoglaló (megjelenés alatt)

2. Településföldrajzi Albizottság

- a Településföldrajzi Tanulmányok 2016/1, 2016/2 számai

3. Történeti Földrajzi Albizottság

- Gál, A. – Frisnyák, S. – Kókai, S. (szerk.) (2016) A Kárpát-medence történeti vallásföldrajza, Nyíregyháza - Szerencs
- a Történeti Földrajzi Közlemények 2016/1, 2016/2, 2016/3-4 számai

4. *Turizmusföldrajzi Albizottság*

- Pintér Réka, Csapó János (szerk.): VIII. Országos Turisztikai Konferencia: "Környezet-biztonság-turizmus" Absztraktkötet. 35 p., Konferencia helye, ideje: Pécs, Magyarország, 2016.10.14 Pécs: Pécsi Tudományegyetem, 2016.

10. Egyéb (az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos bizottság tagjaihoz v. köztestületi tagjaihoz kötődő kiemelkedő eredmény, esemény, javaslatok a bizottság további munkájára, javaslat a bizottsághoz tartozó köztestületi tagság képviselőjére és aktivizálására):

- A Turizmusföldrajzi Albizottság tagjai kezdeményezték egy turisztikai szakfolyóirat alapítását és indítását. A 2016. évben elindult folyóirat a „Turisztikai és Vidékfejlesztési Tanulmányok” nevet viseli, a szerkesztőbizottság elnöke Aubert Antal, főszerkesztője Gonda Tibor. Elérhető: <http://www.turisztikaitanulmanyok.hu>

Szentendre - Debrecen

2017. január 23.

Prof. dr. Dövényi Zoltán s. k.
elnök

Dr. Kozma Gábor s. k.
titkár

**Az MTA Földtudományok Osztálya
Természetföldrajzi Tudományos Bizottságának
2016. évi tevékenysége**

1. A bizottság tisztségviselői:

Elnök: Csorba Péter, az MTA doktora

Titkár: Gyenizse Péter, PhD

AI- és munkabizottságok a tisztségviselők feltüntetésével:

- Geoinformatikai Albizottság:
 - elnök: Szabó Szilárd, DSc (Debreceni Egyetem),
 - titkár: Mucsi László, PhD (Szegedi Tudományegyetem).

- Geomorfológiai Albizottság:
 - elnök: Kis Éva, CSc (MTA CSFKI),
 - titkár: Kiss Tímea, DSc (Szegedi Tudományegyetem).

- Tájföldrajzi Albizottság:
 - elnök: Lóczy Dénes, DSc (Pécsi Tudományegyetem),
 - titkár: Szilassi Péter, PhD (Szegedi Tudományegyetem).

A Társadalom-földrajzi Tudományos Bizottsággal közös albizottságok:

- Oktatási Albizottság:
 - elnök: Farsang Andrea, PhD (SZTE), 2016. november 18. előtt: Horváth Gergely, CSc (ELTE),
 - titkár: M. Császár Zsuzsa, PhD (PTE), 2016. november 18. előtt: Pajtókné Dr. Tari Ilona, PhD (Eszterházy Károly Egyetem).

- Kartográfiai Albizottság
 - elnök: Zentai László, MTA doktora (ELTE),
 - titkár: José Jesús Reyes Nuñez, PhD (ELTE).

2. Tudományos bizottság létszáma: 23

Akadémikus: 2

MTA doktora és tudomány doktora: 13

Kandidátus: 2

PhD: 6

3. Tudományos bizottsághoz tartozó köztestületi tagok száma: 111

Akadémikus: 1

Tudomány és MTA doktora: 23

Kandidátus: 12

PhD: 76

4. A bizottság ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok stb.):

A Természetföldrajzi Tudományos Bizottság kettő alkalommal ülésezett 2016-ban.

2016. március 1-én 10 órától tartotta a Társadalom-földrajzi és a Természetföldrajzi Tudományos Bizottság közös tudományos ülést **I. Földrajztudományi Nap az Akadémián, Természet és társadalom a geográfia egységében** címmel. Helyszíne a MTA Székház Felolvasóterme volt (1051 Budapest, Széchenyi István tér 9. I. emelet).

Elhangzott előadások:

- Kocsis Károly: A Magyar Nemzeti Atlasz elkészítésének jelenlegi állapota
- Kerényi Attila – Szabó György: A természet és a társadalom kölcsönkapcsolatai – globális nézőpont
- Tímár Judit: Természet- és tértermelés – kritikai geográfiai nézőpontok
- Gyenizse Péter – Bognár Zita: Hazai nagyvárosok lakott területének természeti és társadalmi szempontú geoinformatikai minősítése
- Pap Norbert – Kitanics Máté – Gyenizse Péter – Hancz Erika – Bognár Zita – Tóth Tamás – Hámosi Zoltán: A Nagy Szulejmán zarándokvárosa Szigetváron: történeti földrajzi, geoarcheológiai és geofizikai kutatás
- Horváth Gergely: A természeti tényezők szerepe a fejlettségi különbségekben Kínában
- Schweitzer Ferenc – Kis Éva: Ipar-és településbiztonság: az új folyamatszabályozás szükségessége a Kárpát-medence belsejében
- Tiner Tibor – Viczián István: Nagylétesítmények telephelyválasztásának közlekedésbiztonsági kockázatai
- Kertész Ádám – Madarász Balázs – Jakab Gergely – Pálincás Melinda – Tóth Adrienn: Tájértékelés a tájdegradációra való érzékenység szempontjából
- Keveiné Bárány Ilona – Kiss Márton Dániel – Kiss Miklós – Gulyás Ágnes – Tanács Eszter: Integrált tájértékelés lehetőségei a geográfiában: területhasználat-optimalizálás az ökoszisztéma szolgáltatások értékelésével
- Szabó Mária Ottilia – Munkácsy Béla – Michalkó Gábor – Budai Edina – Csüllög Gábor – Harmat Ádám – Horváth Gergely – Tamás László: Térségi problémák a megújuló energiaforrások alkalmazásában: a bükkaljai eset
- Czirfus Márton – Farkas Jenő – Hoyk Edit: Klímaváltozás, társadalom és gazdaság – új modellek a Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszerben
- Mezősi Gábor – Blanka Viktória – Ladányi Zsuzsanna – van Leeuwen Boudewijn – Rakonczai János – Sipos György – Szatmári József: Felszíni és felszín alatti szélsőséges vízháztartások modellezési lehetőségei – társadalmi jelentőségük
- Szalai Zoltán – Jakab Gergely – Kiss Klaudia – Madarász Balázs – Varga György – Zachary Dóra: Tájszerkezet és szerves szénmegkötő képesség
- Aubert Antal – Csapó János – Gyuricza László – Jónás-Berki Mónika – Szabó Géza: A természeti és társadalmi tényezők szerepe Magyarország turizmusában
- Telbisz Tamás – Bottlik Zsolt: Karsztvidékek természeti és társadalmi tényezőinek összefüggés-vizsgálata térinformatikai módszerekkel

2016. október 25-én 11 órától a Természetföldrajzi Tudományos Bizottság ülést tartott az MTA Nádor Irodaházban (Budapest, Nádor utca 7.).

- Az ülésen az albizottságok elnökei vagy titkárai áttekintették az albizottságuk munkáját.
- Csorba Péter beszámolót tartott „Hírek, információk az MTA, illetve a X. Osztály környékéről” címmel.
- A jelenlévő bizottsági tagok megtárgyalták a frissen megjelent új akadémiai tudományági nevezéktant.
- Az Akadémiai Újságírói Díjra Nagy Balázst, a Földgömb folyóirat főszerkesztőjét javasolták. (Utóbb a felterjesztést kiegészítettük és az elismerést javasoltuk Heiling Zsolt számára is megadni.)

- Megtárgyalták az új felsőoktatási kkk következtében felmerülő tennivalókat.

A bizottsági üléseken elhangzottak részleteit, továbbá a jelenléti íveket a korábban Burján Baláznak beküldött jegyzőkönyvek tartalmazzák. A Bizottság 2016-ban határozatot nem hozott.

5. A bizottság albizottságainak ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok, stb.):

A Geoinformatikai Albizottság tagjai informális ülést tartottak 2016. május 26-án, a Debreceni Egyetemen megrendezett VII. Térinformatikai Konferencia és Szakkiállítás keretében.

Az MTA Természetföldrajzi Tudományos Bizottság **Geomorfológiai Albizottsága 2016. október 7-8-án rendezte meg Természetföldrajzi Fórummal egybekötött Geomorfológiai Terepkonferenciáját** a Pécsi Tudományegyetemen (Szervezők: Kis Éva, Kis Tímea, Fábíán Szabolcs).

Természetföldrajzi Fórum a természetföldrajzi középiskolai és egyetemi, ill. főiskolai oktatás és kutatás helyzetéről hazánkban, Európában és a tengeren túli területeken.

Az elhangzott előadások:

- Száraz Tamás: A hazai természetföldrajzi középiskolai oktatás helyzete
- Csorba Péter: A természetföldrajz helyzete a hazai felsőoktatásban
- Kis Éva: A természetföldrajzi oktatás és kutatás helyzete a német nyelvű országokban
- Lóczy Dénes: A természetföldrajzi oktatás és kutatás helyzete az angolszász nyelvterületen
- Kiss Tímea: Külföldi hallgatók a magyar földrajzi tanszékeken: terhek és lehetőségek

Élénk diskurzus alakult ki a földrajzoktatás jelenéről és jövőbeli lehetőségeiről, a hazai természetföldrajzi publikálási lehetőségek helyzetéről, a kutatás és finanszírozás kérdéséről.

Külön javaslat a minősített kutatók és oktatók konferencia részvételi költségei egy részének következő évi adóból történő leírására az uniós országok példája alapján a többi szakterületre is vonatkoztatva – a többi osztály fórumaira, továbbvitelre javasolt téma.

2016. november 18-án 13 órától az Oktatási Albizottság tartotta ülését az MTA épületében (1051 Budapest, Nádor u. 7.). Az ülés témája új albizottsági elnök választása volt, mivel Horváth Gergely lemondott az elnöki, Pajtókné Tari Ilona a titkári tisztségéről. Az Albizottság jelenlévő tagjai titkos szavazás során, egyhangúlag megválasztották Farsang Andreát az Oktatási Albizottsága elnöki, illetve M. Császár Zsuzsát a titkári tisztségére.

Farsang Andrea ismertette azokat az elképzeléseket és terveket, amelyek kijelölik az Oktatási Bizottság jövőbeni tevékenységét. A Bizottság tagjai támogatásukat fejezték ki.

Szilassi Péter és Pál Viktor bizottsági taggá történő felvételét egyhangúlag támogatták a megjelent tagok.

Megtárgyalták a NAT és a Kerettantervek megújítására vonatkozó terveket. A bizottság tagjai kifejezték elkötelezettségüket a földrajz tantárgy módszertani megújítása kapcsán.

Az Albizottságok 2016-ban határozatot nem hoztak.

6. A bizottság 2016. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással (cím, időpont, helyszín, szakmai értékelés, visszajelzések):

2016. május 26-27-én zajlott le a Debreceni Egyetemen a VII. Térinformatikai Konferencia és Szakkiállítás. Szervezői a Debreceni Egyetem Földtudományi Intézete, az MTA Természetföldrajzi Tudományos Bizottság Geoinformatikai Albizottsága, az MTA DAB Környezettudományi Bizottsága, a HUNAGI és az eKÖZIG Zrt. volt. A rendezvényen több mint 190 előadó és érdeklődő vett részt.

2016. május 27-28-án zajlott le Veress Márton főszervezésével a **Karsztfejlődés XXI. Konferencia** Bükön, a Művelődési és Sportközpontban. Az előadások négy szekcióban zajlottak. A Geomorfológiai Albizottság tagjai közül négyen tartottak előadást: Keveiné Bárány Ilona, Telbisz Tamás, Veress Márton és Móga János.

- Keveiné Bárány Ilona, Kiss Márton, Tanács Eszter, Samu Andrea: Ökoszisztéma szolgáltatások és biogeomorfológiai visszacsatolások karsztokon
- Telbisz Tamás, Király Éva: Karsztmorfológiai vizsgálatok a Béli-hegységben
- Veress Márton, Zentai Zoltán, Mitre Zoltán, Széles Gyula, Döbrönte Ljubov: Vályúkarrok (rinnenkarrok) szélesség vizsgálata
- Eredics Alexandra, Vetési-Foith Szilárd, Veress Márton: A kürtőképződés vizsgálata fizikai analóg modellkísérletekkel
- Bódai Barbara, Móga János, Bartha Attila, Holló Sándor, Kele Sándor: A szilvásvárad Szalajka-patak mésztufáinak szezonális geokémiai vizsgálata
- Móga János, Tombor Eszter: A Ha Long-öböl karsztos szigettengerének felszínalaktani vizsgálata

A konferencián elhangzott előadások anyaga tanulmánykötetben jelent meg.

2016. június 13. és 17. között zajlott a 6. Nemzetközi Térképészeti és Térinformatikai Konferencia (6th ICC&GIS) a bulgáriai Albenában.

A nemzetközi szervező bizottság tagjai voltak Zentai László és Reyes Nunez José Jesús (Kartográfiai Albizottság és ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszék).

Magyar szekcióvezetések: Zentai László (GIS Technologies and Related Disciplines), Reyes Nunez José Jesús (Cartography and GIS in Education).

Magyar előadások:

- Barancsik Ádám és Albert Gáspár: A Web-Based Application for Modelling Lithospheric Stress from Geological Map Data
- Zentai László: ICA's Modern Cartography (keynote speech)
- Reyes Nunez José Jesús: The First Physiographic Map Made by Erwin Raisz
- Márkus Béla: Learning Geoinformatics
- Albert Gáspár, Ilyés Virág, Kis Dávid, Szigeti Csaba és Várkonyi Dávid: Testing the Map Reading Skills of University Students
- Gede Mátyás: Thematic Mapping with Cesium
- Kerkovits Krisztián: Handling Boundary Cuts While Reprojecting GIS Vector Data

2016. szeptember 23-án Unger János és Mezősi Gábor főszervezésében **Tudományos ülés zajlott le Keveiné Bárány Ilona 75. születésnapja alkalmából.** Az ülés tudományos anyaga megjelent az Acta Universitatis Szegediensis. Acta climatologica et chronologica-ban, Szegedi Tudományegyetem, Természetudományi és Informatikai Kar. 2016. Szeged.

A Geomorfológiai Albizottság főszervezésében terepkonferencia zajlott a Mecsek-hegységben és környezetében 2016. október 8-án. Célja a geomorfológiai formák tanulmányozása volt a Szekszárdi-dombság K-i peremén, az Alföld és a Baranyai-dombság találkozásánál, a mecsekalji hegyláb felszínén és annak maradványain, a Tolnai-Sárközben és a Dél-Baranyai-dombságon. Terepi vezető: Varga Gábor, Fábíán Szabolcs Ákos, Kovács István Péter.

Program: Szekszárd–Görögszó: teraszozott szőlőterület felszínfejlődése (antropogén geomorfológia); Dunaszekcső–Várhegy: fejlődéstörténet, a magaspart recens tömegmozgásai; Danitz-pusztá, homokbánya: a mecsekalji diszlokációs zónához kapcsolódó fiatal szerkezeti mozgások tanulmányozása; a hirdi kaptúra; a hidasi miocén lignittelep; a Tolnai-Sárköz-és a Dél-Baranyai-dombság felszíne.

2016. október 13-án Szabó Szilárd, Szabó József, Csorba Péter, Tóth Csaba szervezésében **Tudományos ülés Lóki József 70. születésnapja tiszteletére. Ennek keretében tanulmányok jelentek meg az Acta Geographica Debrecina, Landscape and Environment folyóiratban.** A bizottsági és albizottsági tagok megjelent tanulmányai a kötetben:

- Keveiné Bárány Ilona, Kiss Márton: Biomorphological feedback in karst areas
- Schweitzer Ferenc, Kis Éva: The surroundings and the age of the upper paleolithic site on Susak Island
- Lóczy Dénes, Dezső József, Czigány Szabolcs, Pirkhoffer Ervin: Hidromorphological assessment of the lower Hungarian Drava section and its floodplain
- Tóth Csaba, Barkóczi N, McIntosh R. W, Plasztán J. Zs. Studying the development of fluvial landforms in the Berettyó-Körös Region using geoinformatic methods
- Szabó Szilárd, Gácsi Zoltán, Balázs Boglárka: Specific features of NDVI, NDWI and MNDWI as reflected in land cover categories
- Pásztor L. Laborci Annamária, Takács K. Szatmári G. Illés G. Fodor N. Négyesi Gábor, Bakacsi Zsófia, Szabó József: Spatial distribution of selected soil features in Hajdú-Bihar county represented by digital soil maps
- Süttő László, Homoki Erika, Dobány Z., Rózsa Péter: Transformation of land use pattern in the East Borsod coal basin from the beginning of mining industry to the political changes

2016. november 16-án 10 órától Ronczyk Levente és Kiss Kinga főszervezésével, negyedik alkalommal rendezte meg a PTE TTK Földrajzi Intézete és a Geoinformatikai Albizottság a **„GIS Day – Térinformatika Napja”** nemzetközi rendezvénysorozat pécsi konferenciáját. Az ingyenes rendezvényen több, mint 200 érdeklődő vett részt. (PTE TTK, Pécs, Ifjúság útja 6., 'D' épület, Vargha Damján Konferenciaterem.)

Elhangzott előadások:

- Benő Dávid: Nyílt forráskódú térinformatikai szoftverek alkalmazása földtani kutatásokban (MECSEKÉRC Környezetvédelmi ZRt.)
- Kolesár András: Földmérési alappontok közösségi helyszínelése (Földmérési és Távérzékelési Intézet)
- Bakó Gábor: Nagysebességű légi adatgyűjtő rendszerek (Interspect Kft.)
- Beke Dániel: Térinformatika, mint platform (GDí ESRI Magyarország Kft.)
- Schäffer Balázs: GIS a természetvédelemben (T-Systems Magyarország ZRt.)
- Sik András: 3D fejlesztési irányok az építésügyben (Lechner Nonprofit Kft.)
- Kovács László: Adat-Bánya (Kőmérő Kft.)
- Zboray Zoltán: Az európai Copernicus földmegfigyelési program jelene és jövője (Magyar Űrkutatási Iroda)
- Domokos György: Airbus DS Geo tevékenysége Magyarországon (Airbus DS Geo Hungary Kft.)
- Noel Gorelick: Planetary Scale Analysis with Google Earth Engine (Google Inc.)
- Rajnai Márk: Térinformatikai szoftverek az Országos Meteorológiai Szolgálatnál (Országos Meteorológiai Szolgálat)
- Szabó Károly: Árvízi elöntések interaktív térképen – adatfeldolgozás és publikáció 3D felületeken (Országos Vízügyi Főigazgatóság)

- Karsa Róbert: Térinformatika a katasztrófavédelemben (Baranya Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság)
- Kolesár András: Automatikus fényképek felhasználása térképezéshez (OpenStreetMap)
- Nagy Attila: Diktafontól a szenzoros önvezető autóig – a navigációs térképkészítés kihívásai (HERE)

2016. november 17-én 9 órától Ronczyk Levente főszervezésével rendezte meg a PTE TTK Földrajzi Intézete és a Geoinformatikai Albizottság a „**Google Earth Engine Training - Land cover and land use changes**” című workshopot, ahol a Google Earth Engine használatát mutatta be Noel Gorelick (Chief Extraterrestrial Observer, Google Inc.). A rendezvényen közel 50 fő vett részt.

2016. november 18. Dobos Anna (a Geomorfológiai és a Tájföldrajzi Albizottság tagja) szervezésében zajlott le a „**Földünk múltjai – Az ember és a táj kapcsolata a történelmi időkben**” konferencia az Eszterházy Károly Egyetemen (Eger).

Fő témakör az ősrégészet és a földtudományok interdiszciplináris együttműködése, lengyel–magyar kutatási együttműködések. Albizottságokhoz kapcsolódó előadások:

- Gutay Mónika, Dobos Anna: Régészeti és földtudományi (üledéktani/talajtani/geomorfológiai) kutatások eredményei a Mátraalja paleolitikus lelőhelyein (Apc, Feldebrő)
- Gutay Mónika, Dobos Anna: Régészeti és földtudományi (üledéktani/talajtani/geomorfológiai) kutatások eredményei az Erk-1 mezolitikus lelőhelyen
- Tomasz Kalicki, Dobos Anna: Geoarchaeologic and geomorphologic investigations at Palaeolithic sites near Eger and in the Bükkalja region.

2016. december 8-án Somogyi Sándor Tudományos Emlékkülés zajlott le az MTA Természetföldrajzi Tudományos Bizottsága, az MTA CSFK Földrajztudományi Intézete és a Magyar Földrajzi Társaság szervezésében (Budapest, Budaörsi út 45. Konferencia terem). Szervező: Kocsis Károly, Kis Éva, Kiss Tímea, Csorba Péter, Gábris Gyula.

Az emlékkülésen a Természetföldrajzi Tudományos Bizottság és a Geomorfológiai Albizottság tagjai 9 előadást tartottak:

- Keresztesi Zoltán, Kocsis Károly: Somogyi Sándor és az atlaszkartográfia
- Gábris Gyula: Régészet és geomorfológia–középkori klímaváltozás kimutatása a Tiszántúl árterein
- Schweitzer Ferenc: Hat évvel az ajkai vörösiszap katasztrófa után: vízföldrajzi–mérnökgeomorfológiai megoldások lehetősége
- Csorba Péter: A tájtipizálás nemzetközi tendenciái
- Kis Éva, Schweitzer Ferenc, Lóczy Dénes, Viczián István, Szeberényi József, Balogh János, Prodán Tímea: Parteróziós folyamatok vizsgálata az Alsó–Tisza mentén
- Kiss Tímea, Sipos György: A Tisza alsó szakaszának és a Maros hordalékkúpjának a fejlődése a középső pleisztocén óta
- Kovács István Péter: Interferometria, műholdradar alkalmazása dunai csuszamlásos magaspártok vizsgálata során Rácalmás és Dunaszekcső térségében
- Dobos Anna: Bükk-aljai vízfolyások (Hór-patak és Tarna) negyedidőszaki felszínfejlődése
- Hevesi Attila, Papp Sándor, Kertész Ádám: Emlékeink az MTA FKI Somogyi Sándor vezette Észak-Magyarországi Osztályról

2016. december 15-én Műhelymunka címmel PhD hallgatók tehetséggondozását célzó workshop zajlott le a Szegedi Egyetem Természeti Földrajzi és Geoinformatikai Tanszékén Kiss

Tímea szervezésében. Célja a PhD hallgatók minél magasabb színvonalú prezentációs és publikációs tevékenységének segítése volt. A műhelymunka programpontjai:

- PhD kutatás bemutatása (előadás, poszter vagy PICO formátumban)
- Szakmai vita (a kutatásról)
- A prezentációk minőségének megvitatása
- Egy magyar és egy angol nyelvű (impact faktoros) publikáció összehasonlítása
- Nemzetközi folyóiratokba történő publikálás formai és tartalmi követelményei

7. A bizottság által adott díjak:

A bizottság nem adott ki díjat 2016-ban.

8. A bizottság tagjainak elismerései (díjak, kitüntetések) 2016-ben:

- **Gede Mátyás**, PhD (Kartográfiai Albizottság tagja) 2016. február 5-én megkapta az első alkalommal odaítélt **ELTE Ígéretes Kutatója díjat**.
- **Márton Mátyás**, az MTA doktora (Kartográfiai Albizottság tagja) 2016. április 20-án átvette A Magyar Földmérési, Térképészeti és Távérzékelési Társaság (korábbi Geodéziai és Kartográfiai Egyesület) megalakulásának 60. évfordulója alkalmából szervezett ünnepségen a **Lázár deák emlékérmét**.
- **Klinghammer Istvánt**, az Akadémia rendes tagját (a Természetföldrajzi Tudományos Bizottság tagját), 2016. május 6-án az **ELTE díszdoktorává** avatták.
- **Kocsis Károly**, az Akadémia rendes tagja (a Természetföldrajzi Tudományos Bizottság tagja), 2016 augusztus 20-án átvette a **Magyar Érdemrend tisztikeresztje** kitüntetést.
- **Lóczy Dénes**, az MTA doktora (a Természetföldrajzi Tudományos Bizottság tagja), 2016. augusztus 26-án átvette a **Magyar Földrajzi Társaság Kőrösi Csoma Sándor Emlékérmét**.
- **Zentai László**, az MTA doktora (a Természetföldrajzi Tudományos Bizottság tagja) és **Gede Mátyás**, PhD (Kartográfiai Albizottság tagja) 2016. szeptember 26-án az ELTE rektori **Kiválósági Pályázat** díjazottjai lettek.

9. A bizottság 2016. évi kiadványai:

A Geoinformatikai Albizottság munkatársai részt vettek a VII. Térinformatikai Konferencia és Szakkiállítás (2016. május 26-27., Debreceni Egyetem) konferenciakötetének szerkesztésében és számos konferenciaközlemény szerzői voltak. A kiadvány letölthető a konferencia honlapjáról.

http://geogis.detek.unideb.hu/tkonferencia/2016/dokumentumok/GIS_Konf_kotet_2016.pdf

Balázs Boglárka (szerk.) 2016: Az elmélet és gyakorlat találkozása a térinformatikában VII. – Debrecen Egyetemi Kiadó, Kapitális Nyomdaipari Kft., Debrecen, ISBN 978-963-318-570-4, 576 p.

Karsztfeljődés XXI. (főszerk.: Veress M.), NYME Kiadó, Szombathely, 2016. 231 p. HU ISSN 1585-5473.

Tiszteletkötet Lóki József 70. születésnapjára (szerk.: Csorba Péter, Szabó Szilárd).

Acta Geographica Debrecina, Landscape and Environment. 10. 3-4. 2016. Dep. of Landscape Protection and Environmental Geography, Department of Meteorology, University of Debrecen. HU ISSN 1789-4921 (Print), HU ISSN 1789-7556 (Online)

- Keveiné Bárány Ilona, Kiss Márton: Biomorphological feedback in karst areas
- Schweitzer Ferenc, Kis Éva: The surroundings and the age of the upper paleolithic site on Susak Island
- Lóczy Dénes, Dezső József, Czigány Szabolcs, Pirkhoffer Ervin: Hidromorphological assessment of the lower Hungarian Drava section and its floodplain
- Tóth Csaba, Barkóczi N, McIntosh R. W, Plásztán J. Zs. Studying the development of fluvial landforms in the Berettyó-Körös Region using geoinformatic methods
- Szabó Szilárd, Gácsi Zoltán, Balázs Boglárka: Specific features of NDVI, NDWI and MNDWI as reflected in land cover categories
- Pásztor L. Laborci Annamária, Takács K. Szatmári G. Illés G. Fodor N. Négyesi Gábor, Bakacsi Zsófia, Szabó József: Spatial distribution of selected soil features in Hajdú-Bihar county represented by digital soil maps
- Süttő László, Homoki Erika, Dobány Z., Rózsa Péter: Transformation of land use pattern in the East Borsod coal basin from the beginning of mining industry to the political changes

Tiszteletkötet Keveiné Bárány Ilona 75. születésnapja alkalmából (szerk.: Unger János).

Acta Universitatis Szegediensis. Acta climatologica et chorologica. Tomus L/B. Szegedi Tudományegyetem, Természettudományi és Informatikai Kar. Szeged. Acta Universitatis Szegediensis: ISSN 0324-6523. Acta Climatologica et Chorologica: ISSN 0563-0614

- Mezősi Gábor, Bata Teodóra: A csapadék eróziós tényezőjének (R) jövőbeli, térbeli és időbeli alakulása a klímaváltozás függvényében
- Csorba Péter: A Nemzeti Tájstratégia kidolgozásának előzményei
- Gábris Gyula: A Körös-medence folyóvízi formavilága
- Kerényi Attila: Egy vitatott bioszféra- modell eredményei és hibái
- Lóczy Dénes, Gál-Balogh Réka, Prokos Hedvig: Ártérhelyreállítási lehetőségek a Dráva magyarországi szakaszán
- Szabó Mária, Szanyi Dóra Ágnes: Mikrodomborzat–talaj–vegetáció kölcsönhatások toposzekvens mentén, mocsár, mocsárrét esetén
- Szabó József, Vass Róbert, Patakne Félégyházi Enikő, Tóth Csaba: Bodrogzugi ártér felszínfejlődési tendenciái

10. Egyéb (az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos bizottság tagjaihoz v. köztestületi tagjaihoz kötődő kiemelkedő eredmény, esemény, javaslatok a bizottság további munkájára, javaslat a bizottsághoz tartozó köztestületi tagság képviselőjére és aktivizálására):

A Kartográfiai Albizottság és ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszék 2016. június 1-én, az International Map Year keretében az megszervezték a „Térképészeti Napot” az egyetem Lágymányosi Campusán. Ebből az alkalomból a tanszék vendégül látta a győri Benczés Gimnázium első évfolyamos diákjait és tanárait. Látogatásuk során szakmai előadást tartottunk nekik, meglátogatták a tanszék helyiségeit, megtekinthették a glóbuszgyűjteményt, látogatást tettek az ELTE Vizualizációs Centrumába, a GPS állomásra illetve az ELTE Természettudományi Múzeumába. A látogatásról készített képes összeállítás a következő címen megtekinthető: <http://lazarus.elte.hu/hun/tantort/2016/2016-06-01-gyori-bences-latogatas/thumb.html>

A Természetföldrajzi Tudományos Bizottság albizottságainak tagjai részt vettek a Magyar Földrajzi Napok 2016 (Eger, Eszterházy Károly Egyetem, 2016. augusztus 25–27.) szervezésében és több előadást is tartottak a rendezvényen.

Magyar Földrajzi Napok 2016. Eger, 2016. augusztus 25–27. Absztraktkötet. (www.foldrajzinapok.hu)

Megjelenés alatt álló publikáció:

Pajtókné Tari Ilona, Tóth Antal (szerk.): Magyar Földrajzi Napok 2016: Konferenciakötet. Eger, 2016. 08. 25–27. Eszterházy Károly Egyetem: Magyar Földrajzi Társaság: Agria Geográfia Alapítvány, 2016. ISBN: 978-615-80307-1-7

A Geomorfológiai Albizottság tagjai részt vettek az International Science Conference of The Carpatho–Balkan –Dinaric Geomorphological Commission konferencián. Postojna, Slovénia.

September 13-17. 2016 (www.geomorfolosko-drustvo-si/.../international-cbdgc-conference/)

- Márton Balogh, Tímea Kis, Károly Fiala: Floodplain forms revealed by LIDAR survey along the Mars River, Hungary
- Tímea Kiss, Károly Fiala: Role of human impact in the lost equilibrium of the Tisza River
- Gabriella Tóth, József Dezső, Dénes Lóczy: Heavy metal dynamics in the soils of the Drava floodplain
- Tamás Varga, Szabolcs Ákos Fábián, István Péter Kovács, Edina Józsa, Gábor Varga: Using GPS technique for monitoring an active landslide event. A case study: Dunaszekcső, Hungary
- Edina Józsa, Szabolcs Ákos Fábián, Tamás Varga, Gábor Varga: Spatial arrangement of fluvial terraces in the Transdanubian Range–literature review and GPS-based profile reconstruction

A Geomorfológiai Albizottság tagjai részt vettek a Fourth Romanian–Bulgarian–Hungarian– Serbian–Conference (Geographical Research and Cross-Border Cooperation within the Lower Basin of the Danube) konferencián. Vidin, Bulgaria. **15–17. September 2016.** (https://www.uni-sofia.bg/index-Abstract_Book_Vidin_2016.pdf)

- Dénes Lóczy, József Dezső, Szabolcs Czigány: Floodplain rehabilitation in Hungary
- Éva Kis, Dénes Lóczy, Ferenc Schweitzer, János Balogh, József Szeberényi, István Viczián, Tímea Prodán: Investigations of bank erosion along the Lower Tisza in Hungary
- Éva Kis, Ferenc Schweitzer, Dénes Lóczy, János Balogh, József Szeberényi, István Viczián, Tímea Prodán: Studies on paleoenvironmental changes on the IV. and V. Terraces of Red Hill (Moravia)
- József Szeberényi, Éva Kis, Sándor Józsa, István Simon, János Balogh, Klaudia Kiss, György Varga, István Viczián, Tímea Prodán, Ernő Prácser: Petrographical gravel analysis in the Visegrád Gorge, Hungary
- István Viczián, Tímea Prodán, János Balogh, Balázs Füsi, Éva Kis, Ernő Prácser, József Szeberényi: Engineering geomorphological methods used in the rehabilitation projects of Danube's landslide-threatened bluffs- at Kulcs and Rácalmás (Hungary)
- Péter Szilassi, Gábor Mezősi: A possible cooperation supported by the Interreg Danube Programme: guide for floodplain management, blue and greenway planning in Danube region countries
- Viktória Blanka, Zsuzsanna Ladányi, Gábor Mezősi, János Rakonczai: Climate change and drought impacts in the Carpathian basin
- Igor Lescesen, Dragan Dolinaj, Marko Urosev, Milana Pantelic, Tamás Telbisz, György Varga: Flood frequency analysis of Tisza River

Az előadások anyagából absztraktkötet készült. (ISBN:978-954-723-179-5)

A Geomorfológiai Albizottság tagjai részt vettek a MTA Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottságának ülésén (2016. október 10., BME Központi Épület) és az ülésen előadást tartott:

- Kiss Tímea: Antropogén hatásra megváltozó folyóvízi folyamatok és
- Sipos György: Hordalékegyenleg és mederdinamika meghatározása a Maros síksági szakaszán címmel.

A Kartográfiai Albizottság 2016. december 9-én, az International Map Year keretében megszervezte az első Térképészeti Tudományos Napot az MTA Székháza kistermében. A rendezvény során különböző intézmények képviselői öt előadást tartanak. A rendezvény megnyitó előadását a Nemzetközi Térképészeti Társulás előző elnöke, Prof. Georg Gartner (Bécsi Műszaki Egyetem) tartotta, illetve meghívott előadó volt Dr. Bartos-Elekes Zsombor, aki a Babeş–Bolyai Tudományegyetem Magyar Földrajzi Intézetét képviselte ezen a napon. A tudományos ülés programja, az előadások absztraktjai illetve fényképek a következő címen elérhetők: <http://lazarus.elte.hu/hun/mta-kart/ttn-2016/ttn2016.htm>.

A Kartográfiai Albizottság képviseltette magát más országos és nemzetközi rendezvényeken: 9. Nemzetközi Geomatikai Konferencia (Havanna, III.14-18.), V. Európai Földmérők és Geoinformatikusok Napja (Budapest, III.17.), European Geosciences Union közgyűlése (Bécs, IV.17-22.), InterCarto-GeoSiberia 2016 kongresszus (Novoszibirszk, IV.20-21.), 11th International Workshop on Digital Approaches to Cartographic Heritage (Riga, IV.20-22.), 7. Térinformatikai Konferencia és Szakkiállítás (Debrecen, V.26-27.), 3rd ISHMap Symposium (Lisszabon, VI.3-4.), On the evolution and origin of Portolan charts - Első Portolán Konferencia (Lisszabon, VI.6-7.), IGU Comland munkacsoportjának ülése (Szlovénia, VI. 23-27.), IGU 33. nemzetközi Konferencia (Peking, VIII. 21-25.), Magyar Földrajzi Napok 2016 (Eger, VIII. 25-27.), ICA Joint Workshop (Commission on Atlases, Commission on Education and Training) (Zürich, IX. 1-2.), AutoCarto konferencia (Albuquerque, IX: 14-16.), SAI Intelligent Systems Conference 2016 (London, IX. 19- 23.), Fény-tér-kép konferencia (Velence, X. 6-7.), GDi Esri Magyarország Felhasználói Konferencia (Budapest, X. 13.), Innovatív térinformatikai fejlesztések és lehetőségek a régészetben konferencia (Lakitelek, X. 13-14.), 6. Nemzetközi Térképtörténeti Szimpózium (Dubrovnik, X. 13-15.), X Coloquio Internacional de Estudios Hispánicos: “América, tierra de utopías” (Budapest, X. 17-18.)

A **Tájföldrajzi Albizottság** tagjai (Csorba Péter, Mezősi Gábor, Horváth Gergely és Szilassi Péter) egész évben aktívan részt vesznek a készülő **Nemzeti Atlasz szerkesztési munkálataiban**. Továbbá részt vesznek az Szegedi Tudományegyetem Földrajzi és Földtudományi Intézetében 2017. május 25-27. között megrendezésre kerülő **VII. Magyar Tájökológiai Konferencia szervezésében**.

Debrecen–Pécs, 2017. január 30.

Prof. Dr. Csorba Péter
elnök sk.

Dr. Gyenizse Péter
titkár sk.

Az MTA Földtudományok Osztálya
Földtudományi Doktori Bizottságának 2016. évi tevékenysége

A Földtudományi Bizottság ellátja mindazon feladatokat, amelyekkel az osztály (az MTA Doktori Szabályzata 17. § (5) bekezdésében leírtak alapján) megbízza. Ezek közül különösen

- az osztályelnök kijelölése alapján ellátja az MTA Doktori Szabályzata 17. § (1) és (2) bekezdésében leírt feladatokat, és gyakorolja az ehhez fűződő jogokat. Így feladata a doktori eljárásban az osztály hatáskörébe tartozó előterjesztés előkészítése, előzetes megvitatása, és megküldése az osztálynak;
- a földtudományok inter- és multidiszciplináris tudományos kérdéseinek figyelemmel kísérése, ilyen tudományos rendezvények (pl. közgyűlési osztályülések, stb.) kezdeményezése és szervezése.

A Bizottság 2016-ben lebonyolított egy ülésén összesen egy doktori ügyben foglalt állást, és hozott határozatot.

1. ülés

Időpont: 2016. április 12.

Helyszín: MTA 1051 Budapest, Nádor u. 7.

Napirend: 1. Farsang Andrea doktori ügye

Határozatok:

1. Farsang Andrea doktori eljárás megindításának támogatása, 88,75%
2. A Földtudományi Doktori Bizottság kéri, hogy a Doktori Tanács Titkársága az új pályázatok befogadásakor formailag ellenőrizze, hogy az doktori értekezés hossza az előírt 150 oldalas határt ne haladja meg.

2017. január 13.

Pálfy József s. k.
elnök

Szűcs Péter s. k.
titkár

**Az MTA Földtudományok Osztálya
Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottságának 2016. évi tevékenysége**

- 1. A bizottság al- és munkabizottságai a tisztségviselők feltüntetésével:**
Elnök: Vágás István
Alelnök: Szócs Teodóra
Titkár: Baranya Sándor

- 2. Állandó bizottság létszáma: 27**
Akadémikus: 5
MTA doktora és tudomány doktora: 10
Kandidátus: 3
PhD: 9

- 3. Állandó bizottsághoz tartozó köztestületi tagok száma: –**
Akadémikus:
Tudomány és MTA doktora:
Kandidátus:
PhD:

- 4. A bizottság ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok stb.):**

- 5. A bizottság albizottságainak ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok, stb.):**

- 6. A bizottság 2016. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással (cím, időpont, helyszín, szakmai értékelés, visszajelzések):**

Magyar Tudományos Akadémia Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottságának előadóülése

MTA Nádor Irodaház, 29. terem (1051 Budapest, Nádor utca 7.) 2016. március 7. (hétfő)
14.00 óra

14:00 Megnyitó

14:05 Határon átnyúló felszín alatti vizek fenntartható gazdálkodása, Dr. Szócs Teodóra, Magyar Földtani és Geofizikai Intézet, főosztályvezető

14:25 Terepi mérések szerepe a karsztos víztartók vízkészlet-visszapótlódási folyamatainak vizsgálatában, Maller Márton, BME Vízépítési és Vízgazdálkodási Tanszék, doktorandusz

14:45 Felszín alatti vizek a Kárpát-medencében, Prof. Szűcs Péter, Miskolci Egyetem, Környezetgazdálkodási Intézet, intézetigazgató, Miskolci Egyetem, Hidrogeológiai-Mérnökgeológiai Intézeti Tanszék, intézeti tanszékvezető

15:05 Zárszó

A húszperces előadások keretében a hallgatóság különböző térléptékű (regionális, területi, lokális) felszín alatti vizekkel kapcsolatos vizsgálatokba kaptak betekintést. Az előadásokon a kisléptékű helyszíni adatgyűjtési módszerektől a felszín alatti vízkészlet gazdálkodásáig, tudományos alapokra épülő gyakorlati módszerek kerültek bemutatásra.

Magyar Tudományos Akadémia Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottságának előadóülése

BME Központi épület, földszint 10. 2016. október 10. (hétfő) 14.00 óra

14:00 Megnyitó

14:05 Alluviális folyók morfológiai változásainak számítógépes szimulációja, Dr. Baranya Sándor, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Vízépítési és Vízgazdálkodási Tanszék, egyetemi docens

14:25 Hordalékegyenleg és mederdinamika meghatározása a Maros síksági szakaszán, Dr. Sipos György, Szegedi Tudományegyetem, Természeti Földrajzi és Geoinformatikai Tanszék, adjunktus

14:45 Antropogén hatásra megváltozó folyóvízi folyamatok, Dr. Kiss Tímea, Szegedi Tudományegyetem, Természeti Földrajzi és Geoinformatikai Tanszék, egyetemi docens, MTA doktora

Az előadások keretében folyószakaszok lokális és nagyléptékű alakváltozási vizsgálati módszereit ismertették az előadók. A BME előadója újszerű számítógépes szimulációs eljárásokat, míg az SZTE előadói terepi adatok alapján kapott eredményeket ismertettek. Az előadóülés az építőmérnöki és természeti földrajzi tudományterületek közötti kapcsolatokra is rámutatott, egyúttal kiváló lehetőséget teremtett jövőbeli együttműködések kialakítására.

7. A bizottság által adott díjak: -

8. A bizottság tagjainak elismerései (díjak, kitüntetések) 2016-ben: -

9. A bizottság 2016. évi kiadványai: -

10. Egyéb (az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos bizottság tagjaihoz v. köztestületi tagjaihoz kötődő kiemelkedő eredmény, esemény, javaslatok a bizottság további munkájára, javaslat a bizottsághoz tartozó köztestületi tagság képviselőjére és aktivizálására):

2017. január 25.

.....
Vágás István elnök s.k.

.....
Baranya Sándor titkár s.k.